

Energy Business

ΤΕΥΧΟΣ 88 • ΜΑΡΤΙΟΣ 2026 • ΤΙΜΗ: 3 € www.businessenergy.gr

Γ. Στάσιος: Σταθερός στις εκτιμήσεις του για τις επιδόσεις της ΔΕΗ το 2026

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΠΟΣΟ ΑΠΕΧΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΦΕΣΗ;

Στο 3% η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομοιόλογου, έως τα 120 δολλάρια. το πετρέλαιο, 25% πάνω σε μία ημέρα η τιμή του φυσικού αερίου, γκρεμίζονται έως 16% οι ελληνικές μετοχές

Energy Business

Μηνιαίο περιοδικό για την ενέργεια, την οικονομία, τις επιχειρήσεις. Κυκλοφορεί κάθε 1η του μήνα. Η ψηφιακή έκδοση είναι διαθέσιμη στο site businessenergy.gr

Εκδότης: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ ΕΠΕ

Συντακτική ομάδα:
Γιάννης Κανουπάκης
Μανταλένα Πίου
Παναγιώτης Ράδης
Γιάννης Σταυρόπουλος
Κύνθια Τζώρτζη
Χάρης Φλουδόπουλος
Νίκος Φορτούνας
Τάσος Φραγκούλης
Σταύρος Χαρίτος
Γιώργος Ψαρράς

Σχεδίαση:
Αλίκη Χατζημιχαήλ

Ιδιοκτήτης:
Εκδόσεις Motori ΕΠΕ
Λ. Αλεξάνδρας 209 ΤΚ 11523 Αθήνα,
Τηλ: 2106400281
info@businessenergy.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΕ

16
ΑΛΛΑΖΕΙ Ο ΧΑΡΗΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Big deal Τανιακίδη (Optima) - Euroxx, στα 70 εκατ. ευρώ το τίμημα

Ένα deal που εξυπηρετεί και τον αγοραστή αλλά και τον πωλητή είναι η εξαγορά της Euroxx Χρηματιστηριακή από την Optima Bank.

24
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΣΣΗΣ Σταθερός στις εκτιμήσεις του για τις επιδόσεις της ΔΕΗ το 2026

Σταθερός στις εκτιμήσεις του για τις επιδόσεις της ΔΕΗ το 2026 και την επίτευξη του στόχου για προσαρμοσμένα Κέρδη προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων (EBITDA) ύψους 2,4 δισ. ευρώ, καθαρά κέρδη 700 εκατ. ευρώ και διανομή μερίσματος 0,80 λεπτά ανά μετοχή παραμένει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΗ Γιώργος Στάσσης, παρά τον πόλεμο στο Ιράν.

26
ΠΟΣΟ ΑΠΕΧΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΥΦΕΣΗ;

1+1 σενάρια για τον κόσμο μετά το τέλος του πολέμου στο Ιράν Και η Ελλάδα

Ο πίκης είναι σαφής: γεωπολιτική ένταση, ενεργειακός πυρήνας, αγορές σε θέση μάχης. Και στο κέντρο όλων, το Ιράν.

48
ΟΜΙΛΟΣ ΔΕΗ - METLEN Συμπράττουν για την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης έως 1.500 MW σε τρεις χώρες

Ο Όμιλος ΔΕΗ και η METLEN, κορυφαίες ελληνικές εταιρείες στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, υπέγραψαν συμφωνία πλαίσιο (Joint Venture Agreement - JVA) για τη σύσταση κοινής εταιρείας (joint venture), στην οποία κάθε μέρος θα συμμετέχει με ποσοστό 50%.

Η πράσινη μετακίνηση σήμερα είναι ...blue

Η ηλεκτροκίνηση αλλάζει τον τρόπο που κινούμαστε και η **ΔΕΗ blue**, ένα από τα πιο εκτεταμένα δίκτυα φόρτισης στη νοτιοανατολική Ευρώπη, κάνει την ηλεκτροκίνηση ακόμα πιο προσβάσιμη σε όλους, **με πάνω από 3.000 σημεία φόρτισης που αυξάνονται δυναμικά.**

Σήμερα **περισσότερα από 500 σημεία ταχυφόρτισης** βρίσκονται ήδη σε κομβικά σημεία, για να κάνουν τη φόρτιση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων **ακόμα πιο γρήγορη.**

Κατεβάστε την ανανεωμένη εφαρμογή PPC blue

blue

Το μέλλον
φορτίζει
deiblu.com

Νέοι εκτός αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Υπαρκτό είναι το φαινόμενο της χαμηλής συμμετοχής των νέων στην αγορά εργασίας, οι οποίοι, σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό των Ηνωμένων Εθνών, είναι τα άτομα ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών. Η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα, καθώς την περίοδο 2001-2024 κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 35%, σημαντικά υψηλότερα από το αντίστοιχο εθνικό ποσοστό (15,3%), ενώ την περίοδο 2009-2013, που ξέσπασε και κορυφώθηκε η οικονομική κρίση, ανήλθε στο 43,4% (18,4% το εθνικό ποσοστό). Στα επιμέρους φύλα, το ποσοστό ανεργίας είναι κατά πολύ υψηλότερο στις γυναίκες συγκριτικά με τους άνδρες (41,2% έναντι 29,8%).

Επιπλέον, το ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που ανήκουν στη συγκεκριμένη ηλικιακή κατηγορία είναι περίπου το μισό του εθνικού ποσοστού συμμετοχής (28,4% έναντι 52,3% τα αντίστοιχα μέσα ποσοστά στην περίοδο 2001-2024). Παρόμοια είναι η εικόνα και στα επιμέρους φύλα, με το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών (25,9%) να υπολείπεται αυτού των ανδρών (30,8%), αλλά η μεταξύ τους διαφορά έχει περιοριστεί. Πρέπει να αναφερθεί ότι τόσο το εθνικό ποσοστό συμμετοχής των νέων στην αγορά εργασίας όσο και τα αντίστοιχα ποσοστά ανά φύλο την περίοδο 2001-2024 -με εξαίρεση την περίοδο της υγειονομικής κρίσης- ακολουθούν έντονα καθοδική πορεία. Εν μέρει αυτή η εικόνα μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι πολλοί νέοι συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ή/και συνεχίζουν τις σπουδές τους και μετά την απόκτηση του πρώτου πανεπιστημιακού πτυχίου σε μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό επίπεδο.

Στην Ελλάδα το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών που δεν εργάζονται

και ούτε συμμετέχουν στην τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2002-2008 περιορίζεται, αλλά το ξέσπασμα και η γιγάντωση της οικονομικής κρίσης είχε σαν συνέπεια να αυξηθεί σημαντικά και να φτάσει στο 28,5% το 2013. Σε περιόδους πτώσης της οικονομικής δραστηριότητας το ποσοστό τους αυξάνεται, καθώς οι απώλειες θέσεων εργασίας επηρεάζουν δυσανάλογα τους νέους, αφού συχνά είναι οι πρώτοι που χάνουν τη δουλειά τους προκειμένου να προστατευθούν, όσο είναι εφικτό, οι θέσεις εργασίας πιο ηλικιωμένων ατόμων, που κατά κανόνα έχουν και οικογένεια. Εξάλλου, οι νέοι που ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και επιδιώκουν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας βρίσκουν δυσκολότερα απασχόληση, καθώς σε περιόδους ύφεσης περιορίζονται σημαντικά οι προσλήψεις προσωπικού. Επιπλέον, η επαναλαμβανόμενη αποτυχία στην αναζήτηση εργασίας (και για τους απολυμένους και για αυτούς που αναζητούν για πρώτη φορά εργασία) οδηγεί σταδιακά τα άτομα σε αποθάρρυνση και στο «πάγωμα» της διαδικασίας αναζήτησης εργασίας και κατά συνέπεια στην έξοδο από το εργατικό δυναμικό. Παράλληλα, η προσπάθεια

για επιστροφή στην εκπαίδευση κατά τη διάρκεια οικονομικών κρίσεων δεν είναι πάντα επιτυχής για λόγους όπως η αδυναμία χρηματοδότησης σπουδών, η μη επιθυμία για επιπλέον σπουδές, η αδυναμία πρόσβασης στην εκπαίδευση κ.ά. Μετά το 2013, ο σταδιακός περιορισμός της ύφεσης και η επίτευξη θετικών ρυθμών μεταβολής του ΑΕΠ είχαν σαν αποτέλεσμα το ποσοστό τους να ακολουθήσει καθοδική πορεία και το 2024 να κατέλθει σε χαμηλότερα επίπεδα από το 2002 (19,1%) και το 2009 (15,9%), δηλαδή στο 14,2%, αλλά το ποσοστό αυτό υπολείπεται ακόμα του στόχου που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση (9,0%). Ίδια τάση ακολουθούν τα αντίστοιχα ποσοστά για τους άνδρες και τις γυναίκες. Ωστόσο το ποσοστό των γυναικών τα πρώτα έτη της υπό εξέταση περιόδου είναι πολύ υψηλότερο από των ανδρών και αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως π.χ. στο παραδοσιακό κοινωνικό στερεότυπο που έδινε μεγαλύτερη σημασία στον ρόλο των γυναικών μέσα στην οικογένεια. Όμως είναι θετικό ότι η διαφορά στα ποσοστά μεταξύ ανδρών και γυναικών έχει συρρικνωθεί σημαντικά (από τις 14,1 π.μ. το 2002 στις 0,9 π.μ. το 2024).

HUAWEI **IdeaHub** Makes Ideas Possible

Smart choice for enterprise digital office

IdeaHub S2

HUAWEI IdeaHub B3

IdeaHub B3 supports a vast array of features, including 1080p HD cloud meeting, Bring Your Own Meeting (BYOM), Wi-Fi 6 for direct projection, and 16 ms writing latency – serving as the versatile conferencing and display endpoint for today's modern office.

All-in-One Design

- 4K soft light screen with optical anti-blue light and ultra-narrow frame
- One-tap switch between Android and Windows
- Easy-to-access front-panel NFC, Type-C, USB3.0, and power button
- Magnetic stylus pen with an anti-wear design for a comfortable grip

Για περισσότερες πληροφορίες:
OKTABIT A.E.
Τηλ. 211 8888 000
oktabit.gr

Γιατί ΔΕΝ είμαστε θωρακισμένοι στην ενεργειακή κρίση

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Από την ημέρα της επίθεσης των ΗΠΑ και του Ισραήλ στο Ιράν, οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου αυξήθηκαν εντυπωσιακά, με αρνητικές επιπτώσεις για τους ήδη πιεσμένους καταναλωτές, σε μία χώρα που η ακρίβεια ήταν ήδη το υπ' αριθμό 1 πρόβλημα, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις και ο πληθωρισμός από τους υψηλότερους στην Ε.Ε.. Οι τιμές του πετρελαίου αυξήθηκαν σχεδόν κατά 50% μέσα σε ένα μήνα, με τις τιμές της βενζίνης και του ντίζελ στο πρατήριο να αυξάνονται πάνω από 25%, προκαλώντας παράπλευρες ζημιές σε όλο σχεδόν το φάσμα της οικονομικής ζωής, από τους προϋπολογισμούς των νοικοκυριών ως την ευρύτερη οικονομία. Η σχεδόν βέβαιη επιτάχυνση του πληθωρισμού τρομάζει, ειδικά μετά την μεγάλη άνοδο στις τιμές του ντίζελ -μεγαλύτερη από αυτή της βενζίνης-, του καυσίμου που επηρεάζει περισσότερο τις μεταφορές και την παραγωγή, μετακυλίνοντας τις αυξήσεις σε σχεδόν όλη την αλυσίδα εφοδιασμού και ιδιαίτερα στα τρόφιμα. Μάλιστα ειδικά για τα τρόφιμα, στα οποία η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει ένα σχεδόν δομικό πληθωρισμό, το πρόβλημα γίνεται ακόμα πιο δύσκολο, καθώς αναμένεται να επιβαρυνθούν και από τη μεγάλη αύξηση στις τιμές των λιπασμάτων, δεδομένου ότι οι χώρες του Κόλπου παράγουν πάνω από το 20% των λιπασμάτων που διακινούνται στην παγκόσμια αγορά.

Αν τα στενά του Ορμούζ, η βασική αρτηρία μεταφοράς του πετρελαίου και άλλων κρίσιμων προϊόντων στον Περσικό Κόλπο, παραμείνουν κλειστά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, οι τιμές του πετρελαίου θα μπορούσαν να αυξηθούν πολύ περισσότερο, κάνοντας πραγματικότητα τα εφιαλτικά σενάρια των 150 ως και 180 δολάρια το βαρέλι. Ακόμη όμως και αν ο πόλεμος τελείωνε εδώ, οι διαταραχές εφοδιασμού και οι υψηλότερες τιμές σε σχέση με τα προ του πολέμου επίπεδα, αναμένεται ότι θα συνεχιστούν για καιρό, δεδομένων των καταστροφών που έχουν υποστεί πολλές ενεργειακές υποδομές στις χώρες του Κόλπου, συμπεριλαμβανομένου και του Ιράν.

Στην ηλεκτρική ενέργεια το κύμα της ανόδου που τροφοδοτεί ο πόλεμος δεν έχει φθάσει ακόμα. Είναι όμως θέμα χρόνου, ο διπλασιασμός της τιμής του φυσικού αερίου στο ευρωπαϊκό hub του "Άμστερνταμ, να αποτυπωθεί στις τιμές ηλεκτρισμού χονδρικής στην εγχώρια αγορά.

Ποράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι ο αντίκτυπος στην ηλεκτρική ενέργεια δεν θα είναι τόσο ισχυρός όσο κατά την περίοδο της ενεργειακής κρίσης του 2022, όταν ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία. Και τούτο, λόγω της μεγάλης διείσδυσης των ΑΠΕ στο ηλεκτρικό σύστημα και του σχετικά ήπιου τριμήνου από πλευράς ζήτησης που ακολουθεί - ένα τρίμηνο στο οποίο παραδοσιακά παρατηρούνται οι χαμηλότερες τιμές λόγω υπερπαραγωγής των ΑΠΕ και της χαμηλής κατανάλωσης. Ταυτόχρονα, οι τιμές του

αερίου μπορεί να έχουν αυξηθεί αλλά ακόμα απέχουν πολύ από τα υψηλά των 350 ευρώ/MWh του Αυγούστου 2022.

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είμαστε «θωρακισμένοι», όπως αρέσκονται να λένε οι πολιτικοί. Η αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα βρίσκεται σχεδόν σε μηδενικά επίπεδα και η έκθεση στο πετρέλαιο είναι ίσως από τις υψηλότερες στην Ευρώπη.

Με το οριακό σύστημα τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας που εφαρμόζει πειραματικά η Ε.Ε. είναι βέβαιο ότι οι αυξήσεις στο φυσικό αέριο θα περάσουν στην τιμή του ρεύματος τόσο στη χονδρική όσο και στο λογαριασμό του καταναλωτή.

Το ζητούμενο για την Ελλάδα και την Ευρώπη στη φάση αυτή είναι πώς δεν θα επιτρέψουν στο ενεργειακό σοκ που βιώνουμε να μετατραπεί σε ενεργειακή κρίση. Τόσο η κυβέρνηση όσο και οι Ευρωπαίοι ηγέτες στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. έδειξαν για μία ακόμα φορά πώς δεν είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν προληπτικά την κατάσταση και να λάβουν από τώρα μέτρα που θα μπορούσαν να αναχαιτίσουν ή τουλάχιστον να μετριάσουν τις πληθωριστικές πιέσεις.

Τα διάφορα "toolkit", οι περίφημες εργαλειοθήκες για την αντιμετώπιση της κρίσης, θα έπρεπε ήδη να ήταν σε εφαρμογή, ακόμα και αν εκφράζονται πολλές αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητά τους. Την ώρα που οι διαδοχικές κρίσεις τείνουν να γίνουν κανονικότητα, η Ε.Ε. αλλά και η χώρα μας θα πρέπει να έχουν την ευελιξία να προσαρμόζονται άμεσα στη κάθε πραγματικότητα που προκύπτει. Μοντέλα τιμολόγησης, όπως η οριακή για την ηλεκτρική ενέργεια, ή η δογματική προσέγγιση των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα (ETS) που αποφασίστηκαν σε άλλες εποχές και με άλλα δεδομένα, θα πρέπει άμεσα να μπορούν να αναθεωρούνται και να προσαρμόζονται στις έκτακτες καταστάσεις. Αλλά και οι χώρες θα πρέπει να σκεφτούν και να σχεδιάσουν σε μόνιμη βάση τις εναλλακτικές τους σε σταθερά καύσιμα, ιδιαίτερα αν όπως η Ελλάδα εξαρτούν τη σταθερή παραγωγή ηλεκτρισμού από το εισαγόμενο φυσικό αέριο.

Η τελευταία μονάδα ηλεκτροπαραγωγής λιγνίτη- του μοναδικού εγχώριου καυσίμου που έχουμε - κλείνει στο τέλος του χρόνου. Η λειτουργία της είναι αντιοικονομική, λένε, αλλά το "αντιοικονομικό" είναι συνάρτηση αφενός των ETS και αφετέρου της τιμής του αερίου, που αν αυξηθεί υπέρμετρα είναι πιθανόν να γίνει ακριβότερο από τον λιγνίτη. Στην ουκρανική κρίση άλλωστε, αυτό συνέβη για κάποιο χρονικό διάστημα.

"Το βλέποντας και κάνοντας" που ακολουθεί η κυβέρνηση είναι σαφές ότι δεν μπορεί να τραβήξει για πολύ. Σύντομα θα πρέπει να ανακοινώσει μέτρα, όχι μόνον επιδοματικά αλλά και επιβραδυντικά του πληθωρισμού, αν θέλει να έχει κάποιο αποτέλεσμα. Και στην ηλεκτρική ενέργεια ίσως να πρέπει να ξανασκεφτεί πολλές φορές, την οριστική απόσυρση των λιγνιτών, τουλάχιστον μέχρι η αποθήκευση και οι μικροί αρθρωτοί αντιδραστήρες (SMR) γίνουν πραγματικότητα και οι ΑΠΕ φθάσουν στο αναγκαίο και ικανό επίπεδο.

164 προορισμοί σε 47 χώρες.

Go for it! Με την ΑΕΓΕΑΝ.

aegeanair.com

A STAR ALLIANCE MEMBER

AEGEAN

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΠΝΟΗ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Επενδύοντας στο Νερό, Επενδύουμε στο Μέλλον

100 χρόνια ΕΥΔΑΠ! 100 χρόνια συνεχούς ευθύνης για την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής, παρέχοντας νερό αρίστης ποιότητας, το οποίο συγκρατάλεγμα στα φθηνότερα της Ευρώπης.

Η υδροδότηση της Αττικής στηρίζεται σε ένα εκτενές και σύνθετο υδροδοτικό σύστημα που αποτελείται από σχεδόν 500 χιλιόμετρα εξωτερικών υδραγωγείων, 14.000 χιλιόμετρα δικτύου ύδρευσης, 8.500 χιλιόμετρα αποχέτευσης, τέσσερις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού και πέντε Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων. Πρόκειται για ένα σύστημα που τροφοδοτεί καθημερινά περισσότερους από 4 εκατομμύρια πολίτες, επεξεργάζεται περίπου 705.000 κυβικά μέτρα λυμάτων την ημέρα και λειτουργεί με

συνέπεια επί δεκαετίες, κάνοντας την ΕΥΔΑΠ τον μεγαλύτερο πάροχο ύδρευσης και αποχέτευσης της χώρας. Η κλιματική κρίση, ωστόσο, που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα και η εντεινόμενη ξηρασία των τελευταίων ετών έχουν αναδείξει τη σημασία της ορθής διαχείρισης των υδάτινων πόρων όσο ποτέ άλλοτε, με την ΕΥΔΑΠ να καλείται πλέον να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, το επενδυτικό πρόγραμμα των 2,5 δισ. ευρώ της ΕΥΔΑΠ αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς στοχεύει όχι μόνο στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών της, αλλά

**Εργασίες Κατασκευής
Σήραγγας του Κέντρου
Επεξεργασίας Λυμάτων
Ραφίνας - Πικερμίου -
Σπάτων - Αρτέμιδας,
Πηγή: Αρχείο ΕΥΔΑΠ**

και τη διατήρηση της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών της. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που στοχεύει στη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων της Αττικής ενόψει της κλιματικής αλλαγής, με έργα που έχουν ως επίκεντρο τον άνθρωπο, για τον εκσυγχρονισμό και την ανθεκτικότητα του υδροδοτικού συστήματος, την αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης και τη συμμόρφωση στις περιβαλλοντικές υποχρεώσεις.

Η πρώτη μεγάλη τομή αφορά την ύδρευση, με επενδύσεις ύψους 730 εκατ. ευρώ. Οι Μονάδες Επεξεργασίας Νερού αναβαθμίζονται, ενώ 660 χιλιόμετρα δικτύων αντικαθίστανται, μειώνοντας τις απώλειες σε μια περίοδο όπου κάθε κυβικό μέτρο έχει αξία. Ταυτόχρονα, ιδιαίτερης σημασίας είναι η εγκατάσταση δύο εκατομμυρίων έξυπνων μετρητών, οι οποίοι επιτρέπουν τον άμεσο εντοπισμό διαρροών και προσφέρουν στο δίκτυο μια νέα δυνατότητα αυτοελέγχου και προσαρμοστικότητας. Πρόκειται για τεχνολογικές τομές που θωρακίζουν την αξιοπιστία του υδροδοτικού συστήματος ακόμη και σε συνθήκες αυξημένης πίεσης.

Η δεύτερη μεγάλη παρέμβαση αφορά την αποχέτευση και την επεξεργασία λυμάτων. Με αναβαθμίσεις στα αντλιοστάσια, στα δίκτυα και στα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων, το σύστημα αποκτά τη δυνατότητα να παράγει εκροές υψηλότερης ποιότητας, ικανοποιώντας έτσι μια βασική προϋπόθεση για την επαναχρησιμοποίηση νερού για άρδευση και άλλες χρήσεις. Σε ένα περιβάλλον όπου η προσφορά νερού παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις, η δυνατότητα ενίσχυσης των διαθέσιμων ποσο-

τήτων μέσα από επεξεργασία και αξιοποίηση των λυμάτων στη βιομηχανία και τις καλλιέργειες αποτελεί στρατηγική επιλογή.

Σε αυτόν τον σχεδιασμό, η Ανατολική Αττική αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα μετάβασης σε ένα νέο υδρολογικό πρότυπο. Με επενδύσεις

σχεδόν ενός δις ευρώ, η ΕΥΔΑΠ προχωρά στη σύνδεση 75.000 ακινήτων με ενιαίο δίκτυο αποχέτευσης, εξυπηρετώντας συνολικά πάνω από 410.000 κατοίκους και στην κατασκευή τριών νέων Κέντρων Επεξεργασίας Λυμάτων. Η περιοχή ενσωματώνεται πλήρως στο υδροδοτικό σύστημα της Πρωτεύουσας, αποκτώντας υποδομές που υποστηρίζουν όχι μόνο την καθημερινότητα και τη δημόσια υγεία αλλά και τη μελλοντική διαχείριση των υδατινών πόρων της. Ωστόσο, τα έργα αυτά δεν αποτελούν απλώς τεχνικές παρεμβάσεις. Είναι έργα που υλοποιούνται σε κάθε Δήμο και σε κάθε γειτονιά, με άμεσο όφελος για τους πολίτες, διασφαλίζοντας ότι το νερό φτάνει με ασφάλεια και αξιοπιστία σε κάθε σπίτι. Πρόκειται για επενδύσεις που έχουν ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την ουσιαστική αναβάθμιση της καθημερινότητας των κατοίκων.

Από αυτή την οπτική, οι επενδύσεις των 2,5 δις. ευρώ δεν συνιστούν μια επιλογή πολυτέλειας, αλλά αναγκαιότητα με άμεσο όφελος για κάθε πολίτη. Η Αττική καλείται να λειτουργήσει σε ένα υδρολογικό περιβάλλον που δεν μοιάζει με εκείνο των προηγούμενων δεκαετιών, και το επενδυτικό αυτό πρόγραμμα αποτελεί την προϋπόθεση για μετάβαση σε ένα σύστημα ικανό να ανταποκρίνεται στη νέα εποχή και στις σύγχρονες ανάγκες των κατοίκων της.

Στη σκιά της κούρσας το στα 100 δολ. και των δανεί

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Ενας νέος κίνδυνος αναφύεται πάνω από τις αγορές, με πρόωρες ανησυχίες συστημισμού και σε περιβάλλον καθαρά πολεμικό εξαιτίας της σύγκρουσης στο Ιράν και τη Μέση Ανα-

τολή, κάτι που ενδεχομένως δημιουργήσει δευτερές σκέψεις ως προς την επενδυτική στρατηγική τόσο των ιδιωτών επενδυτών όσο και των επαγγελματιών σε κάθε βαθμίδα (funds, τράπεζες, asset management). Η Deutsche Bank προειδοποίησε ότι έχει έκθεση ύψους 26 δισεκατομμυρίων ευρώ σε ιδιωτικά δάνεια, μια κατηγορία περιουσιακών στοιχείων που αντιμετωπίζει προβλήματα με τις εξαγορές κεφαλαίων, τον έλεγχο των προτύπων αξιολόγησης και τον αντίκτυπο της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) σε ορισμένους δανειολήπτες, όπως οι κατασκευαστές λογισμικού. Αποτέλεσμα αυτού είναι να χάνει σήμερα πάνω από 5% στο ταμπλό. Γνωστά και ως δάνεια «κατσαρίδες». Αυτό συνέβη σε μία ημέρα που το θερμόμετρο της γεωπολιτικής έχει πάσει κόκκινο, με το πετρέλαιο να έχει σπάσει εύκολα το φράγμα των 100 δολαρίων, τη Wall να υποχωρεί με 1,30%, την Ευρώπη να υποχωρεί σφόδρα, σχεδόν 1,5%, και ουδείς ανά τον κόσμο να μην έχει να πει κάτι για να καθουσιάζει την επενδυτική κοινότητα που στρέφεται σε επιλογές τύπου αλουμινίου, όπου σπάει το ένα ρεκόρ μετά το άλλο...

Οι ευρωπαϊκές τραπεζικές μετοχές υποχωρούσαν τις προηγούμενες ημέρες έως και 3,6%, με τη μετοχή της Deutsche Bank σχεδόν 7%, όταν ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος σημείωνε μία ακόμα βουτιά 4,5% και η μετοχή της Εθνικής, που φαίνεται να είναι από τις αγαπημένες της

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΙΑ

Goldman Sachs, σημείωνε βουτιά άνω του 5%. Η Deutsche Bank, λοιπόν, ανέφερε ότι το χαρτοφυλάκιο ιδιωτικών πιστώσεων της αυξήθηκε κατά περίπου 6%, καθώς αυξάνονται οι ανησυχίες για τον κλάδο των 2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

«Σημαντικοί κίνδυνοι»

Στην ετήσια έκθεσή της η τράπεζα ανέφερε ότι δεν εκτίθεται σε «σημαντικούς κινδύνους» που σχετίζονται με μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά ότι θα μπορούσε να αντιμετωπίσει πιθανούς έμμεσους πιστωτικούς κινδύνους, μέσω διασυνδεδεμένων χαρτοφυλακίων και αντισυμβαλλομένων. «Η κατάρρευση ενός επιλεγμένου αριθμού δανειστών υψηλού ρίσκου στις ΗΠΑ αύξησε την εστίαση των επενδυτών στους

κινδύνους που σχετίζονται με το private credit, αυξάνοντας τις ανησυχίες σχετικά με τα πρότυπα αξιολόγησης και τον κίνδυνο απάτης» αναφέρεται στην έκθεση. Σημειώνεται ότι η αγορά private credit, ύψους 1,8 τρισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ, βιώνει μια μαζική έξοδο επενδυτών, καθώς οι ανησυχίες έχουν ενταθεί τις τελευταίες εβδομάδες, με τους traders να ανησυχούν εν μέρει για τον κίνδυνο από την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), αλλά και για τις αποτιμήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η JP Morgan ανακοίνωσε ότι περιορίζει τη χρηματοδότηση προς ιδιωτικά κεφάλαια πιστώσεων, έπειτα από υποτίμηση της αξίας ορισμένων περιουσιακών στοιχείων των χαρτοφυλακίων τους.

Πρόσφατο παρελθόν

Όπως αναφέρει το Bloomberg, το τε-

ου πετρελαίου ων «κατσαρίδα»

λευταίο πιστωτικό σοκ που συγκλόνισε τόσο τις τράπεζες όσο και τους ιδιώτες δανειστές ήταν η κατάρρευση της βρετανικής εταιρείας στεγαστικών δανείων Market Financial Solutions, η οποία αντιμετωπίζει κατηγορίες για δόλιες πρακτικές.

Κατηγορίες εμφανίστηκαν επίσης πέριχ όσον αφορά τις πωχεύσεις της αμερικανικής εταιρείας προμήθειας ανταλλακτικών αυτοκινήτων First Brands Group και της εταιρείας δανεισμού αυτοκινήτων υψηλού κινδύνου Tricolor Holdings. Η ετήσια έκθεση της Deutsche Bank έδειξε ότι το χαρτοφυλάκιο ιδιωτικών πιστώσεων αυξήθηκε στα 25,9 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος (amortised cost), από 24,5 δισεκατομμύρια ευρώ το 2024. Η έκθεση της σε δάνεια στον τομέα της τεχνο-

λογίας, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού, ανέρχεται σε 15,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε αποσβεσμένο κόστος, από 11,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Άτομα που γνωρίζουν το θέμα δήλωσαν τον περασμένο μήνα ότι η γερμανική εταιρεία αποτελεί μέρος μιας ομάδας δανειστών που δεν μπόρεσαν να πουλήσουν δάνεια ύψους περίπου 1,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ, για την εξαγορά ενός παρόχου λογισμικού σε μια σπάνια συμφωνία που ακυρώθηκε. Παρότι η Deutsche Bank προειδοποιεί για κινδύνους στην αγορά private credit, σχεδιάζει να επεκτείνει τη δική της προσφορά. Η τράπεζα δήλωσε ότι σκοπεύει να διευρύνει τη διανομή μέσω επιλεκτικής επέκτασης και της κοινής ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και ψηφιακών επενδυτικών λύσεων.

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ

■ Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι ένας ακόμα κίνδυνος επικρέμαται πάνω από το κεφάλι της παγκοσμιοποιημένης αγοράς, με ορατή την ανησυχία στο Χ.Α. τα νέα απόνερα να χτυπήσουν τη Λεωφόρο Αθηνών. Διότι, πλέον, όπως εξηγούν χρηματιστές, σε μία περίοδο που τα επιτόκια έχουν αρχίσει να μειώνονται, η πορεία αυτή θα ανακοπεί εφόσον συνεχιστούν οι εχθροπραξίες στη Μέση Ανατολή ή το ενδεχόμενο της νέας φούσκας των δανείων από διεθνείς αναγνωρισμένες τράπεζες σε νεοφυείς επιχειρήσεις (...) εξελιχθεί σε πραγματικότητα που δεν θέλει κανείς να ζήσει. Άλλωστε, οι μνήμες της Lehman Brothers το 2008 είναι ακόμα νωπές και ας έχουν περάσει 16 χρόνια από τότε. Ειδικά το σενάριο διάρκειας του πολέμου είναι αυτό που ως επί το πλείστον τιμολογούν οι αγορές και μαζί τους το Χ.Α. σήμερα. Αν διαρκέσει ο πόλεμος πέραν των τεσσάρων εβδομάδων χωρίς να έχει διαφανεί ταυτόχρονα η αλλαγή καθεστώτος στο Ιράν, τότε οι επενδυτές θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για α) πληθωρισμό, β) διακοπή της πολιτικής μείωσης επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες, γ) ανακοπή της όποιας ανάπτυξης, δ) πτώση των εταιρικών κερδών και ε) χαμηλότερα ή και καθόλου μερίσματα.

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Ο πόλεμος στο Ιράν προκάλεσε ένα ισχυρό σοκ στις διεθνείς αγορές ενέργειας, εκτοξεύοντας τις τιμές του πετρελαίου και οδηγώντας το ντίζελ και τη βενζίνη στο υψηλότερο επίπεδο από το 2023. Και ενώ η «μάχη της βενζίνης» συνεχίζεται στα πρατήρια της χώρας με τις τιμές πάνω από τα 2 ευρώ το λίτρο, έντονες είναι οι ανησυχίες για τις γενικότερες επιπτώσεις στην ελληνική και την ευρωπαϊκή οικονομία, με τους φόβους για αναζωπύρωση του πληθωρισμού, νέα άνοδο των επιτοκίων, επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης και πιέσεις στα δημοσιονομικά περιθώρια.

Για τους οικονομολόγους, η οικονομική αποτίμηση της «αριθμητικής του πολέμου» επιτείνει την ανησυχία για ενδεχόμενη επιστροφή της λεγόμενης «οικονομίας σε σχήμα Κ».

Οι τιμές του πετρελαίου αυξήθηκαν από περίπου 73 δολάρια το βαρέλι στις 27 Φεβρουαρίου, μία ημέρα πριν από την επίθεση ΗΠΑ και Ισραήλ στο Ιράν, σε περίπου 108 δολ./βαρέλι στις 18 Μαρτίου, μία αύξηση της τάξης του 48%, έχοντας προηγουμένως σταθεροποιηθεί για κάποιες ημέρες γύρω στα 100 δολάρια το βαρέλι. Στην ίδια χρονική περίοδο η τιμή του φυσικού αερίου TTF αυξήθηκε από τα 31-32 ευρώ/MWh στα 55 ευρώ/MWh, αφού πρώτα έδειξε κάποιες τάσεις σταθεροποίησης γύρω στα 50 ευρώ/MWh.

Πρόκειται για ένα σοκ, που από το αργό πετρέλαιο μεταφέρεται ταχύτατα στην αντλία καυσίμων και από την τιμή αερίου TTF στις τιμές του ηλεκτρισμού, συμπιέζοντας τα εισοδήματα των νοικοκυριών και δημιουργώντας νέο κύμα πληθωριστικών πιέσεων. Για εκατομμύρια πολίτες, ιδιαίτερα στις χαμηλότερες εισοδηματικές κατηγορίες, η αύξηση αυτή λειτουργεί σαν «αόρατος φόρος».

Οικονομία «Κ»

Ο όρος «οικονομία σε σχήμα Κ» καθιερώθηκε την περίοδο της πανδημίας για να περιγράψει τις αποκλίνουσες πορείες μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών στρω-

Το πετρέλαιο πάνω στα ύψη και τ

μάτων. Τα υψηλότερα εισοδήματα κινούνται ανοδικά, ενώ τα χαμηλότερα πέζονται, με το γράμμα Κ να αποτυπώνει την εξέλιξη αυτή. Το χάσμα μεταξύ των υψηλότερων και χαμηλότερων εισοδημάτων διευρύνεται όσο διαρκεί η ενεργειακή κρίση, καθώς τα νοικοκυριά με χαμηλότερο εισόδημα διαθέτουν μεγαλύτερο μερίδιο του προϋπολογισμού τους στην ενέργεια, αναφέρει ο Mark Zandi, επικεφαλής οικονομολόγος της Moody's.

Για ένα εύπορο νοικοκυριό, η αύξηση 20, 30 ευρώ τον μήνα στα καύσιμα μπορεί να είναι διαχειρίσιμη. Για μια οικογένεια που ήδη δυσκολεύεται να καλύψει βασικές ανάγκες, το ίδιο ποσό σημαίνει περικοπές σε τρόφιμα, θέρμανση ή άλλες βασικές δαπάνες.

Όμως το ενεργειακό σοκ δεν περιορίζεται στη βενζίνη. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος

Μητσοτάκης δεν έκρυψε την ανησυχία του για την αύξηση στην τιμή του ντίζελ, καθώς αυτή μετακυλιέται άμεσα στον πληθωρισμό. Το ντίζελ επηρεάζει άμεσα το κόστος των μεταφορών και της παραγωγής σε αρκετές βιομηχανίες. Μαζί με τις διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού και στη ναυτιλία ωθούν προς τα πάνω και τις τιμές σχεδόν σε όλα τα προϊόντα, καθώς αυξάνεται το κόστος παραγωγής και μεταφοράς σε παγκόσμια κλίμακα. Το αυξημένο κόστος μετακυλιέται σταδιακά στις τιμές καταναλωτή, επηρεάζοντας τρόφιμα, βιομηχανικά προϊόντα και υπηρεσίες. Αν σ' αυτό προστεθούν και οι διαταραχές εφοδιασμού λόγω του πολέμου, με το κλείσιμο στα Στενά του Ορμούζ, που πέρα από το πετρέλαιο επηρεάζει τα λιπάσματα, τη νάφθα και τα εμπορευματοκιβώτια, η κατάσταση γίνεται εκρηκτι-

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΟ ΙΡΑΝ

από τα 100 δολάρια, η βενζίνη η «οικονομία σε σχήμα Κ»

κή. Ας σημειωθεί ότι η τιμή του ντίζελ έχει αυξηθεί αναλογικά περισσότερο από την τιμή της βενζίνης, ιδιαίτερα στην Ευρώπη όπου η προσφορά και προ του πολέμου ήταν σε μία σχετική στενότητα, καθώς πολλά πλήγματα των Ιρανών στόχευσαν σε διυλιστήρια παραγωγής ντίζελ στο Κατάρ και άλλες χώρες του Κόλπου. Η επικεφαλής του ΔΝΤ Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα έχει προειδοποιήσει ότι μια διαρκής αύξηση 10% στις τιμές του πετρελαίου θα μπορούσε να αυξήσει τον παγκόσμιο πληθωρισμό κατά περίπου 0,4 ποσοστιαίες μονάδες. Σε μια περίοδο κατά την οποία πολλές κεντρικές τράπεζες επιχειρούν να σταθεροποιήσουν τις τιμές μετά τα πληθωριστικά κύματα των προηγούμενων ετών, μια νέα άνοδος της ενέργειας περιπλέκει τη νομισματική πολιτική.

Οι κεντρικές τράπεζες βρίσκονται πλέον αντιμέτωπες με το γνώριμο δίλημμα: εάν αυξήσουν τα επιτόκια για να συγκρατήσουν τον πληθωρισμό, μπορεί να επιβραδύνουν περαιτέρω την ανάπτυξη. Αν δεν το πράξουν, διακινδυνεύουν από αποσταθεροποίηση των πληθωριστικών προσδοκιών.

Κυβερνήσεις

Στο πλαίσιο αυτό, οι κυβερνήσεις καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο δύσκολες επιλογές: είτε να αφήσουν τις αυξήσεις να περάσουν πλήρως στους καταναλωτές είτε να παρέμβουν με επιδοτήσεις ή φορολογικές μειώσεις, επιβαρύνοντας τους προϋπολογισμούς τους. Οι εκτιμήσεις δείχνουν ότι η προστασία των νοικοκυριών από την αύξηση των τιμών θα μπορούσε να κοστίζει κατά μέ-

σο όρο 0,9% του ΑΕΠ στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες και περίπου 0,4% του ΑΕΠ στις προηγμένες. Σε ορισμένες ευάλωτες χώρες το κόστος θα μπορούσε να φθάσει ακόμη και το 3% του ΑΕΠ. Στην Ελλάδα η πρώτη κίνηση έγινε με την επιβολή πλαφόν στο μεικτό περιθώριο κέρδους των καυσίμων, όμως δεν φάνηκε να είναι επαρκής. Η μείωση των φόρων και κυρίως του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης θα μπορούσε να ελαφρύνει τις συνέπειες για τον καταναλωτή, όμως μπορεί να εκτροχιάσει τα δημοσιονομικά. Εξ ου και η επιλογή του πρωθυπουργού να διεκδικήσει από την Ε.Ε. «ρήτρα διαφυγής» από το πλαφόν των δαπανών ή τους στόχους για το πλεόνασμα. Για αναπτυσσόμενες οικονομίες, που βρίσκονται ήδη σε καθεστώς υψηλού χρέους,

τα μειωμένα έσοδα του προϋπολογισμού λόγω μείωσης φόρων μπορούν να επιδεινώσουν σημαντικά τη θέση τους και να πλήξουν τη χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών.

Το πρόβλημα επιτείνεται σε οικονομίες με ενεργοβόρα πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής, όπου οι χαμηλές τιμές καυσίμων στο παρελθόν ενθάρρυναν μεγαλύτερη εξάρτηση από το πετρέλαιο. Σε αυτές τις χώρες κάθε διεθνές σοκ μεταφράζεται σε δυσανάλογη επιβάρυνση.

Ανθεκτικές

Αντίθετα, οι αναπτυσσόμενες οικονομίες εμφανίζονται, κατά μέσο όρο, πιο ανθεκτικές. Η αυξανόμενη διείσδυση της πράσινης ενέργειας και η στροφή προς τον τομέα των υπηρεσιών έχουν περιορίσει τη σχετική σημασία της κατανάλωσης βενζίνης και ντίζελ. Ωστόσο, ακόμη και εκεί το κόστος δεν είναι αμελητέο: στις Ηνωμένες Πολιτείες εκτιμάται γύρω στο 0,5% του ΑΕΠ - υψηλότερο από ό,τι σε χώρες όπως η Δανία ή η Σουηδία. Στην Ελλάδα, παρότι η εξάρτηση από το πετρέλαιο είναι πολύ υψηλή στις μεταφορές, η μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής έχει καταστήσει πιο ανθεκτική την αγορά ηλεκτρισμού, που στις πρώτες τρεις εβδομάδες του πολέμου κινήθηκε στο εύρος των συνήθων διακυμάνσεών της. Βέβαια η εξάρ-

τηση της οριακής τιμής στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού από την τιμή του φυσικού αερίου TTF, αργά ή γρήγορα, αναμένεται να επηρεάσει τις τιμές και στην ηλεκτρική ενέργεια.

Η πλήρης μετακύλιση των αυξήσεων στα καύσιμα και στον ηλεκτρισμό στους καταναλωτές εγκυμονεί κινδύνους κοινωνικής αντίδρασης, ιδιαίτερα όταν τα καύσιμα και τα τρόφιμα καταλαμβάνουν μεγάλο μερίδιο του οικογενειακού προϋπολογισμού. Από την άλλη πλευρά, η εκτεταμένη επιδότηση των καυσίμων ενδέχεται να παγώσει μια δημοσιονομικά μη βιώσιμη κατάσταση, ιδίως εάν η κρίση παραταθεί. Αν οι αυξήσεις διαρκέσουν μόνο τρεις μήνες, το κόστος θα περιοριστεί περίπου στο ένα τέταρτο των ετήσιων εκτιμήσεων. Αν όμως οι τιμές παραμείνουν υψηλές για μεγαλύτερο διάστημα, οι επιπτώσεις θα είναι βαθύτερες και μακροχρόνιες.

Μελέτες του ΔΝΤ δείχνουν ότι το βασικό κανάλι μέσω του οποίου οι αυξήσεις στο πετρέλαιο πλήττουν την κατανάλωση είναι το αυξημένο κόστος μεταφορών. Χωρίς αντίστοιχες αυξήσεις στους μισθούς, η πραγματική αγοραστική δύναμη μειώνεται και με τον τρόπο αυτό η ενεργειακή κρίση λειτουργεί πολλαπλασιαστικά, εντείνοντας τις ανισότητες, περιορίζοντας την κατανάλωση και επιβαρύνοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές.

Για άλλη μία φορά η ελληνική οικονομία εισέρχεται σε ένα εύθραυστο ισοζύγιο. Η κυβέρνηση βρίσκεται μπροστά στην επιλογή είτε να αυξήσει το δημόσιο χρέος για να προστατεύσει τα νοικοκυριά, με ρήτρα διαφυγής ή όχι, είτε να αφήσει τις αγορές να λειτουργήσουν, με τον κίνδυνο κοινωνικής δυσάρεσκειας και μάλιστα σε προεκλογική χρονιά. Πολύ περισσότερο δε, όταν η άνοδος στην τιμή του πετρελαίου και τα παρεπόμενά της έρχονται να προστεθούν στον ήδη υψηλό πληθωρισμό των τροφίμων, που πριν από τον πόλεμο είχε καταστεί σχεδόν δομικός στην ελληνική οικονομία.

Όπως πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν, το «κλειδί» βρίσκεται στη διάρκεια του πολέμου και ιδιαίτερα στο χρονικό διάστημα που θα μένουν κλειστά τα Στενά του Ορμούζ, απ' όπου πριν από την επίθεση ΗΠΑ και Ισραήλ στο Ιράν περνούσε περίπου το 20% του πετρελαίου και του υδρογονοποιημένου αερίου. Εάν η κρίση διαρκέσει λίγες εβδομάδες, οι επιπτώσεις θα είναι διαχειρίσιμες. Αν όμως η αστάθεια στην περιοχή παραταθεί, το σοκ μπορεί να αφήσει βαθύτερο αποτύπωμα: μεγαλύτερα ελλείμματα, επίμονες πληθωριστικές πιέσεις και μια ακόμη πιο έντονη «οικονομία σε σχήμα Κ», με την εμβάθυνση της κοινωνικής ανισότητας και τους πιο ευάλωτους να πληρώνουν το υψηλότερο τίμημα.

THE GAME NEVER STOPS

e-basket.gr

ΑΛΛΑΖΕΙ Ο ΧΑΡΤΗΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Big deal Τανισκίδη (Optima) - Euroxx, στα 70 εκατ. ευρώ το τίμημα

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Ενα deal που εξυπηρετεί και τον αγοραστή αλλά και τον πωλητή είναι η εξαγορά της Euroxx Χρηματιστηριακή από την Optima Bank. Η αυτοτέλεια και το... αυτοδιοίκτο της Euroxx θα παραμείνουν ως έχουν, με τον Τζουζέπε Τζιάνο και τον Γιώργο Πολίτη και την ομάδα τους να παραμένουν επικεφαλής, ενώ η Optima Bank αυτομάτως εισέρχεται στην Big 3 των χρηματιστηριακών εταιρειών της χώρας με μερίδιο αγοράς

μεγαλύτερο του 13%. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Optima Γιώργο Τανισκίδη, η συμφωνία ευνοεί απόλυτα την τράπεζα, καθώς θα δημιουργηθούν τεράστιες συνέργειες με την Optima Χρηματιστηριακή.

Η Euroxx που ξεκίνησε απέναντι από τον αριθμό 10 της οδού Σοφοκλέους, όπου η έδρα του Χρηματιστηρίου Αθηνών, πριν μετακομίσει στο δικό του κτίριο στη Λεωφόρο Αθηνών. Τζουζέπε Τζιάνο, Αριστοτέλης Νινιός, Αλέξανδρος Μπίλης και Παύλος Βρανάς είναι τα ιδρυτικά στελέχη της χρηματιστηριακής που στα άγουρα χρόνια της αγοράς κυνηγούσαν τη μία

δουλειά μετά την άλλη, αύξαναν το πελατολόγιό τους, έπαιρναν αναδοχές, συμμετείχαν σε deals, με αποκορύφωμα την είσοδο της εταιρείας στην Εναλλακτική Αγορά του Χ.Α. το 2008.

Για την ιστορία, ήταν το μόνιμο στέκι των δημοσιογράφων, όταν δεν υπήρχε ακόμα το διαδικτυο με αναλύσεις της στιγμής, όταν ο Έλληνας από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και μετά ανακάλυπτε το Χρηματιστήριο...

Ήδη ξεκινά ο χρηματοοικονομικός έλεγχος για να πέσουν και οι οριστικές υπογραφές, με το deal να υπολογίζεται, σύμφωνα με την αγορά, σε πάνω από 70 εκατ.

Γιώργος Τανισκίδης

Τζουζέπε Τζιάνο

Γιώργος Πολίτης

ευρώ (για το 100% της Euroxx). Ακόμα και το προσωπικό της Euroxx ήταν υπέρ του deal με την Optima και όχι π.χ. με κάποια τράπεζα, που, κατά τις πληροφορίες πάντα, φέρεται ότι είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον, διότι έπειτα από έναν χρόνο θα ακολουθούσαν η γνωστή τακτική του cost cutting, τύπου εθελούσια έξοδος. Πλέον, όπως λένε πηγές τόσο από τη Euroxx όσο και από την Optima, έχουν την ίδια αντίληψη για την αύξηση του κύκλου εργασιών, μέσα από τις προμήθειες, τις νέες δουλειές, τις αναδοχές, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες, τις αναλύσεις, τη διαχείριση χαρτοφυλακίων, χωρίς να μπαίνουν στόχοι, όπως ενδεχομένως να συνέβαινε αν η Euroxx εντασσόταν σε μεγάλο χρηματοπιστωτικό όμιλο, όπως π.χ. η Πειραιώς, για την οποία οι πληροφορίες αναφέρουν ότι υπήρξαν συζητήσεις το τελευταίο 3μηνο. Παράλληλα, αν η Euroxx περνούσε στην Πειραιώς ή σε άλλη τράπεζα, θα υπήρχε ταύτιση πελατολογίου, αφού πολλοί από τους πελάτες, ξένοι θεσμικοί, είναι κοινοί

και για τις δύο χρηματοπιστηριακές. Σύμφωνα με άλλες πληροφορίες, το αργότερο εντός τριών μηνών η συμφωνία θα έχει οριστικοποιηθεί, ενώ στην «ταμπέλα» δεν θα αφαιρεθεί το όνομα της Euroxx, αλλά θα προστεθεί και αυτό της Optima: Euroxx - Optima, δηλαδή. Η εικόνα της Euroxx για το 2025 λειτουργεί ως το βασικό «διαβατήριο» της συμφωνίας, αποτυπώνοντας μια εταιρεία που πέρασε σε τροχιά έντονης ανάπτυξης και υψηλής αποδοτικότητας. Τα οικονομικά μεγέθη κατέγραψαν σαφή επιτάχυνση, με την προ φόρων κερδοφορία να εκτοξεύεται στα 17,4 εκατ. ευρώ, έναντι 5,27 εκατ. ευρώ το 2024, και τον κύκλο εργασιών να διαμορφώνεται στα 46,2 εκατ. ευρώ από 32 εκατ. ευρώ το 2024. Το περιθώριο κέρδους ακολούθησε την ίδια δυναμική, αγγίζοντας το 37,6% από 16,4% ένα χρόνο πριν. Τα καθαρά κέρδη εκτινάχθηκαν σε 13,53 εκατ. ευρώ από 3,93 εκατ. ευρώ το 2024 και τα ίδια κεφάλαια διαμορφώθηκαν στα 28,53 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2025. Καταλύτης αυτής της ενίσχυσης υπήρξε η δραστηριότητα στις αγορές, με τις πωλήσεις μετοχών και παραγώγων να πολλαπλασιάζονται και να φθάνουν τα 9,4 εκατ. ευρώ, από μόλις 0,45 εκατ. ευρώ το 2024. Την ίδια στιγμή, οι προμήθειες από χρηματοπιστηριακές συναλλαγές ενισχύθηκαν αισθητά, στα 20 εκατ. ευρώ από 12,6 εκατ. ευρώ, ενώ τα έσοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες ανήλθαν στα 22 εκατ. ευρώ, έναντι 15,5 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Πιο συγκρατημένη ήταν η εικόνα στη

διαχείριση χαρτοφυλακίων, όπου καταγράφηκε οριακή αύξηση. Σε αυτό το περιβάλλον, η Optima Bank ενεργοποιεί τον σχεδιασμό της για ισχυρότερη παρουσία στις κεφαλαιαγορές, καταθέτοντας μη δεσμευτική πρόταση για την απόκτηση πλειοψηφικού πακέτου της Euroxx. Η πρόταση αφορά ποσοστό που αναμένεται να φθάσει στο 80%. Πολίτης και Τζιάνο θα διατηρήσουν από 10% ο καθένας. Η κίνηση εντάσσεται στη στρατηγική διεύρυνσης του αποτυπώματος της τράπεζας σε επενδυτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, καθώς και στη διαχείριση κεφαλαίων, με στόχο την αναβάθμιση του παρεχόμενου προϊόντος προς την πελατεία της. Η πρόταση έχει καθαρά μη δεσμευτικό χαρακτήρα και η όποια συμφωνία θα εξαρτηθεί από μια σειρά προϋποθέσεων: την ολοκλήρωση εκτεταμένου νομικού, οικονομικού και φορολογικού ελέγχου, τη συνέχιση και κατάληξη των διαπραγματεύσεων, την υπογραφή οριστικών συμβάσεων, αλλά και την εξασφάλιση των απαιτούμενων εταιρικών και κανονιστικών εγκρίσεων. Από την πλευρά της, η Euroxx επιβεβαιώνει ότι το διοικητικό της συμβούλιο έλαβε γνώση της πρότασης, υιοθετώντας την ίδια γραμμή: πρόκειται για μια διαδικασία σε εξέλιξη, χωρίς δεσμευτικό χαρακτήρα, η οποία τελεί υπό τους συνήθεις όρους ολοκλήρωσης συναλλαγών αυτού του μεγέθους, περιλαμβανομένων των ελέγχων, των τελικών συμφωνιών και των εγκρίσεων από τις αρμόδιες Αρχές.

ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΤΟ SPREND ΤΩΝ 12 ΔΟΛΑΡΙΩΝ

Γιατί η τιμή του πετρελαίου δεν είναι ενιαία σε όλο τον κόσμο

Ποια η διαφορά του Brent από το WTI

Της **ΕΛΕΝΑΣ ΣΚΙΑΘΙΤΗ**

Η αγορά πετρελαίου δεν κινείται πλέον ως ενιαίο σύνολο. Διαχωρίζεται - και μάλιστα με όρους που θυμίζουν ρήγμα. Την ώρα που το Brent crude oil ξεπερνά τα 115 δολάρια το βαρέλι, η απόσταση από

το West Texas Intermediate εκτινάσσεται σε επίπεδα που είχαν να εμφανιστούν πάνω από μία δεκαετία.

Δεν πρόκειται για μια απλή αριθμητική απόκλιση. Είναι η αποτύπωση μιας βαθύτερης αναδιάταξης: δύο διαφορετικές αγορές, δύο διαφορετικές πραγματικότητες. Από τη μία, ένα διεθνές περιβάλλον που τιμολογεί τον φόβο και τον γεωπολιτικό κίνδυνο. Από την άλλη, μια αμερι-

κανική αγορά που βαραίνει από την υπερπροσφορά και τις εσωτερικές αντιφάσεις. Το λεγόμενο «spread-μαμούθ» -που ξεπερνά τα 12 δολάρια και σε ορισμένες στιγμές αγγίζει ακόμη και τα 16- δεν είναι απλώς εντυπωσιακό. Είναι ανατρεπτικό. Η αφορμή δόθηκε από τις επιθέσεις σε κρίσιμες ενεργειακές υποδομές σε Ιράν και Κατάρ, που πυροδότησαν άμεση άνοδο του Brent. Την ίδια στιγμή, το WTI

παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο, δημιουργώντας ένα χάσμα που μεταφράζεται σε ευκαιρία - και ταυτόχρονα σε κίνδυνο. Η εξήγηση βρίσκεται στη γεωγραφία και τη γεωπολιτική. Το Brent λειτουργεί ως παγκόσμιος δείκτης αναφοράς και «βλέπει» άμεσα τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή. Οι εντάσεις γύρω από το κοιτάσμα South Pars και οι απειλές για διαταραχή της ροής μέσω των Στενών του Ορμούζ ενσωματώνονται σχεδόν αυτόματα στις τιμές.

«Κλειστό σύστημα»

Αντίθετα, το WTI παραμένει πιο «κλειστό» σύστημα, επηρεασμένο από τις συνθήκες της Βόρειας Αμερικής. Και αυτές οι συνθήκες λειτουργούν αντίρροπα. Η μαζική απελευθέρωση στρατηγικών αποθεμάτων - με πρωταγωνιστή τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας - σε συνδυασμό με την αύξηση των αποθεμάτων στο Cushing της Οκλα-

χόμα πιέζει τις τιμές προς τα κάτω, την ώρα που διεθνώς η ένταση τις ωθεί προς τα πάνω.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι traders βλέπουν μπροστά τους ένα κλασικό -αλλά επικίνδυνο- παιχνίδι αρμπιτράζ: αγορά φθηνού αμερικανικού αργού και πώλησή του στις αγορές που τιμολογούνται με βάση το Brent. Το περιθώριο κέρδους είναι τέτοιο, που απορροφά ακόμη και την εκτίναξη των ναύλων, οδηγώντας σε κύμα ναυλώσεων δεξαμενόπλοιων από τον Κόλπο του Μεξικού προς την Ευρώπη.

Όμως η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος είναι η μεταβλητότητα. Το spread Brent - WTI δεν είναι ένα απλό trade. Είναι αυτό που οι αγορές αποκαλούν «widowmaker» - μια στρατηγική που έχει τη φήμη ότι τιμωρεί σκληρά τα λάθη. Στο παρελθόν έχει αφήσει βαθιά σημάδια σε κολοσσούς όπως η BP, η Vitol, η Gunvor και η Trafigura.

Η εικόνα περιπλέκεται ακόμη περισσότερο από τη δομή της ίδιας της αγοράς. Η καμπύλη των τιμών βρίσκεται σε έντονο backwardation - τα συμβόλαια άμεσης

παράδοσης είναι ακριβότερα από τα μελλοντικά. Ένα καθεστώς που ανατρέπει παραδοσιακές επενδυτικές στρατηγικές και προκαλεί τριγμούς σε κεφάλαια δισεκατομμυρίων.

Το παράδοξο

Το παράδοξο είναι σαφές: Το Brent ανεβαίνει όχι επειδή λείπει το πετρέλαιο, αλλά επειδή η αγορά φοβάται ότι μπορεί να λείψει. Το WTI, αντίθετα, παραμένει καθιλωμένο, εγκλωβισμένο σε μια εικόνα επάρκειας. Και κάπου ανάμεσα σε αυτές τις δύο πραγματικότητες, η αγορά ισορροπεί - ή, καλύτερα, ακροβατεί. Το αν το σημερινό χάσμα είναι μια προσωρινή στρέβλωση ή η αρχή μιας νέας εποχής για την τιμολόγηση της ενέργειας θα εξαρτηθεί από ένα και μόνο στοιχείο: αν η γεωπολιτική ένταση μετατραπεί σε πραγματική διακοπή της προσφοράς. Μέχρι τότε το παιχνίδι θα συνεχίζεται. Και το ρήγμα των 12 -και πλέον- δολαρίων θα παραμένει το πιο επικίνδυνο σημείο ισορροπίας στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ SMRs

Γιατί η Ελλάδα στρέφεται στην πυρηνική ενέργεια

Ανοίγει ένα θέμα που ήταν ταμπού

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Στην πυρηνική ενέργεια στρέφονται πλέον η Ευρώπη μαζί και η χώρα μας, συνειδητοποιώντας με καθυστέρηση και κάτω από την πίεση των διαδοχικών ενεργειακών κρίσεων ότι οι ΑΠΕ δεν αρκούν για να λύσουν το ενεργειακό πρόβλημα και ότι οι πηγές σταθερής παραγωγής ενέργειας είναι απαραίτητες για να καλυφθούν οι ανάγκες.

Με την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα Φον ντερ Λάιεν να παραδέχεται ότι ήταν στρατηγικό σφάλμα

η εγκατάλειψη της πυρηνικής ενέργειας και τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη να εισάγει επίσημα τη δυνατότητα χρήσης της στη χώρα μας, το ερώτημα είναι αν η νέα πυρηνική τεχνολογία, τα SMRs (Μικροί Αρθρωτοί Αντιδραστήρες), μπορούν να αποτελέσουν το νέο κεφάλαιο στην ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας και της Ευρώπης ή θα αποδειχθούν μία τεχνολογική υπόσχεση που... μένει να εκπληρωθεί.

Τι είναι οι SMRs;

Οι Small Modular Reactors (SMRs) είναι μικροί αρθρωτοί πυρηνικοί αντιδραστήρες ισχύος έως περίπου 300 MWe, σημα-

νικά μικρότερης από τους συμβατικούς αντιδραστήρες, που ξεπερνούν τα 1.000 MWe. Σχεδιάζονται ώστε να κατασκευάζονται τμηματικά σε εργοστάσιο και να μεταφέρονται έτοιμοι προς εγκατάσταση, μειώνοντας θεωρητικά τον χρόνο και το κόστος κατασκευής.

Όμως, παρά το αυξημένο ενδιαφέρον, οι SMRs αποτελούν ακόμα μία τεχνολογία σε εξέλιξη που δεν παράγεται σε βιομηχανική κλίμακα. Καμία χώρα στον κόσμο δεν διαθέτει πλήρως ανεπτυγμένο εμπορικό σύστημα SMR - προς το παρόν περιορίζονται σε πιλοτικές ή επιδεικτικές εφαρμογές.

Στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης Μι-

κρών Αρθρωτών Αντιδραστήρων βρίσκονται οι ΗΠΑ τόσο σε επίπεδο τεχνολογίας όσο και ρυθμιστικού πλαισίου, χωρίς όμως ακόμα να υπάρχουν στη χώρα SMR σε εμπορική λειτουργία σε πλήρη κλίμακα. Ωστόσο διαθέτουν τα πιο ώριμα σχέδια και την ισχυρότερη κρατική στήριξη παγκοσμίως.

Η Ουάσινγκτον έχει συμπεριλάβει άλλωστε τα SMR στην εμπορική συμφωνία για τους δασμούς που είχε κάνει με την Ευρώπη το 2025 για τις προμήθειες αμερικανικών ενεργειακών προϊόντων, ύψους 750 δισ. ευρώ, μέσα σε μία τριετία.

Στον ανταγωνισμό για τη νέα τεχνολογία έχουν εισέλθει δυναμικά τόσο η Ρωσία όσο και η Κίνα.

Στη Ρωσία ήδη λειτουργεί ο πλωτός πυρηνικός σταθμός Akademik Lomonosov, που θεωρείται η πρώτη εμπορική εφαρμογή τύπου SMR, ενώ η Κίνα έχει συνδέσει στο δίκτυο τον επίγειο SMR Linglong One (ACP100), ο οποίος βρίσκεται σε φάση επίδειξης. Συνολικά περισσότερες από 20 χώρες, πέραν των τριών που προαναφέρθηκαν, αναπτύσσουν ή σχεδιάζουν αντίστοιχα έργα, μεταξύ αυτών ο Καναδάς, η Βρετανία, η Γαλλία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Νότια Κορέα, η Ιαπωνία, η Αργεντινή, η Φινλανδία και η Σουηδία.

Σήμερα οι SMRs προβάλλονται ως ασφαλέστεροι σε σχέση με τους μεγάλους συμβατικούς πυρηνικούς αντιδραστήρες, δεδομένου όμως ότι δεν έχουν δοκιμαστεί στην πράξη σε μεγάλες βιομηχανικές κλίμακας εφαρμογές, τα ερωτήματα ασφάλειας και διάθεσης των αποβλήτων παραμένουν.

Χαμηλότερη ισχύς

Ανάμεσα στους λόγους που τους προσδίδουν μεγαλύτερη ασφάλεια είναι ο μικρότερος πυρήνας και η χαμηλότερη ισχύς, που σημαίνει ότι παράγουν λιγότερη θερμότητα, γεγονός που διευκολύνει την ψύξη σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Επίσης, λειτουργούν με παθητικό σύστημα ασφάλειας, καθώς πολλά σχέδια βασίζονται στη φυσική κυκλοφορία, τη βαρύτητα και τη θερμική συναγωγή, χωρίς να απαιτείται εξωτερική παροχή ρεύματος. Αρκετά μοντέλα προβλέπουν μερική ή πλήρη υπόγεια τοποθέτηση, ενισχύοντας την προστασία από εξωτε-

ρικές επιθέσεις ή ατυχήματα, ενώ ο σχεδιασμός τους είναι πολύ πιο απλός σε σχέση με τους συμβατικούς πυρηνικούς σταθμούς, και λόγω μικρότερου ραδιενεργού φορτίου και περιορισμένης ανάγκης ανθρώπινης παρέμβασης θεωρούνται γενικά πιο ασφαλείς. Δεν παύουν, όμως, τα συμπεράσματα αυτά να βασίζονται κυρίως σε δοκιμές και σε πιλοτικά μοντέλα, καθώς η τεχνολογία των SMRs δεν έχει ακόμη δοκιμαστεί σε μεγάλη εμπορική κλίμακα.

Στην Ευρώπη οι Μικροί Αρθρωτοί Αντιδραστήρες προβάλλονται πλέον ως ενδιάμεση λύση ανάμεσα στις ΑΠΕ και στους μεγάλους πυρηνικούς σταθμούς. Μπορούν να παρέχουν σταθερή παραγωγή βάσης, δηλαδή να παράγουν ενέργεια χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα όταν δεν φυσά για να δουλεύουν τα αιολικά και όταν δύει ο ήλιος και δεν παράγουν τα φωτοβολταϊκά. Μπορούν να υποστηρίξουν τα δίκτυα με ευελιξία και να αντικαθιστούν σταδιακά μονάδες άνθρακα ή φυσικού αερίου, ενώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τηλεθέρμανση και βιομηχανικές εφαρμογές χαμηλής θερμοκρασίας.

Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι δεν υπάρχουν και εμπόδια, όπως το υψηλό αρχικό κόστος και η ανάγκη κρατικών ενισχύσεων, τα διαφορετικά ρυθμιστικά πλαίσια στις χώρες της Ε.Ε. και βέβαια οι έντονες κοινωνικές αντιδράσεις, σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες που υπάρχουν όσον αφορά την ασφάλεια και το κόστος.

Οι υποστηρικτές των SMRs αναφέρουν ότι η μικρότερη κλίμακα και η εργοστασιακή κατασκευή θα περιορίσουν τις υπερβάσεις κόστους. Επιπλέον, επισημαίνουν τη σταθερότητα των τιμών σε χώρες με υψηλή πυρηνική συμμετοχή, όπως η Γαλλία και η Φινλανδία, σε σύγκριση με την Ελλάδα.

Αξίζει να αναφερθεί ότι σε συνέδριο που είχε διοργανωθεί πρόσφατα στην Ελλάδα για τη νέα πυρηνική τεχνολογία, επιχειρηματίες όπως ο Στάθης Βλασσόπουλος και ο Διονύσης Χιώνης, που έχουν συστήσει την Athlos Energy, την πρώτη ελληνική εταιρία της πυρηνικής βιομηχανίας, υποστήριξαν ότι σε 5-10 χρόνια η Ελλάδα μπορεί να παράγει πυρηνική ενέργεια, εφόσον ξεκινήσουν άμεσα οι μελέτες. Παρουσίασαν δε ως το μεγαλύ-

τερο πλεονέκτημα την προβλεψιμότητα του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας, αναφέροντας ότι στη Γαλλία, όπου το ενεργειακό μείγμα βασίζεται κατά 70% στα πυρηνικά και κατά 26% σε ΑΠΕ, η μέση τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος το 2024 ήταν 58 ευρώ/MWh, στη Φινλανδία με 53% ΑΠΕ και 40% πυρηνικά η μέση τιμή ήταν 46 ευρώ/MWh, ενώ στην Ελλάδα η μέση τιμή ήταν 101 ευρώ/MWh.

Ποιοι πρωτοστατούν

Από τις εταιρείες που πρωτοστατούν στους SMR είναι η NuScale Power στις ΗΠΑ, η Rolls-Royce SMR Ltd που προωθεί αντιδραστήρα περίπου 470 MW στη Μεγάλη Βρετανία, καθώς και οι Kairos Power, Terrestrial Energy και X-energy, που αναπτύσσουν προηγμένα σχέδια, όπως αντιδραστήρες λιωμένου άλατος και υψηλής θερμοκρασίας. Επίσης, η γαλλική EDF αναπτύσσει το πρόγραμμα NUWARD, ενώ η Newcleo, η MoltexFLEX και η Copenhagen Atomics επενδύουν σε καινοτόμες τεχνολογίες ταχέων αντιδραστήρων ή λιωμένου άλατος. Παράλληλα, μεγάλοι βιομηχανικοί όμιλοι όπως η GE Hitachi Nuclear Energy, η Holtec International, η Westinghouse Electric Company και η Mitsubishi Heavy Industries συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη και στις ευρωπαϊκές συνεργασίες.

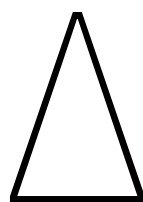
Ωστόσο, παρά το έντονο πολιτικό και επιχειρηματικό ενδιαφέρον, το γεγονός ότι ακόμα δεν υπάρχει βιομηχανική παραγωγή SMRs σε μεγάλη κλίμακα, καθώς τα περισσότερα έργα βρίσκονται σε φάση σχεδιασμού, αδειοδότησης ή πιλοτικής εφαρμογής, κάνει αρκετά σύνθετο το όλο θέμα, δεδομένου ότι η υλοποίησή τους απαιτεί αυστηρό ρυθμιστικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο, χρόνο, κεφάλαια και, βέβαια, κοινωνική συναίνεση.

Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε τη σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας που θα εξετάσει τη δυνατότητα ανάπτυξης SMRs στη χώρα μας. Ωστόσο το επόμενο βήμα δεν θα είναι εύκολο, καθώς ακόμα η επιστημονική κοινότητα δεν εγγυάται ότι η νέα αυτή τεχνολογία θα μπορέσει να μετατραπεί από ερευνητική καινοτομία σε βασικό πυλώνα ενεργειακής ασφάλειας για τη σταθερή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Πάνω από 16% οι απώλειες στα blue chips από την έναρξη του πολέμου στο Ιράν

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Ψηφίες απώλειες καταγράφουν οι ελληνικές μετοχές από την έναρξη του πολέμου στο Ιράν. Σύμφωνα με χρηματιστηριακά στοιχεία, η πτώση της ΕΛΧΑ φτάνει το 16,6% από την έναρξη του πολέμου,

της Cener 16,3%, της Τιτάν 14,56%, της μπτρικής Βιοχάλκο 14,2%, ενώ έχουν επηρεαστεί και μικρότερες εισογμένες, όπως η ΣΙΔΜΑ με 12,7% και το Κρι Κρι με σχεδόν 11%. Αμέσως μετά στη λίστα με τις μετοχές που σημειώνουν τις μεγαλύτερες απώλειες από την έναρξη του πολέμου εντοπίζει κανείς την Άλφα με πτώση άνω του 10,2%, την Όπτιμα με 10,1%, η οποία

πρόσφατα ανακοίνωσε την εξαγορά της Euroxx Χρηματιστηριακή, τη Lamda με πτώση περί το 10%, τη Eurobank με 8,5%, την Coca Cola με 7,8%, την Aegean και την Autohellas με σχεδόν 7%, εταιρείες οι οποίες ανακοίνωσαν ταυτόχρονα πολύ καλά μερίσματα, την Allwyn με 6,7%, την Πειραιώς με πάνω από 6% και την ΕΤΕ με 5,9%.

Ο δε δείκτης από τις 28 Φεβρουαρίου, όταν ξεκίνησε η αμερικανοϊσραηλινή επίθεση στο Ιράν, μετράει απώλειες μεταξύ 7%-8%. Θα έλεγε κανείς ότι πρόκειται για μία... φυσιολογική διόρθωση σε μία αγορά που έχει υπερθερμανθεί. Δεν είναι όμως έτσι, διότι η αγορά μας έγραψε πολυετές υψηλό πάνω από τις 2.400 μονάδες, οπότε η διόρθωση ξεπερνάει το 12,50, κι αν λάβουμε υπόψη τα χαμηλά της 9ης Μαρτίου, τις 2.036 μονάδες, η διόρθωση ξεπέρασε και το 15,5%.

Σε ένα σκηνικό που παραπέμπει περισσότερο σε γεωπολιτικό θρίλερ παρά σε κανονικότητα των αγορών, η παγκόσμια οικονομία καλείται να διαχειριστεί νέες, σύνθετες πιέσεις. Περί τα 1.100 πλοία παραμένουν εγκλωβισμένα στον Περσικό Κόλπο, μεταφέροντας φορτία που αγγίζουν τα 1,7 δισ. βαρέλια πετρελαίου, διαταράσσοντας καίρια την αλυσίδα εφοδιασμού ενέργειας.

Αν και η Ευρώπη απορροφά περιορισμένο ποσοστό των εξαγωγών της περιοχής -περί το 5% στο πετρέλαιο και κοντά στο 10% στο LNG-, οι επιπτώσεις αποδεικνύονται δυσανάλογες. Ο πληθωρισμός δείχνει σημάδια επιστροφής, την ώρα που η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται, επαναφέροντας στο προσκήνιο τον εφιάλτη του στασιμοληθωρισμού. Δεν είναι τυχαία η δημόσια παρέμβαση του Γιάννη Στουρνάρα, ο οποίος προειδοποίησε για τον κίνδυνο επανεμφάνισης του φαινομένου, εάν δεν αποκαταστεί άμεσα η ναυσιπλοΐα στα Στενά του Ορμούζ.

Την ίδια στιγμή, οι αγορές προεξοφλούν τις αυξανόμενες δυσκολίες μεγάλων οικονομιών -με τις Ηνωμένες Πολιτείες στο επίκεντρο- να διαχειριστούν και να αναχρηματοδοτήσουν τα διογκωμένα δημόσια χρέη τους. Οι αποδόσεις των ομολόγων κινούνται ανοδικά, με το αμερικανικό 10ετές να φθάνει στο 4,2%, σηματοδοτώντας αλλαγή ισορροπιών στο διεθνές χρηματοοικονομικό περιβάλλον.

Το επενδυτικό κλίμα επιδεινώνεται

αισθητά. Καταγράφεται ευρεία αποστροφή ρίσκου, με ρευστοποιήσεις σε χρυσό, ομόλογα και μετοχές, καθώς οι επενδυτές στρέφονται σε μετρητά. Ο χρυσός χάνει σχεδόν 8% σε διάστημα ενός μήνα, παρά το γεγονός ότι σε ετήσια βάση διατηρεί εντυπωσιακά κέρδη άνω του 50%. Στην αγορά ομολόγων, το ελληνικό 10ετές εμφανίζει σχετική ανθεκτικότητα στο 3,8%, όταν το γερμανικό bund προσεγγίζει το 3%

- επίπεδα που είχαν να καταγραφούν από την περίοδο της κρίσης χρέους πριν από περίπου 15 χρόνια.

Το ελληνικό Χρηματιστήριο δεν μένει ανεπηρέαστο. Ακολουθώντας τον διεθνή βηματισμό, κινείται με έντονη μεταβλητότητα, χωρίς ωστόσο να καταγράφονται μαζικές εκροές, καθώς οι ημερήσιες συναλλαγές παραμένουν συγκρατημένες, κάτω από τα 300 εκατ. ευρώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΣΣΗΣ

Σταθερός στις εκτιμήσεις του για τις επιδόσεις της ΔΕΗ το 2026

Της **ΜΑΝΤΑΛΕΝΑΣ ΠΙΟΥ**

Σταθερός στις εκτιμήσεις του για τις επιδόσεις της ΔΕΗ το 2026 και την επίτευξη του στόχου για προσαρμοσμένα Κέρδη προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ) ύψους 2,4 δισ. ευρώ, καθαρά κέρδη 700 εκατ. ευρώ και διανομή μερίσματος 0,80 λεπτά ανά μετοχή παραμένει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΗ Γιώργος Στάσσης, παρά τον πόλεμο στο Ιράν.

Μάλιστα, στην τηλεδιάσκεψη που είχε με αναλυτές για την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων του 2025 ο κ. Στάσσης είπε ότι το πρώτο τρίμηνο της φετινής χρονιάς δείχνει να εξελίσσεται καλά, εντός των πλαισίων που είχαν ανακοινωθεί τον Νοέμβριο στο Capital Markets Day στο Λονδίνο, αφήνοντας να εννοηθεί ότι θα μπορούσε και να ξεπεράσει τους στόχους που έ-

χουν τεθεί για το 2026 “Δουλεύουμε ήδη για το 2027 και το 2028” είπε χαρακτηριστικά.

Σχετικά με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή, ο κ. Στάσσης επισήμανε κατ’ αρχήν ότι η Ελλάδα δεν περιμένει φυσικές παραδόσεις από την περιοχή, ότι η εμπειρία της κρίσης του 2022-23 έχει δώσει διδάγματα για τη διαχείριση των τιμών και ότι η εταιρία έχει ήδη κάνει hedging για προστασία από τις απότομες αυξήσεις. Εξέφρασε την ελπίδα ότι η τιμή του αερίου TTF δεν θα φθάσει στα επίπεδα των 350 ευρώ/MWh, όπως είχε συμβεί το 2022 στον πόλεμο της Ουκρανίας, επισημαίνοντας και τις διαφορές με εκείνη την εποχή, όπως και το μετασχηματισμό στο παραγωγικό μείγμα της ΔΕΗ με τη σημαντική αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ αλλά και τα εργαλεία που δίνει η οδηγία της Ε.Ε. για τις κρίσεις. Τόνισε ότι το καθιερωμένο σχήμα της ΔΕΗ, οι αλλαγές στο μείγμα καυσίμων και η εμπειρία από την προηγούμενη κρίση

είναι παράγοντες που βοηθούν στη διαχείριση. «Δεν είμαστε καθόλου σε αυτή την κατάσταση. Έχουμε τα εργαλεία» είπε, εισάγοντας στην εξίσωση και το timing της τρέχουσας κρίσης: «Ο χειμώνας τελειώνει. Είμαστε στην άνοιξη, οι ΑΠΕ παράγουν. Υπάρχει χρόνος ως το καλοκαίρι, οπότε και αναμένουμε τις αιχμές της κατανάλωσης, καθώς και την αναπλήρωση των αποθεμάτων αερίου» είπε, προσθέτοντας πάντως ότι ακόμα δεν ξέρουμε ούτε πώς, ούτε πότε θα τελειώσει η τρέχουσα κρίση.

Σχετικά με τη συζήτηση που έχει ανοίξει στην Ευρώπη για αλλαγές στο Μηχανισμό Δικαιωμάτων Εκπομπής Ρύπων (ETS) είπε ότι διαφαίνεται μία τάση για μία χαλάρωση. Ας σημειωθεί ότι ο αρχικός- προ του πολέμου-στόχος της Ε.Ε. ήταν η απόσυρση από την αγορά μεγάλης ποσότητας δικαιωμάτων ρύπων, πράγμα που θα αύξανε τις τιμές των ETS, που πληρώνουν οι εταιρίες ηλεκτροπαραγωγής για τις μονάδες με ορυκτά καύσιμα. «Δεν πιστεύω σε υπερβολικά

υψηλές τιμές στα ETS» είπε, προσθέτοντας ότι υπάρχουν τα περιθώρια για πιο ομαλές και όχι απότομες κινήσεις.

Ιδιαίτερη αναφορά πάντως έκανε στη στενότητα υποδομών και στον παλιό στόλο ηλεκτροπαραγωγής στην ευρύτερη περιοχή, στο διάδρομο Ιταλίας, Ελλάδας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας και των άλλων χωρών της ΝΑ Ευρώπης, καθώς και στα προβλήματα που δημιουργούνται και τα οποία θα συνεχιστούν και τα επόμενα χρόνια.

Όσον αφορά τη τελευταία λιγνιτική μονάδα της ΔΕΗ, την «Πτολεμαίδα 5», ο κ. Στάσης δήλωσε κατηγορηματικά ότι θα κλείσει στο τέλος του 2026, τονίζοντας μάλιστα ότι η εμπειρία από την αύξηση της χρήση λιγνιτών το 2022, κατέληξε σε πολύ υψηλές τιμές. Πρόσθεσε ότι ήδη έχουν ξεκινήσει οι προετοιμασίες για τη μετατροπή της σε μονάδα αερίου, ότι ο εξοπλισμός έχει παραγγελθεί και διασφαλιστεί και ότι στόχος είναι να λειτουργήσει με φυσικό αέριο στις αρχές του 2028.

Σε ερώτηση για τα Data Center είπε ότι έχει υπάρξει πρόοδος στις επαφές με τους hyperscalers, «οι συνομιλίες πάνε καλύτερα απ' ότι πίστευα» απάντησε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας ότι κατά τα τέλη του 2026 μπορεί να υπάρχει κάποια ανακοινώσιμη εξέλιξη. Σχετικά με το Fiber Grid ο κ. Στάσης είπε ότι επεκτείνεται δυναμικά, έχοντας καλύψει ως δίκτυο μέσα σε 2,5 χρόνια ως το τέλος του 2025 1,7 εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις, από 650.000 στο τέλος του 2024 (αύξηση 162%). Η εταιρία ήδη συνδέει γύρω στους 200 πελάτες την ημέρα, στόχος είναι τους επόμενους μήνες να φθάσει στους 250 πελάτες/ημέρα και το 2026 στους 700-750 πελάτες την ημέρα. Στο τέλος του 2025 είχε 12.000 πελάτες. Τον Ιούνιο το σύστημα θα συμπληρωθεί με φωνητική υπηρεσία, ενώ σύντομα θα ξεκινήσει μία πιο έντονη εκστρατεία προβολής και μάρκετινγκ. Ερωτώμενος για την κάμψη που είχαν τα αποτελέσματα της εταιρίας το 4ο τρίμηνο, ο επικεφαλής της ΔΕΗ την απέ-

δωσε σε εποχικούς λόγους αλλά και στην απορρόφηση των αυξήσεων στη χονδρική ώστε να μην μετακλιστούν υψηλές τιμές στον καταναλωτή. Είπε ότι είναι κάτι που έχει συμβεί και άλλες χρονιές και αντισταθμίζεται στη συνέχεια στα επόμενα τρίμηνα.

Το 2025 η ΔΕΗ πραγματοποίησε επενδύσεις 2,8 δισ ευρώ με το 87% να αφορά ΑΠΕ, ευέλικτη παραγωγή και διανομή. Η εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ έφθασε στα 7,2GW ενώ 3,7GW αφορούν έργα υπό κατασκευή ή έτοιμα προς κατασκευή. Το 33% του συνολικού μείγματος παραγωγής της εταιρίας προερχόταν από ΑΠΕ. Το μείρισμα για το 2025 προτείνεται στα 60 λεπτά ανά μετοχή, αυξημένο κατά 50% σε σχέση με το 2024.

Ο δανεισμός της εταιρίας στο τέλος του 2025 ανερχόταν στα 6,48 δισ. ευρώ, από 5,09 δισ. ευρώ στις 31/12/2024, ενώ οι υψηλές επενδύσεις διατήρησαν σε αρνητικό πρόσημο το Free Cash Flow της εταιρίας.

ΠΟΣΟ ΑΠΕΧΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΥΦΕΣΗ;

1+1 σενάρια για τον κόσμο μετά το τέλος του πολέμου στο Ιράν **Ποια η θέση της Ελλάδας**

Του δρος **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΑ**

Οπής είναι σαφής: γεωπολιτική ένταση, ενεργειακός πυρήνας, αγορές σε θέση μάχης. Και στο κέντρο όλων, το Ιράν. Όχι απλώς ως περιφερειακός παίκτης, αλλά ως καταλύτης που μπορεί να μετατοπίσει ισορροπίες, να συμπιέσει ή να εκτινάξει τιμές, να αλλάξει τη ροή του χρήματος. Το ερώτημα που τίθεται με όρους αγοράς είναι ωμό: καταρρέει το καθεστώς των μουλάδων

και ανοίγει ένας νέος κύκλος ή αντέχει και οδηγούμαστε σε παρατεταμένη σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ; Δύο σενάρια, δύο διαφορετικές αγορές, δύο διαφορετικοί κόσμοι.

Σενάριο πρώτο: Πτώση καθεστώτος - το «bull case» της γεωπολιτικής

Αν το καθεστώς στο Ιράν υποχωρήσει, οι αγορές δεν θα περιμένουν τη σταθεροποίηση για να αντιδράσουν. Θα προεξοφλήσουν. Και θα το κάνουν γρήγορα. Η πρώτη αντίδραση θα είναι καθαρά ενεργειακή.

Ενέργεια: Προσφορά, τιμές και ισορροπία ισχύος

Το Ιράν δεν είναι απλώς παραγωγός. Είναι «κλειδωμένος» παραγωγός. Αυτό σημαίνει ότι η επανένταξή του δεν είναι σταδιακή, είναι εκρηκτική. Ανώτερος αξιωματούχος του ΟΠΕΚ το θέτει ωμά: «Αν το Ιράν επιστρέψει πλήρως, μιλάμε για ανατροπή της ισορροπίας προσφοράς. Δεν θα είναι προσαρμογή, θα είναι σοκ». Το σοκ αυτό θα είναι καθοδικό για τις τιμές. Πετρέλαιο κάτω από τα 70 δολάρια δεν είναι ακραίο σενάριο - είναι πιθανό. Και εκεί ξεκινά το δεύτερο επίπεδο.

Η Σαουδική Αραβία δεν θα μείνει θεατής. Η πολιτική παραγωγής θα τεθεί υπό πίεση. Διπλωματική πηγή από τον Κόλπο σημειώνει: «Το Ριάντ δεν θα δεχθεί εύκολα απώλεια μεριδίου αγοράς. Θα αντιδράσει - είτε μειώνοντας παραγωγή είτε μπαίνοντας σε πόλεμο τιμών». Αυτό σημαίνει αυξημένη μεταβλητότητα, αλλά με κατεύθυνση χαμηλότερων τιμών.

Ευρώπη: Ενεργειακή ανάσα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βλέπει σε αυτό το σενάριο μια στρατηγική ευκαιρία. «Το Ιράν μπορεί να γίνει βασικός πυλώνας διαφοροποίησης» δηλώνει Ευρωπαίος αξιωματούχος. Η ανεξάρτηση από τη Ρωσία αποκτά νέο εργαλείο. Και αυτό μεταφράζεται σε χαμηλότερο ενεργειακό κόστος, άρα και σε ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας.

Αγορές: Το μεγάλο rerating

Οι αγορές λειτουργούν με προσδοκίες. Και ένα «ανοικτό» Ιράν είναι η επιτομή του rerating. Αναλυτής διεθνούς οίκου λέει: «Μιλάμε για μια οικονομία που θα μπορούσε να προσελκύσει 200 με 300 δισ. δολάρια επενδύσεων μέσα σε λίγα χρόνια. Είναι από τις τελευταίες μεγάλες κλειστές αγορές». Ενέργεια, υποδομές, logistics, τηλεπικοινωνίες - όλα θα μπουν στο στόχαστρο. Οι μετοχές διεθνώς θα αντιδράσουν θετικά. Όχι μόνο λόγω του Ιράν, αλλά λόγω του σήματος: λιγότερος γεωπολιτικός κίνδυνος.

Η μείωση των τιμών ενέργειας λειτουργεί άμεσα στον πληθωρισμό. Αξιωματούχος της Federal Reserve δηλώνει: «Η

ενέργεια παραμένει βασικός οδηγός τιμών. Μια αποκλιμάκωση θα μας δώσει μεγαλύτερη ευελιξία». Αντίστοιχη εικόνα και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Αυτό σημαίνει: Ταχύτερη μείωση επιτοκίων, ενίσχυση ρευστότητας, ώθηση στις αγορές.

Ένα διαφορετικό Ιράν σημαίνει λιγότερη ένταση με το Ισραήλ, λιγότερη παρέμβαση σε συγκρούσεις. «Η περιοχή θα περάσει από φάση σύγκρουσης σε φάση αναδιάταξης» σημειώνει δυτικός διπλωμάτης. Και οι αγορές αγαπούν την προβλεψιμότητα.

Σενάριο δεύτερο: Επιβίωση καθεστώτος - το «bear case» της οικονομίας

Το δεύτερο σενάριο δεν είναι απλώς αρνητικό. Είναι δυνητικά αποσταθεροποιητικό. Το καθεστώς στο Ιράν αντέχει. Και η σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ κλιμακώνεται.

Στενό του Ορμούζ

Το Στενό του Ορμούζ δεν είναι απλώς ένα πέρασμα. Είναι ο λαιμός του παγκόσμιου ενεργειακού συστήματος. 20% της παγκόσμιας προσφοράς περνά από εκεί. Αξιοματούχος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου προειδοποιεί: «Αν διαταραχθεί η ροή, οι αγορές δεν θα προλάβουν να προσαρμοστούν. Θα αντιδράσουν βίαια». Το σενάριο: πετρέλαιο >150 δολάρια, ακραία μεταβλητότητα, ενεργειακό σοκ. Η αύξηση της ενέργειας δεν είναι απλώς κόστος. Είναι διαχυτικός παράγοντας. Μεταφέρεται στη βιομηχανία, στις μεταφορές και στα τρόφιμα. Αποτέλεσμα, νέο κύμα πληθωρισμού. Στασιμότητα, πληθωρισμός, το πιο δύσκολο περιβάλλον. Αυτό είναι το σενάριο που φοβούνται οι αγορές. Χαμηλή ανάπτυξη και υψηλός πληθωρισμός. Οικονομολόγος του IMF σημειώνει: «Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, τα εργαλεία πολιτικής είναι περιορισμένα. Δεν μπορείς να ενισχύσεις την ανάπτυξη χωρίς να επιδεινώσεις τον πληθωρισμό».

Αγορές: flight to safety. Οι επενδυτές δεν ρισκάρουν σε πόλεμο. Μετακινούνται σε δολάριο, σε χρυσό, σε ομόλογα. Τα χρηματιστήρια πιέζονται. Διαχειριστές κεφαλαίων τονίζει: «Η πρώτη αντίδραση

είναι πάντα η ίδια: ρευστοποιήσεις και στροφή στην ασφάλεια». Κεντρικές τράπεζες: Χωρίς καθαρές επιλογές Η Federal Reserve και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εγκλωβίζονται. Αξιοματούχος της ECB υποστηρίζει: «Αν αυξήσεις επιτόκια, πιέζεις την οικονομία. Αν δεν αυξήσεις, αφήνεις τον πληθωρισμό να ξεφύγει». Κλασικό policy trap.

Γεωπολιτική επέκταση

Η σύγκρουση δεν μένει τοπική. Η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, πιθανώς και άλλοι παίκτες εμπλέκονται. Αναλυτής λέει: «Μιλάμε για πιθανή περιφερειακή ανάφλεξη με παγκόσμιες συνέπειες». Δύο κόσμοι, μία μεταβλητή. Η διαφορά μεταξύ των δύο σεναρίων είναι τεράστια. Στο πρώτο: χαμηλή ενέργεια, ισχυρή ανάπτυξη, ανοδικές αγορές. Στο δεύτερο: ενεργειακό σοκ, πληθωρισμός, αστάθεια. Και στο κέντρο, το Ιράν. Όπως το θέτει αξιοματούχος διεθνούς οργανισμού, «το Ιράν δεν είναι απλώς μια χώρα. Είναι μεταβλητή συστήματος». Οι αγορές το γνωρίζουν. Και ήδη τιμολογούν - όχι το τι συμβαίνει σήμερα, αλλά το τι μπορεί να συμβεί αύριο.

Goldman Sachs για Ελλάδα

Η ελληνική οικονομία εμφανίζεται πιο ανθεκτική από την υπόλοιπη Ευρωζώνη απέναντι στο νέο ενεργειακό σοκ που συνδέεται με την ένταση στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα με τη σύγκρουση γύρω από το Ιράν, σύμφωνα με νέα ανάλυση της Goldman Sachs. Η ευρωπαϊκή οικονομική ομάδα του αμερικανικού οίκου επισημαίνει ότι, παρά τους κινδύνους που δημιουργεί η ενεργειακή αβεβαιότητα για την ευρωπαϊκή οικονομία, η Ελλάδα εμφανίζει συγκριτικά μικρότερη έκθεση σε ενεργειακά σοκ, ενώ η ισχυρή οικονομική δυναμική της χώρας συνεχίζει να στηρίζει την πιστωτική επέκταση και την επενδυτική δραστηριότητα. Σύμφωνα με την ανάλυση, η σχέση μεταξύ ανάπτυξης, τραπεζικής χρηματοδότησης και επενδύσεων φαίνεται να επανενεργοποιείται στην Ελλάδα, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για συνέχιση της οικονομικής επέκτασης τα

επόμενα χρόνια.

Το ενεργειακό σοκ από τη Μέση Ανατολή και οι επιπτώσεις στην Ευρώπη

Η κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή, με επίκεντρο το Ιράν, δημιουργεί σημαντικές αβεβαιότητες για την ευρωπαϊκή οικονομία, κυρίως μέσω της πιθανής ανόδου των τιμών ενέργειας. Η Goldman Sachs σημειώνει ότι το νέο ενεργειακό σοκ θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη, οδηγώντας σε χαμηλότερη ανάπτυξη και υψηλότερο πληθωρισμό. Για τον λόγο αυτό ο οίκος έχει ήδη αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις για την οικονομική ανάπτυξη της ευρωζώνης και προς τα πάνω τις εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό. Ωστόσο, σύμφωνα με την ανάλυση, η Ελλάδα εμφανίζεται λιγότερο εκτεθειμένη σε ενεργειακές διαταραχές σε σχέση με πολλές άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες. Η εμπειρία της ενεργειακής κρίσης του 2022 αποτελεί, κατά τον οίκο, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της διαφοροποίησης. Τότε, οι τιμές ενέργειας στην Ελλάδα υποχώρησαν σχετικά γρήγορα μετά την κορύφωση που καταγράφηκε στα μέσα του 2022. Αντίθετα, σε επίπεδο ευρωζώνης, οι τιμές ενέργειας εξακολουθούν να παραμένουν σημαντι-

μπορούσε να εφαρμόσει μέτρα στήριξης που θα περιορίσουν τις επιπτώσεις στην οικονομία. Παρά την αβεβαιότητα στο διεθνές περιβάλλον, οι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας δείχνουν ότι η ελληνική οικονομία διατηρεί ισχυρή δυναμική ανάπτυξης. Σύμφωνα με τον δείκτη Current Activity Indicator της Goldman Sachs, ο οποίος βασίζεται σε στοιχεία υψηλής συχνότητας για την οικονομική δραστηριότητα, η ανάπτυξη του ελληνικού ΑΕΠ παραμένει πάνω από το 2%, ενώ οι δείκτες οικονομικού κλίματος κινούνται ανοδικά. Η θετική αυτή δυναμική θεωρείται κρίσιμη, καθώς λειτουργεί ως βασικός παράγοντας ενίσχυσης της πιστωτικής επέκτασης και της επενδυτικής δραστηριότητας.

Οι επενδύσεις επιστρέφουν στα προ κρίσης επίπεδα

Η Goldman Sachs σημειώνει ότι η επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα έχει πλέον επιστρέψει στα επίπεδα που είχαν καταγραφεί πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, με εξαίρεση τον τομέα της οικιστικής κατασκευής. Η επενδυτική ανάκαμψη προέρχεται κυρίως από τον επιχειρηματικό τομέα εκτός χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τα τραπεζικά δάνεια προς τις επιχειρήσεις, ως ποσοστό του ΑΕΠ, έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και βρίσκονται πλέον κοντά στον μέσο όρο της ευρωζώνης. Η ανάλυση του οίκου, η οποία βασίζεται σε περισσότερα από 20 χρόνια οικονομικών δεδομένων για την Ελλάδα και την ευρωζώνη, δείχνει ότι η αύξηση του ΑΕΠ οδηγεί με χρονική καθυστέρηση σε αύξηση των τραπεζικών δανείων. Μάλιστα, η αντίδραση της πιστωτικής επέκτασης στην οικονομική ανάπτυξη είναι πιο έντονη και διαρκεί περισσότερο στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτό σημαίνει ότι όταν η οικονομική δραστηριότητα ενισχύεται, η αύξηση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις είναι μεγαλύτερη και διατηρείται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Παρά τη συνολική βελτίωση των επενδύσεων, ο κατασκευαστικός κλάδος και ιδιαίτερα η οικιστική κατασκευή εξακο-

λουθούν να υπολείπονται σε σχέση με τον υπόλοιπο επενδυτικό κύκλο. Ωστόσο, σύμφωνα με την Goldman Sachs, τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται σαφή σημάδια ανάκαμψης. Οι επενδύσεις σε κατοικίες άρχισαν να αυξάνονται μετά το 2020 και επιταχύνθηκαν από το 2022, ενώ οι τιμές σε οικιστικά και επαγγελματικά ακίνητα συνεχίζουν να κινούνται ανοδικά. Παράλληλα, η πιστωτική επέκταση προς τα νοικοκυριά έχει επιστρέψει σε θετικό ρυθμό για πρώτη φορά έπειτα από τρία χρόνια, γεγονός που θεωρείται σημαντικό για την πορεία της αγοράς κατοικίας. Η ανάλυση δείχνει επίσης ότι τα στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα ανταποκρίνονται πιο έντονα στην οικονομική ανάπτυξη σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρωζώνη.

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Συνολικά, η Goldman Sachs εκτιμά ότι η θετική οικονομική δυναμική της Ελλάδας θα συνεχίσει να στηρίζει την πιστωτική επέκταση και την επενδυτική δραστηριότητα τα επόμενα χρόνια. Εφόσον η ενεργειακή κρίση που συνδέεται με τη σύγκρουση γύρω από το Ιράν δεν οδηγήσει σε σημαντική επιβράδυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας, η θετική πορεία της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να επεκταθεί σταδιακά και στον κατασκευαστικό κλάδο. Με την ανάπτυξη, τις τραπεζικές χορηγήσεις και τις επενδύσεις να ενισχύονται αμοιβαία, η ελληνική οικονομία φαίνεται να εισέρχεται σε έναν νέο κύκλο οικονομικής επέκτασης, με ισχυρότερη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας και μεγαλύτερη επενδυτική δραστηριότητα.

κά υψηλότερες από τα επίπεδα πριν από την πανδημία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Goldman Sachs, οι τιμές ενέργειας στη ζώνη του ευρώ παραμένουν περίπου 50% υψηλότερες σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα, ενώ στην Ελλάδα η αντίστοιχη αύξηση είναι περίπου 35%. Αυτό σημαίνει ότι η ελληνική οικονομία έχει αποδειχθεί πιο ανθεκτική σε ενεργειακές πιέσεις σε σχέση με πολλές άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Ο ρόλος της δημοσιονομικής πολιτικής

Ένας από τους βασικούς λόγους αυτής της ανθεκτικότητας είναι, σύμφωνα με την Goldman Sachs, η ισχυρή δημοσιονομική παρέμβαση που υιοθετήθηκε κατά την ενεργειακή κρίση του 2022. Η ελληνική κυβέρνηση παρέιχε τότε μέτρα στήριξης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις που έφθασαν περίπου το 5% του ΑΕΠ, περιορίζοντας σημαντικά την επίδραση της ενεργειακής κρίσης στην οικονομική δραστηριότητα. Σήμερα, σύμφωνα με τον οίκο, η δημοσιονομική πολιτική της χώρας παραμένει συγκρατημένη, γεγονός που σημαίνει ότι εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο για νέες παρεμβάσεις, εφόσον αυτό καταστεί αναγκαίο. Με άλλα λόγια, εάν η ενεργειακή ένταση γύρω από το Ιράν οδηγήσει σε νέα αύξηση των τιμών ενέργειας, η ελληνική κυβέρνηση θα

«ΟΙ ΑΓΟΡΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΧΗΡΕΣ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΑ»

Το Χ.Α. σε ακραίες συνθήκες

Του **ΣΤ. Κ. ΧΑΡΙΤΟΥ**

Το περιστατικό που ακολουθεί το μοιράστηκε με το «B.E.» σημαίνον τραπεζικό στέλεχος και είναι ενδεικτικό ότι εδώ και 15 ημέρες που βρίσκεται σε εξέλιξη ο πόλεμος στο Ιράν είναι πολύ δύσκολο για να βγουν λεφτά, ακόμα και για τους μυημένους. Το προηγούμενο Σαββατοκύριακο κι ενώ βρισκόταν στο ζενίθ της η ισραηλινή, κυρίως, επίθεση στην Τεχεράνη, βρισκόταν στην Ελλάδα Ελληνοαμερικανός διαχειριστής κεφαλαίων και είχε συνάντηση με τον τραπεζίτη της ιστορίας. Έπειτα από καιρό, όπως αφηγείται ο τραπεζίτης, βρέθηκαν σε αγαπημένο καφέ των βο-

ρείων προαστίων. Μοιραία η συζήτηση πήγε στην κρίση στη Μέση Ανατολή, με τον Ελληνοαμερικανό να εξομολογείται στην πηγή μας ότι έχει ανοίξει σορτ θέση στο πετρέλαιο, πιστεύοντας το σενάριο ότι ο πόλεμος στο Ιράν δεν θα κρατήσει πολύ. Κατά το ταξίδι της επιστροφής την Κυριακή ή τα ξημερώματα της Δευτέρας, ο Ελληνοαμερικανός, καθώς επέστρεφε στη βάση του στις ΗΠΑ, επιβιβάστηκε στο αεροπλάνο με την τιμή του πετρελαίου στα... 120 δολάρια το βαρέλι και το stop loss του στα 110 δολάρια, και όταν προσγειώθηκε το αεροπλάνο η τιμή του πετρελαίου είχε βρεθεί πάλι στα επίπεδα των 80-85 δολαρίων! Σύμφωνα με την τραπεζική πηγή, προσπαθώντας να αποτυπώσει την πραγματικότητα (σ.σ.: ή μάλλον τη νέα πραγμα-

τικότητα) που βιώνει ο τομέας του asset management στην Ελλάδα και στον υπόλοιπο πλανήτη, «οι διακυμάνσεις στην αγορά και τις αγορές είναι μέρος της δουλειάς (volatility is the part of the job)». «Βεβαίως και είμαστε από πάνω. Δίπλα στους πελάτες και πάνω από τα χαρτοφυλάκια» σημειώνει ο επικεφαλής της Euroxx Χρηματιστηριακή Τζουζέπε Τζιάνο. «Από την πρώτη στιγμή που παρατηρήσαμε την αυξημένη μεταβλητότητα ελέγξαμε όλα τα χαρτοφυλάκια των πελατών μας. Όλα αντιμετωπίζονται με συνεργασία και καθαρό μυαλό. Κανένα απολύτως πρόβλημα. Είμαστε αισιόδοξοι και πάντα έτοιμοι ανά πάσα στιγμή να παρέμβουμε για το καλό των πελατών και της εταιρείας» λέει ο χρηματιστής.

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο CEO της Beta Χρηματιστηριακή Βαγγέλης Χαρατοπού. «Η μεταβλητότητα στις αγορές και βεβαίως στη δική μας είναι η χαρά των χρηματιστηριακών εταιρειών, καθώς υπάρχουν αυξημένες συναλλαγές, έντονο το μπες - βγες εκ μέρους των επενδυτών, άρα μεγαλύτερες προμήθειες για την εταιρεία». Σύμφωνα με τον χρηματιστή, «βεβαίως δεν είναι καλό να έχουν μεγάλη διάρκεια τα γεωπολιτικά γεγονότα, διότι προκύπτουν πολλοί χαμένοι, με αποτέλεσμα να περιθωριοποιηθούν από τις αγορές. Η ιστορία έχει δείξει πάντως ότι οι γεωπολιτικές εξελίξεις έχουν βραχυχρόνιας διάρκειας επιπτώσεις στις αγορές». Ο ίδιος επισημαίνει ότι «η αντίδραση των επενδυτών στην Ελλάδα ήταν ώριμη». Πλν, όμως, αναγνωρίζει πως «οι μεγάλες μεταβολές και οι απότομες διακυμάνσεις μπορεί να δημιουργήσουν πρόβλημα με τα margins, που σε αυτή την περίπτωση ζητάς από τον πελάτη να βάλει τα λεφτά και, αν δεν το πράξει, πουλάς τη θέση του. Ευτυχώς, η αγορά μας δεν είναι υπερδανεισμένη, όπως στο εξωτερικό. Η κατάσταση είναι ελεγχόμενη».

Ο σωστός χρηματιστής

Από την πλευρά του ο Νίκος Χρυσοχοΐδης, ιδιοκτήτης της ομώνυμης χρηματιστηριακής, αναφέρει ότι «οι διακυμάνσεις είναι κομμάτι της δουλειάς μας. Όμως, η ευθύνη του σωστού χρηματιστή είναι να γνωρίζει ο μέσος ή ο μικρός επενδυτής με τι αναμετράται, με τι έχει να κάνει. Ωραίος ο λαϊκός καπιταλισμός, αλλά δεν είναι για όλους. Οι πελάτες ενός σωστού επαγγελματία θα πρέπει να είναι συνειδητοποιημένοι. Οι αγορές δεν είναι για χήρες και για ορφανά» Και προσθέτει: «Εμείς έχουμε βάλει stop losses στους πελάτες μας. Υπάρχουν και όρια στο πόσο κάποιος θα πρέπει να είναι εγκλωβισμένος. Διαφορετικά, προτείνουμε αμοιβαία κεφάλαια και την αγορά ομολόγων». Στο ερώτημα «ποια θα πρέπει να είναι η επενδυτική στρατηγική σε περιόδους που οι μετοχές βρίσκονται από το +5% στο -5%», η απάντηση του χρηματιστή είναι αφοπλιστική: «Το momentum έχει αλλάξει; Θα πρέπει να μειώσεις τη θέση σου». Μάλιστα, προτείνει και διάφορους άλλους τρόπους προστασίας του καρτο-

φυλακίου, όπως το «κεντζάρισμα» σε μία μετοχή, πουλώντας, για παράδειγμα, ένα τρίμηνο future της ίδιας (μετοχής) ή αν ο επενδυτής δεν θέλει να το κάνει για κάθε τίτλο, μπορεί για ένα καρτοφυλάκιο 10 μετοχών να σορτάρει τη μία από αυτές.

Ή, τέλος τέλος, να πουλήσει το 20% του καρτοφυλακίου του και να αποκτήσει ρευστότητα. Στην Ελλάδα δεν αντιμετωπίζουμε τέτοια προβλήματα. Οι περισσότεροι retailers έχουν το πολύ μία ή δύο μετοχές». Ενδιαφέρουσα, τέλος, είναι η προσέγγιση των τελευταίων ημερών της μεγάλης μεταβλητότητας και από την εποπτεύουσα αρχή: Την Επιτροπή Κεφαλαιογοράς. Η αντιπρόεδρος της Επιτρο-

πής Αναστασία Στάμου αναφέρει χαρακτηριστικά πως «το Χρηματιστήριο ως διαχειριστής της αγοράς είναι καταρχήν αυτό που έχει τα τεχνικά εργαλεία να παρεμβαίνει όταν οι διακυμάνσεις είναι έντονες και μπορεί να στρεβλώνουν την αποτελεσματική διαμόρφωση τιμής». Σημειώνει δε πως «ως Επιτροπή Κεφαλαιογοράς παρακολουθούμε προληπτικά και αξιολογούμε αν οι διακυμάνσεις στην αγορά είναι γενικευμένες και διαρκείς ή αν αποτελούν ενδείξεις κατάχρησης αγοράς. Προφανώς όταν οι διακυμάνσεις είναι περισσότερο έντονες ή συνεχείς ή μπορεί να συνδέονται με ευρύτερες γεωπολιτικές συνθήκες ή άλλα γεγονότα είμαστε σε μεγαλύτερη εγρήγορση».

ΕΡΕΥΝΑ ΑΠΟ ΤΗ MASTERCARD:

Έξι στις 10 ελληνικές επιχειρήσεις θεωρούν τον κίνδυνο κυβερνοεπίθεσης υψηλό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΑΔΗ

Ο κίνδυνος των κυβερνοεπιθέσεων δεν αποτελεί πλέον θεωρητική απειλή για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Mastercard και της Focus Bari, το 80% των επιχειρήσεων έχει δεχθεί απόπειρα phishing ή scamming το τελευταίο έτος, ενώ το 74% εκτιμά ότι οι απειλές θα ενταθούν περαιτέρω τους επόμενους μήνες. Η έρευνα καταγράφει μια αγορά που έχει σημειώσει πρόοδο, ωστόσο συνεχίζει να εμφανίζει κρίσιμα κενά στην ετοιμότητα. Περισσότερες από έξι στις δέκα επιχειρήσεις θεωρούν υψηλό τον κίνδυνο κυβερνοεπίθεσης, ενώ μία στις δύο έχει θέσει την κυβερνοασφάλεια στις κορυφαίες στρατηγικές προτεραιότητες. Παρ' όλα αυτά, μόλις το 27% διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό για τη διαχείριση κυβερνοαπειλών, ενώ το 55% αναγνωρίζει ως σημαντικότερο παράγοντα κινδύνου την ανθρωπίνη συμπεριφορά και την απροσεξία των εργαζομένων. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Cyber Insights της Mastercard, το «malware» (κακόβουλο λογισμικό), το «ransomware» (επιθέσεις που δεσμεύουν δεδομένα ζητώντας λύτρα) και το «phishing» (διαδικτυακή απάτη με στόχο την υποκλοπή στοιχείων) αποτελούν σχεδόν το 50% των περιστατικών που καταγράφονται στη χώρα, με κύριο στόχο προσωπικά και οικονομικά δεδομένα πελατών. Ο χρηματοοικονομικός κλάδος στην Ελλάδα συγκεντρώνει σημαντικά υψηλό ποσοστό επιθέσεων, φτάνοντας το 15% - ποσοστό υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό

ικό μέσο όρο, που ανέρχεται στο 12%. Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλότερα επίπεδα ετοιμότητας σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο: σύμφωνα με το Mastercard RiskRecon Index, οι ελληνικές επιχειρήσεις καταγράφουν καλύτερες επιδόσεις σε οκτώ από τους εννέα δείκτες κυβερνοανθεκτικότητας.

Παράλληλα, η Τεχνητή Νοημοσύνη αναδεικνύεται σε κρίσιμο πεδίο εξέλιξης, καθώς το 80% των επιχειρήσεων γνωρίζει την ύπαρξη λύσεων AI για την πρόληψη και αντιμετώπιση κυβερνοαπειλών, ενώ περισσότερες από επτά στις 10 εκφράζουν πρόθεση ενσωμάτωσής τους τα επόμενα χρόνια, υπό την προϋπόθεση συνεργασίας με αξιόπιστους παρόχους και διασφάλισης προσιτού κόστους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Mastercard έχει επενδύσει περισσότερα από 11 δισ. δολάρια τα τελευταία χρόνια σε τεχνολογίες κυβερνοασφάλειας, Τεχνητής Νοημοσύνης και ανάλυσης δεδομένων, αναπτύσσοντας λύσεις και εργαλεία που ενισχύουν την ψηφιακή προστασία. Οι δυνα-

τότητες αυτές, που αξιοποιούνται για τη θωράκιση του παγκόσμιου δικτύου της, είναι πλέον διαθέσιμες και στις επιχειρήσεις. Λύσεις όπως το Cyber Insights και το RiskRecon συμβάλλουν στην αποτύπωση της έκθεσης σε κινδύνους και την έγκαιρη ανίχνευση ύποπτης δραστηριότητας, ενισχύοντας τη συνολική τους ανθεκτικότητα.

Ο Παναγιώτης Πολύδωρος, Country Manager της Mastercard για την Ελλάδα, την Κύπρο και τη Μάλτα, δήλωσε σχετικά: «Η κυβερνοασφάλεια αποτελεί κρίσιμο παράγοντα εμπιστοσύνης στη σύγχρονη ψηφιακή οικονομία. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν κάνει σημαντικά βήματα, όμως η συνεχής επένδυση στην εκπαίδευση και την τεχνολογία είναι αυτή που θα καθορίσει το επίπεδο ανθεκτικότητάς τους τα επόμενα χρόνια. Σε ένα περιβάλλον όπου οι ψηφιακοί κίνδυνοι εξελίσσονται διαρκώς, η στρατηγική διαχείριση των κυβερνοαπειλών οφείλει να ενσωματώνεται στον πυρήνα της επιχειρηματικής λειτουργίας και της λήψης αποφάσεων».

ThePod.gr

Βάλε ακουστικά

www.thepod.gr

Πακέτο 5,3 δισ. ευρώ για ενίσχυση ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΑΔΗ**

Τέσμη 25 παρεμβάσεων συνολικού ύψους 5,3 δισ. ευρώ για την ενίσχυση ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, προκειμένου να προχωρήσουν σε επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων, για την κοινωνική στέγαση και τις δημόσιες και ιδιωτικές μεταφορές παρουσίασαν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Κωστής Χατζηδάκης, ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σταύρος Παπασταύρου και ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης.

Πρόκειται για δράσεις που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, προγράμματα «Εξοικονομώ» για ενεργειακή αναβάθμιση 62.000 κατοικιών και 10.000 μικρών επιχειρήσεων, εγκατάσταση 280.000 αντλιών θερμότητας και ηλεκτρικών θερμοσιφώνων σε κατοικίες, ανέγερση 2.350 κατοικιών που θα στεγάσουν ευάλωτα νοικοκυριά, αύξηση έως και 100 ευρώ το χρόνο του επιδόματος θέρμανσης. Επίσης, προμήθεια νέων ηλεκτρικών λεωφορείων και συρμών μετρό, «κοινωνικό leasing» (με χαμπλό μίσθωμα) ηλεκτρικών οχημάτων για νοικοκυριά με αυξημένες μεταφορικές ανάγκες, επιδοτούμενη αγορά ή μίσθωση ηλεκτρικών επαγγελματικών οχημάτων (ΙΧ, VAN, μεσαία και

βαρέα οχήματα) για μικρές επιχειρήσεις και 100% επιδότηση για ατομικά μέσα μετακίνησης ατόμων με αναπηρία.

Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνονται στην πρόταση της κυβέρνησης για την αξιοποίηση των πόρων του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου, η οποία κατατέθηκε χθες στην ΕΕ και θα αρχίσουν να υλοποιούνται εντός του 2026.

Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Κωστής Χατζηδάκης, δήλωσε: «Οι δράσεις του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου εξυπηρετούν πολλαπλούς στόχους. Οικονομική στήριξη οικογενειών και μικρών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ευάλωτων, για την αντιμετώπιση του ενεργειακού κόστους, ενίσχυση της οικονομίας, βελτίωση του κτιριακού απο-

θέματος, προστασία του περιβάλλοντος, εκσυγχρονισμό των δημόσιων μεταφορών...Είναι μια σημαντική ευκαιρία για την ελληνική οικονομία, την οποία θα αξιοποιήσουμε στο μέγιστο βαθμό, χωρίς καθυστερήσεις».

Από την πλευρά του, ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σταύρος Παπασταύρου, τόνισε ότι τα μέτρα αποτελούν μια αποφασιστική προσπάθεια στήριξης των ευάλωτων νοικοκυριών και αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας.

“Μέσα από απλοποίηση γραφειοκρατικών διαδικασιών, νέες, φιλικές στο περιβάλλον υποδομές, αλλά και άμεσες επιδοτήσεις, επιδιώκουμε να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των πολιτών και να εξασφαλίσουμε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης για όλους” ανέφερε ο κ. Παπασταύρου.

Τέλος, ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης υπογράμμισε ότι η κυβέρνηση εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους και επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις με στόχο τη συνέχιση της ανάπτυξης, τη στήριξη της κοινωνίας και τη βελτίωση της καθημερινότητας.

Δικαιούχοι των προγραμμάτων είναι 1,5 εκατ. νοικοκυριά και 70.000 πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Έμφαση δίνεται στις οικογένειες, στα νοικοκυριά με μέλος άτομο με αναπηρία, στα νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν ενεργειακή και μεταφορική φτώχεια (δηλαδή δυσκολεύονται να καλύψουν βασικές ανάγκες θέρμανσης, ψύξης, ηλεκτρικού ρεύματος και αναγκαίων μετακινήσεων) και στις επιχειρήσεις με έως 9 εργαζόμενους και έως 2 εκατ. ευρώ κύκλο εργασιών. Ενδεικτικά, τα εισοδηματικά όρια για τα νοικοκυριά διαμορφώνονται, από 10.500 ευρώ γθια μονομελές νοικοκυριό έως και 36.400 ευρώ για έγγαμο με περισσότερα από 3 παιδιά και μέλος με αναπηρία.

Αναλυτικά οι 25 παρεμβάσεις ενίσχυσης νοικοκυριών και επιχειρήσεων έχουν ως εξής:

1. Εξοικονομώ για νοικοκυριά (1.200 εκατ. €)

Τα προγράμματα «Εξοικονομώ» για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων θα υλοποιηθούν με νέο απλούστερο μοντέλο. Τα νοικοκυριά θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τις επενδύσεις ενεργειακής θωράκισης των κατοικιών τους (όπως μονώσεις, θερμοπροσόψεις, συστήματα σκίασης, αλλαγή κουφωμάτων κ.λπ.).

Στα προγράμματα «Εξοικονομώ» προβλέπεται να ενταχθούν 62.000 νοικοκυριά, ενώ τα ποσοστά ενίσχυσης των επενδύσεων μπορεί να ξεπερνούν και το 80%, με επιδότηση και του ΦΠΑ.

Παράδειγμα: Νοικοκυριό επιλέγει να κάνει παρεμβάσεις συνολικής αξίας 24.800€, (συμπερ. ΦΠΑ). Το νοικοκυριό θα λάβει ως επιδότηση συνολικά 19.800€ και θα καταβάλει μόλις 5.000€.

2. Αλλαγή Συστήματος Θέρμανσης και Θερμοσίφωνα (930 εκατ. €)

Θα ωφεληθούν τουλάχιστον 170.000 νοικοκυριά για την εγκατάσταση αντλιών θερμότητας και 110.000 για εγκατάσταση πλιακών θερμοσίφωνων, που θα αντικαταστήσουν συστήματα θέρμανσης ή/και παροχής ζεστού νερού με πετρέλαιο ή φυσικό αέριο. Παρέχεται η δυνατότητα επιλογής είτε αντλίας θερμότητας, είτε πλιακού θερμοσίφωνα, είτε και των δύο, ενώ εκτός από το κόστος αγοράς των συσκευών θα ενισχύονται και οι απαιτούμενες εργασίες εγκατάστασης. Τα ποσοστά ενίσχυσης μπορεί να φθάνουν έως 80%.

Παράδειγμα: Ένα νοικοκυριό προμηθεύεται αντλία θερμότητας κόστους 6.200 ευρώ με ΦΠΑ, επιδότηση 80%) και πλιακό θερμοσίφωνα (1.240 ευρώ με ΦΠΑ, επιδότηση 40%). Θα λάβει συνολική ενίσχυση 5.450 € και θα χρειαστεί να δαπανήσει μόλις 2.000 ευρώ.

3. Αύξηση του επιδόματος θέρμανσης για 780.000 δικαιούχους ετησίως (340 εκατ. €)

Περίπου 780.000 νοικοκυριά, που λαμβάνουν επίδομα θέρμανσης, θα λάβουν επιπλέον 100 ευρώ το χρόνο περίπου κατά την περίοδο 2027-2032, με στόχο να απορροφάται ένα σημαντικό μέρος της επιβάρυνσης στο πετρέλαιο, το φυ-

σικό αέριο και το υγραέριο για θέρμανση.

4. Δημιουργία Μητρώου Ενεργειακής Στήριξης για Νοικοκυριά

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα προχωρήσει στη σύσταση του μητρώου, στο οποίο θα εγγράφονται ηλεκτρονικά όλα τα νοικοκυριά που πληρούν τα κριτήρια του Κοινωνικού Κλιματικού Ταμείου. Στόχος είναι να διευκολύνεται η πρόσβαση των ευάλωτων πολιτών σε όλα τα μέτρα στήριξης και στις δράσεις ενεργειακής αποδοτικότητας. Τα μέλη του Μητρώου θα εφοδιάζονται με ειδική κάρτα ευάλωτου, προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες και δράσεις ενεργειακής στήριξης χωρίς γραφειοκρατία και με επιτάχυνση της διαδικασίας. Το Μητρώο θα επικαιροποιείται κάθε χρόνο.

5. Ίδρυση one-stop shops για υποστήριξη ενεργειακά/ μεταφορικά ευάλωτων πολιτών και επιχειρήσεων (22 εκατ. €)

Σε κάθε Περιφέρεια θα δημιουργηθεί ένα σημείο δωρεάν υποστήριξης για ευάλωτα νοικοκυριά και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε πολίτες που δεν έχουν τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες, ώστε να έχουν άμεση και εύκολη πρόσβαση στις δράσεις του Ταμείου και να ωφεληθούν από αυτές.

6. Δωρεάν Έκδοση Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (40 εκατ. €)

Το Ταμείο θα επιδοτήσει την έκδοση 200.000 Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης, μηδενίζοντας το κόστος για τα ενεργειακά ευάλωτα νοικοκυριά. Το Πιστοποιητικό έχει πρακτική σημασία, καθώς απεικονίζει την πραγματική ενεργειακή εικόνα της κατοικίας και βοηθά το νοικοκυριό να γνωρίζει την πηγή απωλειών ενέργειας και ποιες παρεμβάσεις χρειάζονται για να μειώσει τις ενεργειακές του δαπάνες. Σημειώνεται ότι η έκδοση Π.Ε.Α. χρηματοδοτείται για πρώτη φορά αυτόνομα, χωρίς να απαιτείται συμμετοχή σε πρόγραμμα ανακαίνισης.

7. Ανέγερση 2.350 κοινωνικών κατοικιών για 7.000 ευάλωτους πολίτες (435 εκατ. €)

Αξιοποιούνται 4 ανενεργά στρατόπεδα, δύο στην Αττική (Χαϊδάρι και Αχαρνές) και από ένα σε Θεσσαλονίκη (Στρατόπεδο Ζιάκα) και Πάτρα (Στρατόπεδο Μανουσογιαννάκη), για την κατασκευή 2.350 διαμερισμάτων zero-energy (ενεργειακή κλάση A+). Τα διαμερίσματα θα παραχωρούνται με πολύ χαμηλό μίσθωμα σε ευάλωτες οικογένειες, με προτεραιότητα σε νέα ζευγάρια, πολύτεκνες οικογένειες, οικογένειες με μέλη με αναπηρία, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.

Η συνολική επιφάνεια των κατοικιών θα είναι 232.000 τ.μ. και η μέση επιφάνεια ανά διαμέρισμα 83,75 τ.μ. Επιπλέον χρηματοδοτούνται έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, χώρων στάθμευσης, όπως και κατασκευής δικτύων και βοηθητικών υποδομών. Παράλληλα, θα προχωρήσει η σύσταση νέας Εθνικής Αρχής Στέγασης, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

8. Εκσυγχρονισμός φοιτητικών εστιών (226 εκατ. €)

Θα αναβαθμιστούν συνολικά 15 κτίρια φοιτητικών εστιών σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Πάτρα, Κομοτηνή, εξασφαλίζοντας σύγχρονες συνθήκες διαβίωσης σε περίπου 5.600 φοιτητές, αριθμός που αντιστοιχεί σε αύξηση της δυναμικότητας κατά 36,5% σε σχέση με τους φοιτητές που φιλοξενοούνται σήμερα σε εστίες.

Η μεγάλη πλειονότητα (90%) των εστιών αυτών έχουν κατασκευαστεί πριν το 1985, δεν έχουν αναβαθμιστεί ενεργειακά ως τώρα και παρουσιάζουν υψηλά λειτουργικά και ενεργειακά κόστη. Οι εργασίες που καλύπτονται περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, παρεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων, αναβάθμιση του μηχανολογικού εξοπλισμού και του συστήματος ψύξης/θέρμανσης, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων. Το πρόγραμμα αναβάθμισης των εστιών θα υλοποιηθεί από το Υπουργείο Παιδείας και το ΙΝΕ-ΔΙΒΙΜ.

9. Κοινωνικό Leasing (174 εκατ. €)

Ευάλωτα νοικοκυριά θα επιδοτούνται για να μισθώνουν ηλεκτρικά αυτοκίνητα με χαμηλό μίσθωμα, έως 150 ευρώ το μήνα. Στο πρόγραμμα προβλέπεται να ενταχθούν 12.500 μεταφορικά ευάλωτα νοικοκυριά. Προβλέπεται μέση επιδότηση 13.000 € ανά δικαιούχο (με προσαύξηση 2.000 ευρώ για άτομα με αναπηρία) για 4 έτη μίσθωσης, συν 500 ευρώ για την αγορά οικιακού φορτιστή. Ο ωφελούμενος θα επιλέγει το μοντέλο ηλεκτρικού αυτοκινήτου που προτιμά, από μια δημόσια αναρτημένη λίστα επιλέξιμων μοντέλων, που θα είναι τα πιο φθηνά ηλεκτρικά μοντέλα, που κυκλοφορούν.

Παράδειγμα: Έστω ότι ένας ωφελούμενος επιλέγει ένα όχημα, το οποίο έχει συνολικό μίσθωμα 20.000€ για 4 χρόνια. Θα λάβει συνολικά 13.000€ + 500€ για οικιακό φορτιστή. Δηλαδή θα πληρώσει στην 4ετία 7.000€ ή 145 ευρώ το μήνα.

10. 100% Επιδότηση για ατομικά μέσα μετακίνησης Ατόμων με Αναπηρία (51 εκατ. €)

Το μέτρο προβλέπει 100% επιδότηση για την απόκτηση ηλεκτρικών αμαξιδίων, mobility scooters και hand bikes για 13.200 άτομα με αναπηρία, καθώς και για τετραπληγικά ή παραπληγικά άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Δικαιούχοι θα είναι τόσο ασφαλισμένοι όσο και ανασφάλιστοι πολίτες.

Έτσι, η παρέμβαση καλύπτει ένα υπαρκτό χρηματοδοτικό κενό: σήμερα ο υφιστάμενος μηχανισμός αποζημίωσης συχνά αφήνει σημαντικό κόστος στα νοικοκυριά, ενώ για ανασφάλιστους συμπολίτες μας δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί μέσω ΟΠΕΚΑ σε διασύνδεση με Ε-ΟΠΥΥ, με επιλογή των οχημάτων από λίστα συμβεβλημένων προμηθευτών.

11. Ενίσχυση του στόλου αστικών λεωφορείων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη (129 εκατ. €)

Ο στόλος των ΟΑΣΑ και ΟΑΣΘ εκσυγχρονίζεται και αναβαθμίζεται με την προσθήκη 210 νέων ηλεκτρικών λεωφορείων. Τα 210 νέα ηλεκτρικά λεωφορεία θα ενισχύσουν κατά προτεραιότητα τις αστικές γραμμές, που εξυπηρετούν περιοχές με αυξημένες μεταφορικές ανάγκες, χαμηλότερα εισοδήματα και περιορισμένη πρόσβαση σε ΙΧ, όπως η Δυτική Αττική και η Δυτική Θεσσαλονίκη. Με την προσθήκη των νέων λεωφορείων, μειώνεται κατά 15% ο χρόνος αναμονής στις στάσεις και πυκνώνουν τα δρομολόγια που εξυπηρετούν το κοινό. Παράλληλα μειώνεται το λειτουργικό κόστος των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών κατά 35 εκατ. €.

12. Αναβάθμιση 10 συρμών της γραμμής 1 του Μετρό (60 εκατ. €)

Οι συγκεκριμένοι συρμοί που εξυπηρετούσαν την γραμμή 1 του Μετρό είναι παλαιάς τεχνολογίας, κατασκευασμένοι

οι περισσότεροι το 1995 και πλέον παροπλισμένοι. Η διαγωνιστική διαδικασία για την ανακατασκευή των συρμών αναμένεται να ολοκληρωθεί σε λιγότερο από 12 μήνες από σήμερα. Με την υλοποίηση των εργασιών αναβάθμισης, ο μέσος χρόνος μεταξύ των δρομολογίων στη Γραμμή 1 αναμένεται να μειωθεί από τα 7,12 λεπτά σε 5,2 λεπτά. Το έργο περιλαμβάνει την προσθήκη νέου εξοπλισμού και την αντικατάσταση ή αναβάθμιση παρωχημένων συστημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε συνδυασμό με την ενίσχυση της προσβασιμότητας και την εξυπηρέτηση ευάλωτων ομάδων χρηστών. Ειδικά για την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία προβλέπεται η εγκατάσταση νέου εξοπλισμού προσβασιμότητας, όπως φορητές ράμπες, σήμανση υψηλής αντίθεσης, ειδικές θέσεις καθήμενων, συστήματα στερέωσης αμαξιδίων, προσαρμοσμένα συστήματα ηχητικών ανα-

κοινώσεων που ρυθμίζονται ανάλογα με τα επίπεδα περιβαλλοντικού θορύβου.

13. Αναβάθμιση των σταθμών της γραμμής 1 του Μετρό της Αθήνας (7 εκατ. €)

Η δράση στοχεύει στη διασφάλιση πλήρους προσβασιμότητας και στους 24 σταθμούς της Γραμμής 1 του Μετρό της Αθήνας. Σημειώνεται ότι οι σταθμοί της Γραμμής 1 είναι εν μέρει προσβάσιμοι για άτομα με αναπηρία, ωστόσο δεν ανταποκρίνονται πλήρως στα απαιτούμενα πρότυπα. Με την αναβάθμιση των σταθμών, στόχος είναι οι διαδρομές από άτομα με αναπηρία να αυξηθούν από περίπου 4.000 την ημέρα σε 10.000. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν βελτιώσεις στις αποβάθρες, στον φωτισμό, στις ράμπες και στις διαδρομές ατόμων με αναπηρία, καθώς και στις κυλιόμενες σκάλες, στους ανελκυστήρες, στις υπόγειες διαβάσεις, στους χώρους αναμονής και στα συστήματα πληροφόρησης επιβατών.

14. Προμήθεια 12 νέων συρμών για την εξυπηρέτηση των γραμμών 2 και 3 του Μετρό Αθηνών (210 εκατ. €)

Θα χρηματοδοτηθεί η προμήθεια 12 νέων συρμών για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Γραμμών 2 και 3. Οι νέοι συρμοί θα επιτρέψουν στη ΣΤΑΣΥ να βελτιώσει την αποδοτικότητα της συντήρησης του υλικού και να υποστηρίξει την επέκταση της γραμμής προς το Ίλιον. Η διαγωνιστική διαδικασία για την προμήθεια των συρμών αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του επόμενου έτους, ενώ χάρη στους νέους συρμούς ο μέσος χρόνος μεταξύ των δρομολογίων στις Γραμμές 2 και 3 αναμένεται να μειωθεί στα 3 λεπτά και 45 δευτερόλεπτα.

15. Ανάπτυξη υπηρεσιών Μεταφορών Κατά Παραγγελία σε Αττική και Θεσσαλονίκη (10,2 εκατ. €)

Πρόκειται για μια ευέλικτη υπηρεσία τοπικής συγκοινωνίας σε περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, στις οποίες η συμβατική συγκοινωνία δεν

επαρκεί. Το μέτρο θα καλύψει περίπου 26.000 εύλωτους κατοίκους στην Αττική και περίπου 18.500 στη Θεσσαλονίκη, εκ των οποίων περίπου 10.000 είναι άτομα με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα. Η υπηρεσία απευθύνεται κυρίως σε ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία, μονογονεϊκές και πολύτεκνες οικογένειες και ανέργους. Θα υπάρχει δυνατότητα κράτησης της υπηρεσίας τηλεφωνικά ή μέσω εφαρμογής.

16. Ανάπτυξη υπηρεσιών Μεταφορών

Κατά Παραγγελία σε αγροτικές/ ημιαστικές περιοχές για εξυπηρέτηση εύλωτων πολιτών (44 εκατ. €)

Το έργο περιλαμβάνει την προμήθεια περίπου 100 ηλεκτρικών λεωφορείων πλήρως προσβάσιμων, για την εξυπηρέτηση 18 αγροτικών/ ημιαστικών περιοχών και τον αντίστοιχο εξοπλισμό φόρτισης. Επίσης περιλαμβάνεται μια εθνική πλατφόρμα που θα διαχειρίζεται σε πραγματικό χρόνο κρατήσεις, δρομολόγηση και συντονισμό του στόλου (mobile app + τηλεφωνικό κέντρο). Οι μετακινήσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες πληθυσμού, όπως π.χ. άτομα με αναπηρία, άτομα άνω των 65 ετών, θα είναι δωρεάν και το κόστος θα καλύπτεται μέσω μηχανισμού, που θα αναπτυχθεί από το Υπουργείο Μεταφορών. Σε πλήρη ανάπτυξη η υπηρεσία αναμένεται να εξυπηρετεί 27.000 τακτικούς χρήστες το χρόνο.

17. ATHENS MOVE: Δημοτική Συγκοινωνία (11,2 εκατ. €)

Ο Δήμος Αθηναίων δημιουργεί 4 νέες γραμμές δημοτικής συγκοινωνίας (Νέος Κόσμος-Πετράλωνα-Κεραμεικός / Κάτω Πατήσια-Σεπόλια-Κεραμεικός / Προμπονά-Άνω Πατήσια-Κυψέλη / Αττική-Κυψέλη), ώστε να καλυφθούν κενά τοπικής μετακίνησης και να εξυπηρετούνται περιοχές με οικονομική και μεταφορική ευαλωτότητα. Οι γραμμές θα λειτουργούν συμπληρωματικά με τον ΟΑΣΑ και το Μετρό. Η επένδυση περιλαμβάνει την αγορά 17 ηλεκτρικών λεωφορείων, υποδομές φόρτισης και αναβάθμιση στάσεων με πρόβλεψη πλήρους προσβασιμότητας.

18. Κάλυψη αναγκών μεταφοράς

μαθητών με αναπηρία σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη & ορεινές και νησιωτικές περιοχές (219 εκατ. €)

Το μέτρο βελτιώνει σημαντικά το υφιστάμενο σύστημα μεταφοράς, καθώς διασφαλίζει ότι χιλιάδες μαθητές με αναπηρία θα μπορούν να πηγαίνουν στο σχολείο τους με ασφάλεια, μειώνοντας ταυτόχρονα την πίεση στις οικογένειές τους. Η επένδυση αναμένεται να καλύψει περίπου το 70% των εθνικών αναγκών μεταφοράς μαθητών με αναπηρία δηλαδή περίπου 11.000 μαθητών. Η δράση θα υλοποιηθεί κυρίως σε περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και θα επεκταθεί σταδιακά, με προτεραιότητα σε νησιωτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ (π.χ. Ήπειρος, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία-Θράκη). Προβλέπεται η προμήθεια ηλεκτρικών ή υβριδικών οχημάτων, ειδικά διαμορφωμένων για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία, η εγκατάσταση σημείων φόρτισης σε σχολεία ή δημοτικούς χώρους, ενώ θα καλύπτεται το κόστος λειτουργίας και η

ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας για την παρακολούθηση των οχημάτων.

19. Αναβάθμιση υποδομών προσβασιμότητας σε 33 σταθμούς του ΟΣΕ (50 εκατ. €)

Η παρέμβαση αφορά στην αναβάθμιση υποδομών προσβασιμότητας σε 33 σιδηροδρομικούς σταθμούς του ΟΣΕ, με στόχο την ασφαλή, αυτόνομη και ανεμπόδιστη χρήση τους από άτομα με αναπηρία, άτομα με μειωμένη κινητικότητα, ηλικιωμένους και λοιπούς εύλωτους χρήστες μεταφορών. Η επένδυση εκτιμάται ότι θα εξασφαλίζει έως και 815.000 προσβάσιμες διαδρομές επισίως για εύλωτους χρήστες μεταφορών. Ο ΟΣΕ έχει ήδη ξεκινήσει την εκπόνηση μελετών για παρεμβάσεις προσβασιμότητας σε σιδηροδρομικούς σταθμούς. Η επένδυση περιλαμβάνει παρεμβάσεις αντίστοιχες με εκείνες που προβλέπονται για τους σταθμούς της Γραμμής 1 του Μετρό.

20. Ψηφιακή χαρτογράφηση και καθοδήγηση σε όλους τους σταθμούς Μετρό Αθήνας και Θεσσαλο-

νίκης (5,5 εκατ. €)

Προβλέπεται η ανάπτυξη μιας εφαρμογής εσωτερικής πλοήγησης, με χρήση τεχνητής νοημοσύνης, η οποία θα παρέχει καθοδήγηση βήμα-προς-βήμα για όλους τους χρήστες, διασφαλίζοντας πλήρη προσβασιμότητα, στους 67 σταθμούς του Μετρό της Αθήνας, καθώς και στους 18 σταθμούς του Μετρό Θεσσαλονίκης. Το σύστημα αυτό βασίζεται στην επιτυχημένη πιλοτική εφαρμογή στον σταθμό Ακρόπολη το 2024, η οποία έλαβε ιδιαίτερα θετικά σχόλια από τους χρήστες και είχε υψηλό βαθμό χρηστικότητας.

Μέσω του Ταμείου θα χρηματοδοτηθούν:

(α) Η ανάπτυξη και προσαρμογή λογισμικού εσωτερικής πλοήγησης, προσαρμοσμένου σε διαφορετικά προφίλ αναπηρίας.

(β) Η εγκατάσταση του απαραίτητου εξοπλισμού.

(γ) Η ενσωμάτωση στην υφιστάμενη υποδομή προσβασιμότητας.

21. Εγκατάσταση Δημόσια Προσβάσιμων Σημείων

Επαναφόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (135 εκατ. €)

Προβλέπεται η ανάπτυξη 4.400 δημόσια προσβάσιμων σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σε περιοχές όπου σήμερα η αγορά δεν αναπτύσσει επαρκώς σχετικές υποδομές. Στόχος είναι να δομηθεί το δίκτυο φόρτισης, που χρειάζονται νοικοκυριά και μικρές επιχειρήσεις, για να διευκολυνθεί η μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση. Οι υποδομές θα είναι δημόσια προσβάσιμες και θα μπορούν να χρησιμοποιούνται από το σύνολο των πολιτών και των επιχειρήσεων.

22. Υποδομές Ποδηλατοδρόμων και πεζών (93 εκατ. €)

Θα υλοποιηθούν 12 έργα σε πόλεις όλης της χώρας για την ανάπτυξη ενός δικτύου ποδηλατοδρόμων και πεζοδρομίων, μήκους τουλάχιστον 76,8 χλμ., καθώς και παρεμβάσεις μικροκινητικότητας γύρω από 10 σταθμούς του Μετρό Θεσσαλονίκης.

Οι παρεμβάσεις εστιάζουν σε περιοχές με μεταφορική και οικονομική ευαλωτότητα, χαμηλά εισοδήματα και ανεπαρκή κάλυψη από δημόσιες συγκοινωνίες, ώστε η βιώσιμη μετακίνηση να γίνει πιο προσιτή σε όσους τη χρειάζονται περισσότερο.

Το μέτρο δεν αφορά μόνο την κατασκευή νέων ποδηλατοδρόμων, αλλά και πλατύτερα και ασφαλέστερα πεζοδρόμια, αναβάθμιση του φωτισμού, ασφαλείς διαβάσεις, θέσεις στάθμευσης ποδηλάτων. Έργα θα γίνουν μεταξύ άλλων σε: Αγρίνιο (12,4 χλμ.), Ιωάννινα (12 χλμ.), Αλεξανδρούπολη (10,6 χλμ.) και διασύνδεση των πανεπιστημίων στην Αθήνα (9,7 χλμ.).

23. Εξοικονομώ για επιχειρήσεις (394 εκατ. €)

Το μέτρο προβλέπει ενεργειακή αναβάθμιση των κτιριακών υποδομών, αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης με αντλίες θερμότητας, όπως και αλλαγή θερμοσιφώνων με ηλιακούς. Θα ωφεληθούν περίπου 10.000 πολύ μικρές επιχειρήσεις, με έμφαση σε κλάδους που έχουν υψηλό ενεργειακό κόστος λειτουργίας.

Η επιχείρηση θα έχει την δυνατότητα

να ενισχυθεί τόσο για τις δαπάνες του κτιριακού κελύφους όσο και για την αντικατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού. Θα προβλέπονται ενισχυμένα ποσοστά επιδότησης, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα υλοποίησης των παρεμβάσεων χωρίς να επιβαρύνεται δραστικά η ρευστότητα της επιχείρησης.

24. Απόκτηση επαγγελματικών ηλεκτρικών οχημάτων, μέσω μίσθωσης ή αγοράς, από πολύ μικρές επιχειρήσεις (289 εκατ. €)

Οι ωφελούμενες επιχειρήσεις θα επιδοτούνται επί του κόστους αγοράς ή μίσθωσης με:

■ 40% για ΙΧ οχήματα και ελαφριά van, καθώς και για οχήματα άνω των 9 θέσεων (μεσαία van)

■ 30% για την αγορά βαρέων οχημάτων (λεωφορεία και φορτηγά).

Επιδοτείται επιπλέον η εγκατάσταση φορτιστών για ιδιωτική χρήση στις επιχειρήσεις. Μέσω του μέτρου αναμένεται να ωφεληθούν περίπου 14.000 επιχειρήσεις για ΙΧ, ελαφρά - μεσαία van, καθώς και 1.000 επιχειρήσεις μεταφορών και logistics για φορτηγά.

Παράδειγμα: Έστω εταιρία η οποία θέλει να αγοράσει δυο οχήματα, ένα ΙΧ και ένα ελαφρύ van, καθαρής αξίας 30.000€ και 50.000€ αντίστοιχα. Η εταιρία θα επιδοτηθεί με ποσοστό 40% και για τα δυο οχήματα, δηλαδή 32.000 €.

25. Επιδότηση για αντικατάσταση συμβατικών ταξί με ηλεκτρικά (68 εκατ. ευρώ)

Προβλέπεται επιδότηση 20.000€ για την αλλαγή συμβατικού οχήματος με ηλεκτρικό. Σε πρώτη φάση παρέχεται στήριξη στους ιδιοκτήτες ταξί της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, προκειμένου να διευκολυνθεί η αντικατάσταση συμβατικών οχημάτων των οποίων λήγει ο χρόνος ζωής με ηλεκτρικά οχήματα κατ' εφαρμογή του Κλιματικού Νόμου και στην συνέχεια το μέτρο θα ενεργοποιηθεί σε όλη την επικράτεια.

Προβλέπεται άμεση πρόσβαση στο ποσό της επιδότησης χωρίς να παρεμβάλλονται χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Το ύψος της επιδότησης για προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία ΕΔΧ ΤΑΞΙ, θα είναι αυξημένο (29.000€).

Τα ορυκτά έχουν vibe!

Του **ΚΩΣΤΑ ΓΙΑΖΙΤΖΟΓΛΟΥ**

(Πρόεδρος του Συνδέσμου
Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων)

Παρότι είναι προφανές ότι χωρίς πρώτες ύλες δεν μπορεί να υπάρξουν υλικά αγαθά, η σχέση των ορυκτών με την καθημερινότητά μας δεν είναι σαφής για την μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου. Όλοι μας καταναλώνουμε αγαθά σε καθημερινή βάση, χωρίς να κάνουμε τον κόπο να αναρωτηθούμε για την αλυσίδα παραγωγής τους και, πολύ περισσότερο, να ανατρέξουμε στην αρχή της για να συνειδητοποιήσουμε ότι «όλες οι πρώτες ύλες είτε καλλιεργούνται είτε εξορυσσόνται». Άμεση συνέπεια του παραπάνω είναι η εύκολη απόρριψη της εξορυκτικής δραστηριότητας, με την επίκλησή της όχλησης που προκαλεί, αγνοώντας τα οφέλη και την αναγκαιότητα της. Η συρρίκνωση του αντικειμένου της γεωλογίας στο σχολικό πρόγραμμα σίγουρα επιτείνει το πρόβλημα.

Ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων έχει επισημάνει εδώ και πολύ καιρό το πρόβλημα της ελλιπούς σύνδεσης των ορυκτών με την καθημερινότητα του απλού πολίτη. Όσο και αν προσπαθήσαμε να εξηγήσουμε την σημασία της εξόρυξης, η Ευρωπαϊκή πραγματικότητα μας «διέψευδε» στην πράξη. Τις τελευταίες δεκαετίες, η κατανάλωση κάθε είδους υλικών αγαθών στην ΕΕ αυξάνεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς, ενώ την ίδια στιγμή η παραγωγή των πρώτων υλών τους έχει μειωθεί κατά 35%. Εύλογα δημιουργείται η εντύπωση ότι, αφενός μεν ο ρόλος των ορυκτών δεν μπορεί να είναι και τόσο σημαντικός, αφετέρου δε η διαθεσιμότητά τους είναι δεδομένη, χωρίς να

είναι απαραίτητο να ασχοληθούμε με την εξόρυξη τους.

Η προσπάθειά μας να ενημερώσουμε το κοινό και ιδιαίτερα τις νεότερες γενιές για τη σημασία που έχουν τα ορυκτά στη ζωή μας έχει ξεκινήσει εδώ και αρκετά χρόνια, με πρωτοβουλίες όπως οι ημέρες «με ανοιχτές πόρτες» για την επίσκεψη εγκαταστάσεων που βρίσκονται σε παραγωγική λειτουργία, η δημιουργία υποδομών αξιοποίησης πρώην μεταλλευτικών χώρων για άλλες χρήσεις και η προβολή του εθνικού μας πλούτου μέσα από μουσεία και εκθέσεις.

Πρόσφατα, έχουμε ξεκινήσει μια εντατική προσπάθεια αξιοποίησης των ψηφιακών μεθόδων επικοινωνίας. Προφανώς αρχίσαμε από μέσα κοινωνικής δικτύωσης τα οποία απευθύνονται περισσότερο σε επαγγελματίες, αλλά σύντομα συνειδητοποιήσαμε ότι έχουμε τη δυνατότητα αλλά και την υποχρέωση να απευθυνθούμε στο ευρύτερο κοινό. Αυτό θα έπρεπε να γίνει με γλώσσα και με κώδικα επικοινωνίας ο οποίος να είναι προσιτός, αποδεκτός και κατανοητός από όλους.

Έτσι, σε συνεργασία με ανθρώπους που ειδικεύονται στον χώρο της κοινωνικής δικτύωσης και των στρατηγικών σε διαδικτυακά μέσα, ξεκινήσαμε σε Facebook και Instagram την πρωτοβουλία «τα ορυκτά έχουν vibe». Με απλές, σύντομες καταχωρήσεις, με την αξιοποίηση της εικόνας και την αποφυγή ορολογίας και δυσνόπων επιστημονικών εννοιών, δημιουργούμε ένα περιεχόμενο που παρέχει χρήσιμη γνώση, προσιτή σε όλους. Στόχος μας είναι να αναδείξουμε την παρουσία των ορυκτών στην καθημερινότητά μας και να εξηγήσουμε πώς διαμορφώνουν την ίδια τη ζωή μας. Να καταγράψουμε τα υλικά που συνθέτουν τα αγαθά που βλέπουμε γύρω μας.

Να παρουσιάσουμε αναλυτικά την πορεία της κάθε πρώτης ύλης, μέχρι να διαμορφωθεί σε τελικό προϊόν και να φθάσει κοντά μας, δίπλα μας, μέσα στο σπίτι μας.

Να αναλύσουμε το γιατί η εξόρυξη γίνεται με τον πλέον βιώσιμο τρόπο, με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στο περιβάλλον, με την βέλτιστη αξιοποίηση όλων των φυσικών πόρων. Να αναδείξουμε τους ανθρώπους που βρίσκονται πίσω από το δύσκολο έργο του να φέρεις υλικά από τα βάθη της γης στην επιφάνεια. Και πολλά άλλα που, ενώ για μας είναι προφανή και καθημερινά, για τους μη ειδικούς μοιάζουν εξωπραγματικά.

Παρότι το εγχείρημα βρίσκεται σε αρχικό στάδιο, η ανταπόκριση είναι εντυπωσιακή.

Μπορεί να μην έχουμε (ακόμη) εκατομμύρια ακόλουθους, έχουμε όμως ήδη ένα σημαντικό κοινό, το οποίο μας ακολουθεί πιστά και το οποίο δηλώνει ότι έχει μείνει έκπληκτο από το είδος των γνώσεων και της πληροφορίας που παίρνει. Καθημερινά, νέοι άνθρωποι που δεν έχουν σχέση με τον χώρο, μαθαίνουν από τις αναρτήσεις μας κάτι χρήσιμο.

Παρότι ο στόχος μας δεν είναι εκπαιδευτικός, κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι η έκθεση σε νέες, αξιόπιστες πληροφορίες αναπτύσσει τόσο την σκέψη όσο και την κρίση μας. Και κυρίως προσφέρει ένα 'όπλο' στον αντίποδα της παραπληροφόρησης για τον κλάδο μας.

Θα συνεχίσουμε να εμπλουτίζουμε τις «σελίδες» μας με υλικό και θα επεκταθούμε και σε άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στοχεύοντας στο να «πούμε εμείς την ιστορία μας» και να μην αφήσουμε να την παρερμηνεύουν άλλοι. Σας περιμένουμε στο FACEBOOK και στο INSTAGRAM, γιατί «τα ορυκτά έχουν vibe»!

Μείωση του χονδρεμπορικού κόστους ρεύματος εξασφαλίζουν οι ΑΠΕ που συνδέει συστηματικά ο ΑΔΜΗΕ στο ηλεκτρικό σύστημα τα τελευταία χρόνια. Με τον υψηλό ρυθμό ενσωμάτωσης νέων μονάδων καθαρής ενέργειας και την κατασκευή σύγχρονων ενεργειακών υποδομών σε όλη τη χώρα, ο Διαχειριστής συμβάλλει καταλυτικά σε ένα μείγμα ηλεκτροπαραγωγής πιο «πράσινο» και πιο ανθεκτικό στις διακυμάνσεις των τιμών.

Το 2025, η αυξημένη συμμετοχή των ΑΠΕ, που σημείωσαν νέο ρεκόρ ετήσιας παραγωγής με σχεδόν 26,2 TWh, επέδρασε σημαντικά στη διαμόρφωση χαμηλότερων μέσων τιμών στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, ακόμη και σε μήνες με ιδιαίτερα αυξημένη ζήτηση, όπως ο Αύγουστος και ο Δεκέμβριος. Η τάση αυτή παρατηρείται και το 2026, με την Ελλάδα να καταγράφει ιδιαίτερα χαμηλές τιμές χονδρεμπορικής σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, κατά το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου.

Η ανθεκτικότητα της χώρας στο υψηλό χονδρεμπορικό κόστος ρεύματος συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη της ΝΑ Ευρώπης, επιβεβαιώνεται εκ νέου με τη συγκράτηση των τιμών της Αγοράς Επόμενης Ημέρας παρά τις διεθνείς εξελίξεις και τη σημαντική αύξηση των τιμών των καυσίμων.

Από το 2019 μέχρι σήμερα, η αύξηση του ηλεκτρικού χώρου από τα έργα του Διαχειριστή στην ηπειρωτική και τη νησιωτική Ελλάδα, έχει επιτρέψει τον πολλαπλασιασμό της εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ. Λόγω του σχεδόν μηδενικού μεταβλητού κόστους παραγωγής τους, οι ανανεώσιμες πηγές εκτοπίζουν όλο και περισσότερο τις μονάδες ορυκτών καυσίμων από το ενεργειακό μείγμα, οδηγώντας συχνά τις τιμές σε πολύ χαμηλά επίπεδα κατά τις ώρες αιχμής της παραγωγής τους. Παράλληλα, η αυξανόμενη δι-

ΑΔΜΗΕ

Ανάχωμα στις αυξήσεις των τιμών ρεύματος οι ΑΠΕ που συνδέονται στο ηλεκτρικό σύστημα

είσοδου ΑΠΕ στο ηλεκτρικό σύστημα, μειώνει την εξάρτηση της χώρας από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, οι τιμές και η διαθεσιμότητα των οποίων μεταβάλλονται σημαντικά ανάλογα με τις διεθνείς εξελίξεις, ενισχύοντας την ενεργειακή της ανεξαρτησία και την οικονομική της βιωσιμότητα.

Ο επενδυτικός σχεδιασμός του ΑΔΜΗΕ προβλέπει επίσης την αναβάθμιση της διασυνδεσιμότητας της Ελλάδας με τα γειτονικά κράτη και την ευρύτερη περιοχή. Οι διεθνείς διασυνδέσεις ενισχύουν την αποτελεσματικότητα της αγοράς, καθώς επιτρέπουν

τη ροή ενέργειας από περιοχές με πλεόνασμα και χαμηλότερες τιμές ενέργειας προς περιοχές με έλλειμμα και υψηλότερες τιμές. Για τη μεγιστοποίηση των οφελών που προσφέρουν οι ΑΠΕ και οι διεθνείς διασυνδέσεις, οι τεχνολογίες αποθήκευσης είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Η επιτάχυνση της αποθήκευσης, θα προστατεύσει τις εξαγωγικές προοπτικές της Ελλάδας και θα επιτρέψει μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΑΠΕ, περιορίζοντας τις ακραίες τιμές και το συνολικό κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας για τους καταναλωτές.

Ανδρέας Σιάμισις:

Η ενεργειακή κρίση συμβάλλει στην επιτάχυνση του μετασχηματισμού της αγοράς ενέργειας στην Ε.Ε.

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Την εκτίμηση ότι η τρέχουσα ενεργειακή κρίση συμβάλλει καθοριστικά στην επιτάχυνση του μετασχηματισμού της αγοράς ενέργειας στην Ε.Ε., εξέφρασε ο Διευθύνων Σύμβουλος της HELLENiQ ENERGY κ. Ανδρέας Σιάμισις, μιλώντας στο Συνέδριο “Greek Energy: The New Era” που διοργανώνει το Bloomberg στην Αθήνα. Σημείωσε ωστόσο, ότι η ενέργεια δεν είναι ένα ομοιογενές σύστημα και, παρά τη στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές και σε τεχνολογίες χαμηλότερων εκπομπών, περίπου το 50% των ενεργειακών αναγκών εξακολουθεί να καλύπτεται από τους υδρογονάνθρακες.

Την ίδια ώρα, οι παράλληλοι στόχοι για επίτευξη βιωσιμότητας και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, όσο και ασφάλειας του εφοδιασμού σε προσιτές τιμές, καθιστούν τη μετάβαση πολύπλοκη και πολύπλευρη. Η Ευρώπη, όπως είπε, δεν έχει ακόμη συμβιβάσει πλήρως αυτούς τους πυλώνες με τρόπο που να επιτρέπει στις εταιρείες να επενδύουν στη μετάβαση χωρίς να υπονομεύουν την οικονομική τους βιωσιμότητα. Όπως σημείωσε, η ενεργειακή μετάβαση δεν βασίζεται σε μία μόνο λύση. Απαιτεί στρατηγικές επενδύσεις με σαφή ορατότητα, ισορροπία μεταξύ βιωσιμότητας, ασφάλειας και προσιτής τιμής και ενίσχυση της ευελιξίας και της ανθεκτικότητας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο

περιβάλλον. Ο κ. Σιάμισις υπογράμμισε πως τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, οι παγκόσμιες αγορές ενέργειας έχουν επανειλημμένα κλονιστεί από κρίσεις που σχετίζονταν με τη Λιβύη, το Ιράκ, το Ιράν και τη Ρωσία, καθώς και από διαταραχές σε βασικές ναυτιλιακές οδούς όπως η Διώρυγα του Σουέζ. Αυτές οι γεωπολιτικές εξελίξεις έχουν συχνά οδηγήσει σε μεγαλύτερες διαδρομές μεταφοράς, υψηλότερο κόστος και αυξημένη αστάθεια στην αγορά αργού, επηρεάζοντας την προσφορά και το κόστος. Σύμφωνα με τον ίδιο, η μεταβλητότητα στην διεθνή αγορά αργού είναι ένα μακροχρόνιο φαινόμενο και οι επαναλαμβανόμενες κρίσεις έχουν ενισχύσει ένα μάθημα που έχει κερδηθεί με κόπο: ότι ο ενεργειακός τομέας πρέπει να μάθει να λειτουργεί υπό συνθήκες συνεχούς αβεβαιότητας. «Σε αυτό το περιβάλλον, η διαθεσιμότητα εναλλακτικών επιλογών, η

ευελιξία, η προσαρμοστικότητα και η ικανότητα γρήγορης αντίδρασης, δεν είναι απλώς στρατηγικά πλεονεκτήματα, αλλά θεμελιώδεις απαιτήσεις για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας», τόνισε χαρακτηριστικά ο Διευθύνων Σύμβουλος της HELLENiQ ENERGY.

Παράλληλα, υποστήριξε πως ένας από τους κεντρικούς πυλώνες για ανθεκτικότητα είναι οι επενδύσεις στην εγκώρια παραγωγή ενέργειας, είτε μέσω ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών, είτε με την προσπάθεια για εξερεύνηση πιθανών εθνικών πόρων όπως οι υδρογονάνθρακες, μια θέση που έχει επίσης διατυπωθεί και στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο. Ο CEO της HELLENiQ ENERGY επανέλαβε ότι στη σημερινή συγκυρία η Ελλάδα εξελίσσεται σε περιφερειακό ενεργειακό κόμβο, με το LNG (Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο) να καλύπτει ολοένα μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς στην περιοχή μας. Η αυξανόμενη ζήτηση και η εμπορική δραστηριότητα ενισχύουν την ανάγκη για ανάπτυξη υποδομών και πιθανή επέκταση, αλλά – όπως τόνισε – οι επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές είναι κεφαλαιακής έντασης και μακροπρόθεσμες. Απαιτούν σημαντικό χρόνο τόσο για την κατασκευή όσο και για την επίτευξη των αποδόσεων, καθιστώντας την ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης κρίσιμο παράγοντα.

«Η βιωσιμότητα αυτών των επενδύσεων εξαρτάται από τη μακροπρόθεσμη ζήτηση και τη σταθερότητα της αγοράς», δήλωσε στην παρέμβασή του στο Συνέδριο του Bloomberg ο κ. Σιάμισις.

Tις θετικές προοπτικές της Ελλάδας, σαν επενδυτικό προορισμό, και την προοπτική ανάδειξης της σε ένα σημαντικό ενεργειακό κόμβο στην Ν.Α. Μεσόγειο, παρουσίασε ο κ. Γιάννης Καρύδας, Διευθύνων Σύμβουλος της Μονάδας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας & Αποθήκευσης Ενέργειας του Ομίλου Κοπελούζου και Διευθύνων Σύμβουλος του φορέα ανάπτυξης και υλοποίησης του έργου GREGY. Ο κ. Καρύδας συμμετείχε στην συζήτηση που διοργάνωσε το Bloomberg με θέμα: “Greek Energy: the New Era”, στην οποία συμμετείχαν επίσης οι κ.κ. Γ. Στάσης, Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ, Α. Σιάμισις, Διευθύνων Σύμβουλος της Helleniq Energy και ο Π. Τζαννετάκης, Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος της Motor Oil. Την συζήτηση συντόνισε η Francine Lacqua, Editor-at large του Bloomberg.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Έλληνας Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, όπου άνοιξε την εκδήλωση συζητώντας με την δημοσιογράφο και παρουσιάζοντας τις προοπτικές της Ελλάδας στο περιβάλλον της νέας κρίσης που δημιουργεί ο πόλεμος στο Ιράν.

Ο κ. Καρύδας υπογράμμισε την σημασία του ενεργειακού τομέα για τη χώρα μας, και την θωράκιση που η ενέργεια μπορεί να προσφέρει στην Ελληνική οικονομία, και ανάδειξε τις ευεπίθετες προοπτικές που έχει να μεταμορφωθεί σε σημαντικό ενεργειακό ρόλο στη περιοχή μας, αποκτώντας και ηγετικό ρόλο, μέσα από την υλοποίηση έργων όπως αυτό της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας-Αιγύπτου (GREGY), το οποίο θα μεταφέρει καθαρή ενέργεια από την Αίγυπτο στην Ελλάδα και την Ευρώπη, προσφέροντας έτσι ενεργειακή διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού, ενισχύοντας σημαντικά την ενεργειακή ασφάλεια και συμβάλλοντας στην θωράκιση και ενίσχυση της Ελληνικής οικονομίας. Και ενεργειακή ασφάλεια, σημαίνει και Εθνική ασφάλεια. Το GREGY, όπως ανέφερε ο κ. Καρύδας,

μεταφέροντας καθαρή ενέργεια σε ανταγωνιστικές τιμές και με baseload προφίλ, θα αποτελέσει επιπλέον κίνητρο για την υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων στη χώρα μας, όπως των ενεργειακών Data Centers με τεχνητή νοημοσύνη.

Η χώρα μας, όπως υπογράμμισε ο κ. Καρύδας, διαθέτει όχι μόνο εξαιρετικούς φυσικούς πόρους, ανέμου και ήλιου, αλλά και προνομαχική γεωγραφική θέση με την γειτνίαση της σε χώρες όπως η Αίγυπτος, με μεγάλες διαθέσιμες επίπεδες εκτάσεις με εξαιρετικό επίσης ανεμολογικό και ηλιακό δυναμικό, γεγονός που της δίνει το μοναδικό προνόμιο να αποτελέσει πύλη εισόδου καθαρής ενέργειας για την Ευρώπη, και με την ηλεκτρική διασύνδεση GREGY να δημιουργεί έναν κάθετο διάδρομο ηλεκτρικής ενέργειας Νότου-Βορρά.

Με την υλοποίηση του GREGY, το οποίο αναπτύσσει η εταιρεία ELICA INTERCONNECTOR S.M. S.A. του Ομί-

λου Κοπελούζου, οι Ελληνικές Βιομηχανίες θα μειώσουν το ενεργειακό τους κόστος, το οποίο αποτελεί σήμερα τη σημαντικότερη παράμετρο επιβίωσης, ιδιαίτερα για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, και θα αποκτήσουν ανταγωνιστικό εξαγωγικό προσανατολισμό.

Παράλληλα θα δημιουργηθούν χιλιάδες νέες άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας και θα ενισχυθεί με το τρόπο αυτό σημαντικά η Ελληνική Οικονομία. Η ηλεκτρική διασύνδεση GREGY θα οδηγήσει σε ενοποίηση των ενεργειακών αγορών δημιουργώντας μεγαλύτερη ρευστότητα στην αγορά.

Το έργο GREGY, το οποίο έχει ενταχθεί στην λίστα έργων PCI/PMI της Ευρωπαϊκής ένωσης, καθώς και στο πλαίσιο Global Gateway, το οποίο περιλαμβάνει έργα κρίσιμων υποδομών για την Ευρώπη, αποτελεί ένα έργο πνοής για τη χώρα μας, με πολύπλευρα ενεργειακά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και γεωστρατηγικά οφέλη για την Ελλάδα και την Ευρώπη.

ENERGEAN

Στρατηγική είσοδος στην Αγκόλα, με εξαγορά ποσοστού της Chevron σε δύο θαλάσσια Blocks

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η Energean plc υπέγραψε συμφωνία για την εξαγορά του 31% της Chevron στο Block 14 και του 15,5% στο Block 14K, σε θαλάσσιες περιοχές της Αγκόλας. Η εξαγορά αυτή παρέχει προοπτική μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και αποτελεί το πρώτο βήμα στη στρατηγική της Energean για επέκταστων δραστηριοτήτων της στη Δυτική Αφρική. Τα περιουσιακά στοιχεία του Block 14 παράγουν περίπου 42 χιλ. βαρέλια/ημέρα συνολικά, που αντιστοιχούν σε 13 χιλ. βαρέλια/ημέρα καθαρά για το προς εξαγορά ποσοστό. Το προσαρμοσμένο EBITDAX το 2025 ήταν 119 εκατ. δολάρια και η συναλλαγή αναμένεται να ενισχύσει άμεσα τις ταμειακές ροές της Energean. Ο Μαθίος Ρήγας, Διευθύνων Σύμβουλος της Energean, δήλωσε: «Η εξαγορά ενός παραγωγικού χαρτοφυλακίου πετρελαίου στην παγκοσμίου κλάσης λεκάνη υδρογονανθράκων της Αγκόλας, η οποία χαρακτηρίζεται από σημαντικές πρόσφατες ανακαλύψεις, αποτελεί ορόσημο για την Energean. Αντιπροσωπεύει την πρώτη μεγάλη επένδυσή μας στη Δυτική Αφρική και συνάδει με τη στρατηγική μας εστίαση στην πειθαρχημέ-

νη ανάπτυξη και τη γεωγραφική διαφοροποίηση. Τα υψηλής ποιότητας και παραγωγής ταμειακών ροών περιουσιακά στοιχεία του Block 14 παρουσιάζουν σταθερή παραγωγή πετρελαίου και περιλαμβάνουν μακροπρόθεσμες επιλογές ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της σημαντικής προοπτικής αύξησης πόρων από την ανάπτυξη της περιοχής PKBB. Είμαστε ενθουσιασμένοι για την ευκαιρία να αξιοποιήσουμε πλήρως το δυναμικό αυτών των περιουσιακών στοιχείων, ενώ επεκτείνουμε τη θέση μας στη χώρα. Το αποδεδειγμένο ιστορικό μας σε επιχειρήσεις στα βαθιά νερά και στην υλοποίηση υπεράκτιων έργων μάς τοποθετεί κατάλληλα για να στηρίξουμε τον στρατηγικό στόχο της χώρας να αυξήσει τα αποθέματα και να αντιμετωπίσει τη μείωση παραγωγής, δημιουργώντας μακροπρόθεσμη αξία για την Αγκόλα και τους μετόχους μας. Χαιρόμαστε που συνεργαζόμαστε με την Chevron σε αυτήν την εξαγορά και δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε την ισχυρή τους κληρονομιά, την κουλτούρα ασφάλειας, την περιβαλλοντική διαχείριση και την επιχειρησιακή αριστεία. Ανυπομονούμε να συνεργαστούμε με την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Αγκόλας και τους συνεργάτες μας για να εξασφαλίσουμε όλες τις απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις, να ολο-

κληρώσουμε την εξαγορά και να προωθήσουμε τη στρατηγική επέκτασή της Energean στη Δυτική Αφρική».

Τίμημα και χρηματοδότηση

Το βασικό τίμημα είναι 260 εκατ. δολάρια σε μετρητά. Το τελικό τίμημα κατά το κλείσιμο θα υπόκειται σε συνήθεις προσαρμογές κεφαλαίου κίνησης, καθώς και σε τυχόν προσαρμογές με βάση την πορεία των τιμών πετρελαίου από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συναλλαγής ως την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συναλλαγής. Η Energean αναμένει να χρηματοδοτήσει το τίμημα με χρηματοδότηση χωρίς δικαίωμα αναγωγής και με ταμειακά διαθέσιμα. Η συναλλαγή αναμένεται να ενισχύσει άμεσα τις ταμειακές ροές. Επιπλέον του βασικού τιμήματος, υπό όρους πληρωμής έως 25 εκατ. δολάρια ετησίως, με ανώτατο όριο τα 250 εκατ. συνολικά, ενδέχεται να καταστούν πληρωτέες έως το 2038 σε σχέση με την πιθανή ανάπτυξη PKBB.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

■ Η ημερομηνία έναρξης ισχύος της συναλλαγής είναι 1 Ιανουαρίου 2026, με την ολοκλήρωση να αναμένεται έως το τέλος του 2026, υπό την επιφύλαξη κυβερνητικών και ρυθμιστικών εγκρίσεων και της παραίτησης από τα δικαιώματα προτίμησης. Η συναλλαγή υπόκειται σε εγκρίσεις από την Εθνική Υπηρεσία Πετρελαίου, Αερίου και Βιοκαυσίμων της Αγκόλας (ANPG), άλλες κυβερνητικές και τρίτες εγκρίσεις και την παραίτηση από τα δικαιώματα προτίμησης. Η Αγκόλα διαθέτει ένα υποστηρικτικό φορολογικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και η συναλλαγή συνοδεύεται από μια υψηλά εξειδικευμένη και έμπειρη επιχειρησιακή ομάδα. Το Block 14, στο οποίο η Energean θα είναι και Διαχειριστής (Operator), είναι υπεράκτιο περιουσιακό στοιχείο που παράγει από οκτώ πετρελαιικά πεδία περίπου 40 χιλ. βαρέλια/ημέρα (12 χιλ. βαρέλια/ημέρα καθαρά για το 31% προς εξαγορά). Τα αποθέματα 2P υπολογίζονται σε 28 εκατ. βαρέλια. Η επεξεργασία της παραγωγής συντελείται μέσω των κόμβων BBLT και TL, που παρέχουν σημαντική πρόσθετη χωρητικότητα επεξεργασίας πετρελαίου, καθώς και δυνατότητες επεξεργασίας αερίου και έγχυσης νερού. Το block προσφέρει πολλές ευκαιρίες χαμηλού ρίσκου για βελτιστοποίηση και μεγιστοποίηση της

EnEarth:

Ανάθεση μελέτης βασικού σχεδιασμού για το έργο αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο

Της ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ενα ακόμη σημαντικό ορόσημο για το μεγάλο έργο της αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο, καθώς η EnEarth Greece S.A. (EnEarth), 100% θυγατρική της Energean Plc, αναθέτει στην Kent Plc (Kent) την Μελέτη Βασικού Σχεδιασμού (Front-End Engineering Design - FEED), εξέλιξη που αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την υλοποίηση ενός από τα εμβληματικά έργα αποθήκευσης άνθρακα στην

Ευρώπη που συμβάλλει καθοριστικά στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της εγχωριας βιομηχανίας.

Το Έργο CO₂ στον Πρίνο στοχεύει στην ασφαλή παραλαβή και τη μόνιμη αποθήκευση εκπομπών CO₂, στηρίζοντας τους στόχους αποανθρακοποίησης της Ελλάδας και συμβάλλοντας στους κλιματικούς στόχους της ΕΕ. Η φάση FEED θα καθορίσει το τεχνικό αντικείμενο και τη στρατηγική εκτέλεσης, διασφαλίζοντας τα υψηλότερα πρότυπα ασφαλείας, αποδοτικότητας και βιωσιμότητας.

Η Kent, παγκόσμιος ηγέτης στις υπηρεσίες μηχανικής και παράδοσης έργων, θα αναπτύξει την FEED για τη νέα εγκατάσταση διαχείρισης και αποθήκευσης CO₂, η οποία θα παραλαμβάνει, αποθηκεύει, μεταφέρει και θα εγχέει CO₂ σε βάθος άνω των 3 χιλιομέτρων κάτω από τον ταμειυτήρα του Πρίνου. Το Έργο Αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο είναι το πρώτο του είδους του στη Μεσόγειο που έχει λάβει περιβαλλοντική άδεια και άδεια αποθήκευσης. Έχει συμπεριληφθεί στον κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (PCIs) και έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (Connecting Europe Facility - CEF) και το Ελληνικό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Η εγκατάσταση στον Πρίνο σχεδιάζεται ώστε να παραλαμβάνει και να επεξεργάζεται έως 2,8

εκατ. τόνους ετησίως (MTPA) υγρού CO₂ από το 2029-2030. Το CO₂ θα μεταφέρεται από απομακρυσμένους εκπομπούς μέσω θαλάσσιων μεταφορών σε νέο θαλάσσιο τερματικό στις κερσαίες εγκαταστάσεις Σίγμα στη Νέα Καρβάλη, όπου θα αποθηκεύεται προσωρινά πριν υποβληθεί σε επεξεργασία/προετοιμασία, αντληθεί και μεταφερθεί μέσω νέου υποθαλάσσιου αγωγού σε αυτόνομη εξέδρα Έγχυσης CO₂ και Παραγωγής Νερού (COIWP) εντός του υφιστάμενου συγκροτήματος του Πρίνου.

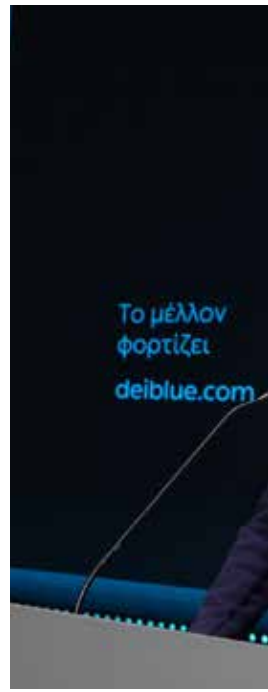
Ο Ιωάννης Πολίτης, Head of Contracts & Procurement στην Energean, δήλωσε:

«Η ανάθεση αυτή επιβεβαιώνει τη δέσμευσή μας να προωθήσουμε την αποθήκευση CO₂ ως βασικό πυλώνα της μετάβασης σε έναν πιο βιώσιμο κόσμο. Συνεργαζόμενοι με την Kent, έναν αναγνωρισμένο ηγέτη σε μεγάλα έργα μηχανικής, έχουμε στόχο να υλοποιήσουμε ένα έργο που θέτει νέα σημεία αναφοράς για την καινοτομία και την περιβαλλοντική υπευθυνότητα. Ανυπομονούμε να εργαστούμε στενά με την Kent για να επιταχύνουμε τη μετάβαση σε ένα χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέλλον.»

Ο Paul Wetton, Vice President UK Engineering Services στην Kent, δήλωσε:

«Ο Πρίνος αποτελεί μία από τις στρατηγικά σημαντικότερες αναπτύξεις αποθήκευσης άνθρακα στην Ευρώπη και η ανάθεση της FEED σηματοδοτεί ένα ουσιαστικό βήμα προς την υλοποίηση βιομηχανικής αποανθρακοποίησης μεγάλης κλίμακας στην Ελλάδα και σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η Kent διαθέτει σημαντική εμπειρία σε σύνθετα έργα χαμηλών εκπομπών άνθρακα διεθνώς και δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε την EnEarth στον σχεδιασμό της πρώτης αποκλειστικής εγκατάστασης αποθήκευσης CO₂ στην Ελλάδα. Η ηγετική θέση της EnEarth στην προώθηση αυτού του έργου δημιουργεί μία ισχυρή βάση συνεργασίας και ανυπομονούμε να εργαστούμε μαζί για να περάσει ο Πρίνος στην επόμενη φάση.»

ΟΜΙΛΟΣ ΔΕΗ - METLEN

Συμπράττουν για την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης έως 1.500 MW σε τρεις χώρες

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ο Όμιλος ΔΕΗ και η METLEN, κορυφαίες ελληνικές εταιρείες στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, υπέγραψαν συμφωνία πλαίσιο (Joint Venture Agreement - JVA) για τη σύσταση κοινής εταιρείας (joint venture), στην οποία κάθε μέρος θα συμμετέχει με ποσοστό 50%. Σκοπός του joint venture είναι η ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία χαρτοφυλακίου έργων

αποθήκευσης BESS έως 1.500 MW/3.000 MWh σε Ρουμανία, Βουλγαρία και Ιταλία, εκ των οποίων τα 1.000 MW αναμένεται να υλοποιηθούν εντός δωδεκαμήνου.

Για την κατασκευή των εν λόγω σταθμών αποθήκευσης θα χρησιμοποιηθούν δίωρες υγρόψυκτες συστοιχίες μπαταριών, καινοτόμου τεχνολογίας LFP, μεγιστοποιώντας τόσο την αξιοποιούμενη ενέργεια όσο και την ασφάλεια κατά τη λειτουργία.

Τα δύο μέρη συμπράττουν συνεισφέροντας τεχνογνωσία στην ανάπτυξη, κατασκευή και διαχείριση της ενέργειας. Ο Όμιλος ΔΕΗ, με την παρουσία του στις

τρεις χώρες διασφαλίζει την ταχύτατη ανάπτυξη και την αποτελεσματική διαχείριση της ενέργειας, ενώ η METLEN με τη μακροχρόνια εμπειρία και αξιόπιστη τεχνογνωσία εξασφαλίζει την έγκαιρη και άρτια κατασκευή των έργων.

Οι σταθμοί αποθήκευσης πέραν του ότι υποστηρίζουν τη λειτουργία παρακείμενων φωτοβολταϊκών και αιολικών σταθμών αποθηκεύοντας την πλεονάζουσα ενέργεια, ώστε να διοχετευτεί στο σύστημα σε ώρες που δεν υπάρχει ήλιος ή αέρας, ταυτόχρονα συμβάλλουν στην ευστάθεια του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας. Μέσα από τη λειτουργία αυτών των σταθμών αλλά και μελλοντικών

■ Έργα αποθήκευσης ονομαστικής ισχύος έως 1.500 MW/3.000 MWh σε Ρουμανία, Βουλγαρία, Ιταλία

■ Υγρόψυκτες συστοιχίες μπαταριών, καινοτόμου τεχνολογίας LFP

■ Τα δύο μέρη συμπράττουν συνεισφέροντας τεχνογνωσία στην ανάπτυξη, κατασκευή και διαχείριση της ενέργειας

■ Οι σταθμοί αποθήκευσης υποστηρίζουν τη λειτουργία φωτοβολταϊκών και αιολικών σταθμών και συμβάλλουν στην ευστάθεια του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας

σταθμών αποθήκευσης ενέργειας βελτιστοποιείται η διαχείριση της παραγωγής των σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, μεγιστοποιείται ο βαθμός συνεισφοράς τους και αξιοποιείται στο έπακρο το δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

Οι επενδύσεις στην αποθήκευση διασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρήση της παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και, επιπλέον, ενισχύουν την ευστάθεια του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα μας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή.

Για τον Όμιλο ΔΕΗ, η συμφωνία αυτή εξασφαλίζει την υλοποίηση ενός μεγάλου μέρους του στόχου αποθήκευσης ενέργειας μέσα στην επόμενη τριετία, ενώ διασφαλίζει και την ταχύτητα της υλοποίησης. Ταυτόχρονα, οι όροι της συμφωνίας διασφαλίζουν την ποιότητα της κατασκευής και την καλή λειτουργία των έργων αποθήκευσης, τα οποία διαθέτουν γεωγραφική διασπορά σε χώρες όπου ήδη δραστηριοποιείται ο Όμιλος και θα βρίσκονται πλησίον έργων ΑΠΕ βελτιστοποιώντας τη λειτουργία τους. Για τη METLEN, η συνεργασία αυτή αποτελεί κομβικό βήμα στην υλοποίηση της στρατηγικής της για ισχυρή παρου-

σία στα έργα αποθήκευσης ενέργειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αξιοποιώντας την εκτεταμένη τεχνογνωσία της στην ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενεργειακών υποδομών.

Η αποθήκευση ενέργειας, όπως προβλέπεται και στο Μεσοπρόθεσμο Business Plan, αποτελεί βασικό πυλώνα για τη μεγιστοποίηση της αξίας των χαρτοφυλακίων ΑΠΕ και τη μετάβαση σε ένα σύστημα υψηλής διείσδυσης καθαρής ενέργειας. Μέσα από την ανάπτυξη έργων BESS σε στρατηγικές ευρωπαϊκές αγορές και τη σύμπραξη με τον Όμιλο ΔΕΗ, η METLEN ενισχύει τον διεθνή της ρόλο, επιταχύνει την υλοποίηση του επενδυτικού της πλάνου και συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση ενός πιο ανθεκτικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος.

Ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ΑΠΕ Ομίλου ΔΕΗ Κωνσταντίνος Μαύρος δήλωσε: «Η συμφωνία που υπογράψαμε δημιουργεί αξία και για τα δύο μέρη και επεκτείνει την ήδη σημαντική παρουσία του ομίλου μας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Ταυτόχρονα, τα έργα αποθήκευσης ενέργειας που ήδη υλοποιούνται θα διασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή χρήση

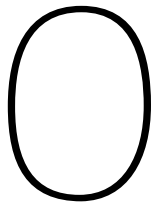
της παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και, επιπλέον, την ευστάθεια του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα μας αλλά και σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο.

Η ΔΕΗ είναι πρωτοπόρος και σε αυτή τη διαδικασία, καθώς το επενδυτικό πλάνο του Ομίλου περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε συστήματα αποθήκευσης ενέργειας».

Ο Chief Executive Director, Renewables, Storage & Energy Transition Platform Νίκος Παπαπέτρου δήλωσε: «Η συμφωνία με τον Όμιλο ΔΕΗ αποτελεί ένα ακόμμη ουσιαστικό βήμα στη στρατηγική της METLEN για την ανάπτυξη και υλοποίηση έργων που ενισχύουν την ενεργειακή μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Ευρώπη. Συνδυάζοντας τη διεθνή εμπειρία και την τεχνογνωσία της METLEN στην ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενεργειακών έργων με την ισχυρή παρουσία και το αποτύπωμα της ΔΕΗ στις αγορές της περιοχής, αποδεικνύουμε στη πράξη πως η αποθήκευση ενέργειας είναι καταλύτης για τη μεγιστοποίηση της αξίας των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των ηλεκτρικών συστημάτων».

Όμιλος ΔΕΗ και Πανεπιστήμιο Georgetown συνεργάζονται για τη δημιουργία νέου Πανεπιστημίου (Ν.Π.Π.Ε.) στην Ελλάδα

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

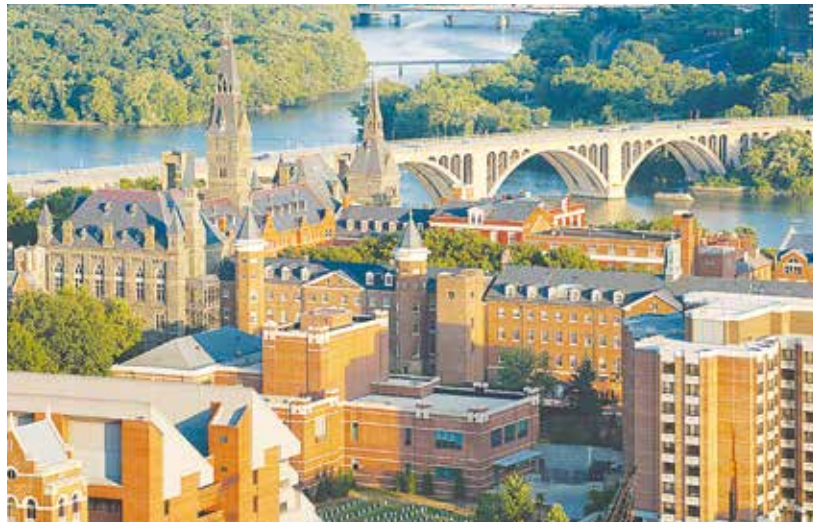

Όμιλος ΔΕΗ και το Πανεπιστήμιο Georgetown προχώρησαν σε στρατηγική συνεργασία για τη δημιουργία ενός νέου Νομικού Προσώπου

Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Το Πανεπιστήμιο Georgetown, με την υποστήριξη του Ομίλου ΔΕΗ, υπέβαλε αίτηση για την ίδρυση του «Georgetown University Greece - University Legal Entity» (Πανεπιστήμιο Georgetown στην Ελλάδα), με στόχο την έναρξη λειτουργίας του το φθινόπωρο του 2026. Ο Όμιλος ΔΕΗ θα είναι ο μοναδικός εταίρος της νέας οντότητας, λειτουργώντας ως καταλύτης για την παρουσία του Πανεπιστημίου Georgetown στην Ελλάδα, επενδύοντας με αυτόν τον τρόπο ενεργά στο ταλέντο.

Με την επιφύλαξη της λήψης των απαραίτητων εγκρίσεων από το υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, το Πανεπιστήμιο Georgetown σχεδιάζει να προσφέρει δύο από τα πιο επιτυχημένα μεταπτυχιακά του προγράμματα στην Ελλάδα: το Executive Master's in Leadership μέσω της φημισμένης Σχολής Επιχειρήσεων McDonough, ακολουθούμενο από το M.S. in Environment and Sustainability Management, μία συνεργασία μεταξύ της Σχολής McDonough και του Earth Commons - Ινστιτούτου Περιβάλλοντος & Βιωσιμότητας του Georgetown. Τα δύο προγράμματα απευθύνονται κυρίως σε Έλληνες ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και στελέχη του Ομίλου ΔΕΗ.

Το Executive Master's in Leadership είναι ένα καταξιωμένο, πρωτοπορια-

κό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί για να εξοπλίζει τους επαγγελματίες με τις δεξιότητες που απαιτούνται για να πλοηγηθούν σε ένα ταχέως εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο.

Συνδυάζοντας αυστηρή ακαδημαϊκή θεωρία με παγκόσμιες πρακτικές επιχειρηματικές γνώσεις, το πρόγραμμα στοχεύει να γφυρώσει το χάσμα μεταξύ των σύνθετων θεωριών ηγεσίας και των πραγματικών προκλήσεων, προετοιμάζοντας τους συμμετέχοντες να ηγηθούν με αξίες και όραμα σε έναν κόσμο παγκόσμιων αλλαγών στην ενέργεια και την οικονομία.

Το καινοτόμο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Διαχείριση Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, M.S. in Environment and Sustainability Management, που προσφέρεται από το McDonough School of Business σε συνεργασία με το Earth Commons Institute, συνδυάζει επιστημονικές γνώσεις με επιχειρηματικές αρχές, προκειμένου να προετοιμάσει τους αποφοίτους να προωθήσουν τους παγκόσμιους στόχους βιωσιμότητας. Το πρόγραμμα αξιοποιεί το παγκοσμί-

ου φήμης διδακτικό προσωπικό του Georgetown, προκειμένου να προσφέρει στους φοιτητές τις ολοκληρωμένες γνώσεις και την πρακτική εμπειρία που απαιτούνται για τη διαχείριση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των οργανισμών, με στόχο την αύξηση της αξίας τους και την ταυτόχρονη υποστήριξη του φυσικού περιβάλλοντος.

Και τα δύο προγράμματα είναι πιστοποιημένα από το AACSB, ενώ το Georgetown θα έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εισαγωγή φοιτητών και το πρόγραμμα σπουδών. Τα μαθήματα, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για επαγγελματίες που εργάζονται, θα πραγματοποιούνται στην Αθήνα, θα διεξάγονται στα αγγλικά και θα ολοκληρώνονται με μία εντατική, διαζώσης περίοδο φοίτησης και την τελική αποφοίτηση στην Ουάσινγκτον, την πρωτεύουσα των ΗΠΑ.

Ο Όμιλος ΔΕΗ αναγνωρίζει την εκπαίδευση ως θεμελιώδες δικαίωμα και επενδύει στη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του μέσω

διαδικασιών που εξασφαλίζουν ίση πρόσβαση, αξιοκρατία, διαφάνεια και ευθυγράμμιση με τις οργανωτικές ανάγκες.

Ταυτόχρονα, πρωτοβουλίες όπως αυτές μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας της Ελλάδας, αναβαθμίζοντας το ανθρώπινο κεφάλαιο, προσελκύοντας διεθνείς φοιτητές, προστατεύοντας τους ελληνικούς φυσικούς πόρους και την κληρονομιά της χώρας και υποστηρίζοντας την επιστροφή Ελλήνων ακαδημαϊκών και επαγγελματιών, συμβάλλοντας έτσι στη διαμόρφωση ενός ισχυρότερου και πιο ανταγωνιστικού μέλλοντος για τη χώρα.

Ο Paul Almeida, κοσμήτορας και πρόεδρος της McDonough School of Business, δήλωσε: «Το Πανεπιστήμιο Georgetown ιδρύθηκε με την ιδέα να εκπαιδεύσει τους μελλοντικούς ηγέτες οι οποίοι θα αφήσουν αποτύπωμα στον κόσμο. Αιώνες αργότερα, συνεχίζουμε αυτή την παράδοση σε παγκόσμια κλίμακα, παρέχοντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες που απαιτούνται για τη δημιουργία αξίας για τις χώρες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Είμαστε ενθουσιασμένοι που βρισκόμαστε στην Ελλάδα και είμαστε ευγνώμονες στον Όμιλο ΔΕΗ για αυτή την ευκαιρία να φέρουμε στη χώρα το Executive Master's in Leadership, ένα πρόγραμμα που αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο ασκείται ηγεσία».

Ο Peter Marra, κοσμήτορας του Earth Commons Institute και καθηγητής Βιολογίας και Περιβάλλοντος στο Laudato Si, δήλωσε: «Οι κύριοι διαμορφωτές αποφάσεων σε μια γεωγραφική περιοχή στρατηγικής σημασίας, στο σημείο συνάντησης τριών ηπείρων, θα εντάσσουν πλέον την εκπαίδευση σε θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας στον πυρήνα των μεταπτυχιακών σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων.

Μαζί με τη ΔΕΗ, το Georgetown προσφέρει στην Ελλάδα ένα δυναμικό, βασισμένο σε πραγματικές προκλήσεις και διεπιστημονικό πρόγραμμα σπουδών, όπου οι Έλληνες ηγέτες

■ Το Πανεπιστήμιο Georgetown υπέβαλε αίτηση στο υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για τη δημιουργία Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.) στην Ελλάδα

■ Ο Όμιλος ΔΕΗ θα είναι ο μοναδικός εταίρος του νέου Νομικού Προσώπου, λειτουργώντας ως καταλύτης για την παρουσία του Πανεπιστημίου Georgetown στην Ελλάδα - Επένδυση στην ανάπτυξη ταλέντων

μπορούν να ασχοληθούν άμεσα με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε πραγματικό χρόνο. Οι απόφοιτοι του προγράμματος Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης θα έχουν ήδη προετοιμαστεί ώστε να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους στις κρίσιμες δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ελλάδα για την προστασία του περιβάλλοντος, τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και τη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση».

Ο Γεώργιος Στάσσης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου ΔΕΗ, σημείωσε: «Η διαχρονική δύναμη μιας εταιρείας είναι οι άνθρωποί της. Η πρωτοβουλία που αναλαμβάνουμε λειτουργεί ως οικοσύστημα ανάπτυξης ηγετών, ενδυναμώνοντας καινοτόμα μυαλά να ηγηθούν με αξίες και όραμα σε ένα περιβάλλον παγκόσμιων αλλαγών στην ενέργεια και

την οικονομία. Είναι ιδιαίτερη χαρά για εμάς να συνεργαζόμαστε με το Πανεπιστήμιο Georgetown, ένα από τα πιο φημισμένα πανεπιστήμια στον κόσμο, το οποίο εξασφαλίζει έναν υψηλής ποιότητας συνδυασμό αυστηρής ακαδημαϊκής θεωρίας και παγκόσμιων επιχειρηματικών γνώσεων. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελεί στρατηγική επένδυση στο ταλέντο. Δεσμευόμαστε να ενδυναμώνουμε τους ηγέτες του αύριο σε όλο τον κόσμο, ώστε να φέρουν ουσιαστικές αλλαγές σε οργανισμούς και κοινωνίες».

Μέσω αυτής της στρατηγικής συνεργασίας, ο Όμιλος ΔΕΗ και το Πανεπιστήμιο Georgetown στοχεύουν στην καλλιέργεια μιας νέας γενιάς ηγετών στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, ικανών να διαχειριστούν μεταβολές μεγάλης κλίμακας στον κλάδο, διατηρώντας παράλληλα την εστίασή τους στην καινοτομία και την κοινωνική ευθύνη.

ΑΔΜΗΕ

Ενισχύει την ενεργειακή ασφάλεια της Ελλάδας αξιοποιώντας τεχνολογία της IBM

Η Ελλάδα κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τον εκσυγχρονισμό και την προστασία των υποδομών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) θέτει σε εφαρμογή ένα προηγμένο, με Τεχνητή Νοημοσύνη, Σύστημα Διαχείρισης Απόδοσης Παγίων (ΑΡΜΣ), το οποίο αναπτύχθηκε σε συνεργασία με την IBM και τη NOVA ICT. Το έργο ενισχύει την ανθεκτικότητα του εθνικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε μια περίοδο αυξανόμενης ενεργειακής ζήτησης και μεγαλύτερης εξάρτησης από διαφοροποιημένες πηγές ενέργειας. Το νέο σύστημα βασίζεται στο IBM Maximo Health & Predict, μέρος της

σειράς λύσεων IBM Maximo Application Suite, και ενσωματώνει δεδομένα IoT σε πραγματικό χρόνο, ιστορικό συντήρησης και περιβαλλοντικές παραμέτρους, με στόχο την παροχή προγνωστικών πληροφοριών που επιτρέπουν στον ΑΔΜΗΕ να εντοπίζει πιθανούς κινδύνους για τα πάγια πριν αυτοί εκδηλωθούν. Μεταβαίνοντας από μια αντιδραστική προσέγγιση συντήρησης σε μια αυτοματοποιημένη, data-driven διαδικασία λήψης αποφάσεων, ο ΑΔΜΗΕ ενισχύει την επιχειρησιακή αξιοπιστία, μειώνει τις απρόβλεπτες διακοπές και παρατείνει τον κύκλο ζωής κρίσιμων παγίων του εθνικού δικτύου.

Με την ενσωμάτωση δεδομένων από αισθητήρες IoT σε πραγματικό χρόνο, ιστορικών αρχείων συντήρησης και περιβαλλοντικών παραμέτρων, το σύ-

στημα επιτρέπει στον ΑΔΜΗΕ να:

- Προβλέπει την κατάσταση των παγίων και τους σχετικούς κινδύνους, αξιοποιώντας μοντέλα Τεχνητής Νοημοσύνης για scoring και ανίχνευση ανωμαλιών.
- Προτείνει την ιεράρχηση των εργασιών συντήρησης γύρω από τα κρίσιμα πάγια, μειώνοντας την πιθανότητα δαπανηρών αστοχιών.
- Βελτιστοποιεί τις στρατηγικές αντικατάστασης, συνδυάζοντας τεχνικές γνώσεις με οικονομικές παραμέτρους. Αξιοποιώντας έτοιμα πρότυπα AI καθώς και προσαρμοσμένους αλγορίθμους Μηχανικής Μάθησης, ο διαχειριστής μπορεί να εντοπίζει έγκαιρα τα πρώτα σημάδια φθοράς των παγίων και να αντιμετωπίζει προληπτικά πιθανούς κινδύνους. Αυτό οδηγεί σε μείωση των απογραμμάτιστων διακοπών,

περιορισμό του λειτουργικού κόστους και παράταση του κύκλου ζωής των παγίων. Η επιχειρησιακή αξία είναι ξεκάθαρη: ο ΑΔΜΗΕ αποκτά ένα πλαίσιο λήψης αποφάσεων βασισμένο σε δεδομένα, που ενισχύει τη διαθεσιμότητα, την αξιοπιστία και την αποδοτικότητα των παγίων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει ότι οι επενδύσεις σε συντήρηση και αντικατάσταση αποδίδουν το μέγιστο. Με τη συστηματική αναγνώριση παγίων υψηλού κινδύνου και την ευθυγράμμιση των παρεμβάσεων με τις επιχειρησιακές προτεραιότητες του οργανισμού, το Maximo APMS δίνει τη δυνατότητα στον Διαχειριστή να επιτύχει επιχειρησιακή αριστεία και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Ο Κωνσταντίνος Αγαθάκης, γενικός διευθυντής Επιχειρηματικής Ανάπτυξης & Ψηφιακού Μετασχηματισμού στον ΑΔΜΗΕ, δήλωσε: «Με σύμμαχο την τεχνολογία, ο ΑΔΜΗΕ ενισχύει συστηματικά την ανθεκτικότητα και την αξιοπιστία κρίσιμων ηλεκτρικών υποδομών. Αξιοποιώντας προηγμένα ψηφιακά εργαλεία, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη και η Μηχανική Μάθηση, ο Διαχειριστής μεταβαίνει από τις παρα-

δοσιακές διαδικασίες συντήρησης βάσει χρόνου, σε στρατηγικές προληπτικές συντήρησης και συνεχούς παρακολούθησης νευραλγικού εξοπλισμού σε όλη τη χώρα.

Αυτό σημαίνει ταχύτερη και πιο αποτελεσματική ανταπόκριση σε τεχνικές βλάβες ή περιστατικά που ενδέχεται να επηρεάσουν το ηλεκτρικό σύστημα. Με δεδομένες τις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, η συντήρηση εξελίσσεται σε κομβικό πυλώνα των επιχειρησιακών μας λειτουργιών. Η υψηλή τεχνολογία του ΑΔΜΗΕ, σε συνδυασμό με τις καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις των συνεργατών μας, αποτελεί εγγύηση για την περαιτέρω αναβάθμιση της ενεργειακής ασφάλειας όλων των καταναλωτών.»

Ο Άγγελος Βλαχόπουλος, διευθυντής IBM Technology, τόνισε:

«Η ασφάλεια, η αποδοτικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ελλάδας αποτελούν τον ορισμό του “mission-critical” και η αποτυχία απλώς δεν αποτελεί επιλογή. Γι’ αυτό και οι οργανισμοί σε ιδιαίτερα ρυθμιζόμενους κλάδους, με σύνθετες και εξειδικευμέ-

νες ανάγκες, εμπιστεύονται διαρκώς την IBM. Στην IBM είμαστε περήφανοι που στηρίζουμε τον ΑΔΜΗΕ στο έργο του να διασφαλίσει τη σταθερότητα, την αποδοτικότητα και την αξιοπιστία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Σε συνεργασία με τη NOVA ICT, αξιοποιώντας την τεχνολογία IBM Maximo Health & Predict και τις υπηρεσίες IBM Consulting, προσαρμόσαμε αυτή την AI-driven λύση ώστε να ενσωματώνει σε πραγματικό χρόνο δεδομένα IoT. Με αυτόν τον τρόπο, ο ΑΔΜΗΕ μπορεί να προβλέπει κινδύνους για την υγεία των παγίων, να δίνει προτεραιότητα στη συντήρηση κρίσιμων υποδομών και να βελτιστοποιεί τις στρατηγικές αντικατάστασης, συμβάλλοντας στη μείωση των προγραμματισμένων διακοπών, στη μείωση του λειτουργικού κόστους και στην επέκταση του κύκλου ζωής των παγίων, σε μια περίοδο όπου η ενέργεια γίνεται ολοένα και πιο κρίσιμη, με πολλαπλές πηγές παραγωγής. Στην IBM παραμένουμε δεσμευμένοι στην προώθηση της καινοτομίας που ενισχύει κρίσιμες υποδομές και προσφέρει μετρήσιμη επιχειρησιακή αξία.»

ΔΕΗ myHOME MAXIMA

Νέο σταθερό προϊόν για οικιακούς πελάτες με αυξημένες ενεργειακές ανάγκες

- Σταθερή χρέωση προμήθειας 12 μηνών και διπλή κλίμακα κατανάλωσης για υψηλές καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας
- Προνόμια ενεργοποίησης και εκπτώσεις σε συνεργαζόμενα brands μέσω ΔΕΗ myRewards

ΔΕΗ myHomeMaximo

Σταθερό προϊόν

Σταθερές χρεώσεις
ενέργειας για μεγάλες
καταναλώσεις

Της **ΚΥΝΘΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η ΔΕΗ παρουσιάζει το ΔΕΗ myHome Maxima, το νέο σταθερό 12μηννο οικιακό προϊόν ρεύματος, ειδικά σχεδιασμένο για νοικοκυριά με αυξημένες ενεργειακές ανάγκες. Το προϊόν περιλαμβάνει δύο κλιμάκια κατανάλωσης και σταθερή χρέωση προμήθειας ανά κλιμάκιο, συνδυάζοντας σταθερότητα, προβλέψιμο και ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας.

Το ΔΕΗ myHome Maxima απευθύνεται σε οικιακούς πελάτες με μη τηλεμετρούμενο μετρητή και υψηλή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ενδεικτικά άνω των 600 kWh/μήνα, όπως νοικοκυριά με αυξημένες καταναλώσεις που μπορεί να χρησιμοποιούν αντλίες θερμότητας ή να φορτίζουν ηλεκτρικά οχήματα. Το ΔΕΗ myHome Maxima καλύπτει αυτές τις ανάγκες, προσφέροντας χαμηλότερη σταθερή χρέωση στο δεύτερο κλιμάκιο για 12 μήνες, καθώς αυξάνεται η κατανάλωση.

Οι πελάτες που επιλέγουν το ΔΕΗ myHome Maxima

κερδίζουν 6 μήνες δωρεάν συνδρομή στο Disney+, εκπτώσεις σε προϊόντα τεχνολογίας και οικιακού εξοπλισμού από τον Κωτσόβολο και κουπόνι αξίας 60 € για αγορές από efood market και επιλεγμένα super markets.

Με την ενεργοποίηση του προϊόντος οι πελάτες ΔΕΗ κερδίζουν επιπλέον 30% έκπτωση στον ComfortFlex ναύλο και 2.500 Miles+Bonus μίλια από την AEGEAN, ενώ μέσω του ΔΕΗ myRewards Coupons αποκτούν πρόσβαση σε προσφορές και εκπτώσεις για φαγητό και καφέ, αγορές, ψυχαγωγία, υπηρεσίες και τεχνολογία από συνεργαζόμενα brands.

Με το ΔΕΗ myHome Maxima η ΔΕΗ διευρύνει την γκάμα των σταθερών οικιακών προϊόντων της, καλύπτοντας τις υψηλές ενεργειακές ανάγκες νοικοκυριών, ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα επιλογής προϊόντος με βάση το ενεργειακό προφίλ κάθε πελάτη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενεργοποιήσουν εύκολα και γρήγορα το ΔΕΗ myHome Maxima μέσα από το my-ΔΕΗ και το dei.gr να επισκεφτούν το πλησιέστερο Κατάστημα ΔΕΗ ή να ενημερωθούν τηλεφωνικά καλώντας στο 800-900-1000.

ΕΥΔΑΠ

Γιατί ο Γιώργος
Περιστερής έφτασε τη
συμμετοχή της ΓΕΚ
ΤΕΡΝΑ στο 12,52%

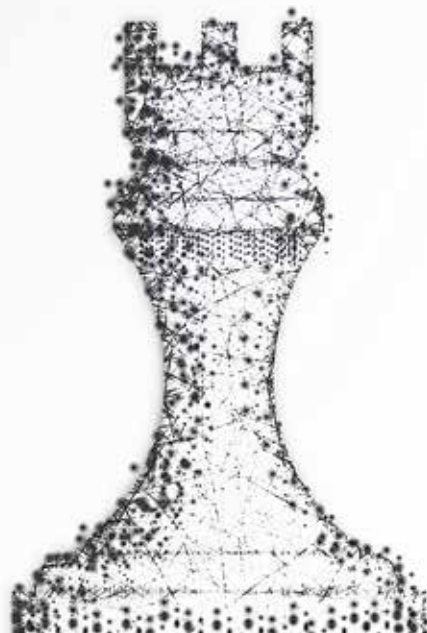
ΟΛΟ ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

Του **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ**

Μόνο τυχαία δεν είναι η συμμετοχή της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ στη μετοχή της ΕΥΔΑΠ και είναι ενδεικτική της επενδυτικής στρατηγικής του ιδύνοντος νου του κατασκευαστικού ομίλου, του Γιώργου Περιστερής. Αποκτώντας το 9,71% που κατείχε στην ΕΥΔΑΠ ο Αμερικανός μεγαλοεπενδυτής Τζον Πόλσον στα 10 ευρώ στις 3 Μαρτίου, όλοι στην αγορά νόμιζαν ότι

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ο δαιμόνιος κατασκευαστής θα έμενε εκεί. Έχοντας ταυτόχρονα το δικαίωμα να εκλέξει και ένα μέλος στο Δ.Σ. σε αντικατάσταση του μέλους επί Πόλοσον.

Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι το West Bourne, ένα λονδρέζικο fund, το οποίο ήδη έχει συμμετοχή στη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, είναι αυτό που χτύπησε πρώτο την πόρτα του Γιώργου Περιστερή. Μετά την έξοδο του Τζον Πόλοσον, το fund ξανασκέφτηκε τη συμμετοχή του στην ΕΥΔΑΠ και αντί να πουλήσει τα 3 εκατ. κομμάτια που αντιστοιχούν στο 2,81% που απέκτησε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, στην αγορά και σε τρέχουσες τιμές (σ.σ.; η μετοχή έκλεισε στα 9,24 ευρώ και στο +4,88% στις 19/3), πήρε ένα premium 10% (σε σχέση με το κλείσιμο της Τετάρτης 18/3) και το πακέτο έγινε στα 9,70 ευρώ.

Αμυντική επένδυση

Ο Γιώργος Περιστερή, κατά τις πληροφορίες, παίρνει θέση σε έναν όμιλο, όπως εξηγούν καλά ενημερωμένες πηγές, τελείως αμυντικό. Είτε υπάρχει πόλεμος την περίοδο αυτή είτε όχι, το νερό θα είναι πάντα εκεί και μάλιστα θα τιμολογείται.

Ήδη η ΕΥΔΑΠ μπαίνει σε διάφορα projects και αναμένεται να εμφανίσει υπεραξίες από το ενεργειακό cost cutting που προωθεί, παράγοντας ενέργεια από καύση απορριμμάτων. Το σημαντικότερο είναι ότι η ΕΥΔΑΠ πηγαίνει, κατά τις πληροφορίες πάντα, για 40 εκατ. ευρώ κέρδη το 2025 και μετά την καθιέρωση του WACC εκτιμάται από τους αναλυτές ότι θα εμφανίσει στη φετινή χρήση υπερδιπλάσια κερδοφορία, που μπορεί να αγγίξει και τα 100 εκατ. ευρώ. Μέσα σε όλα

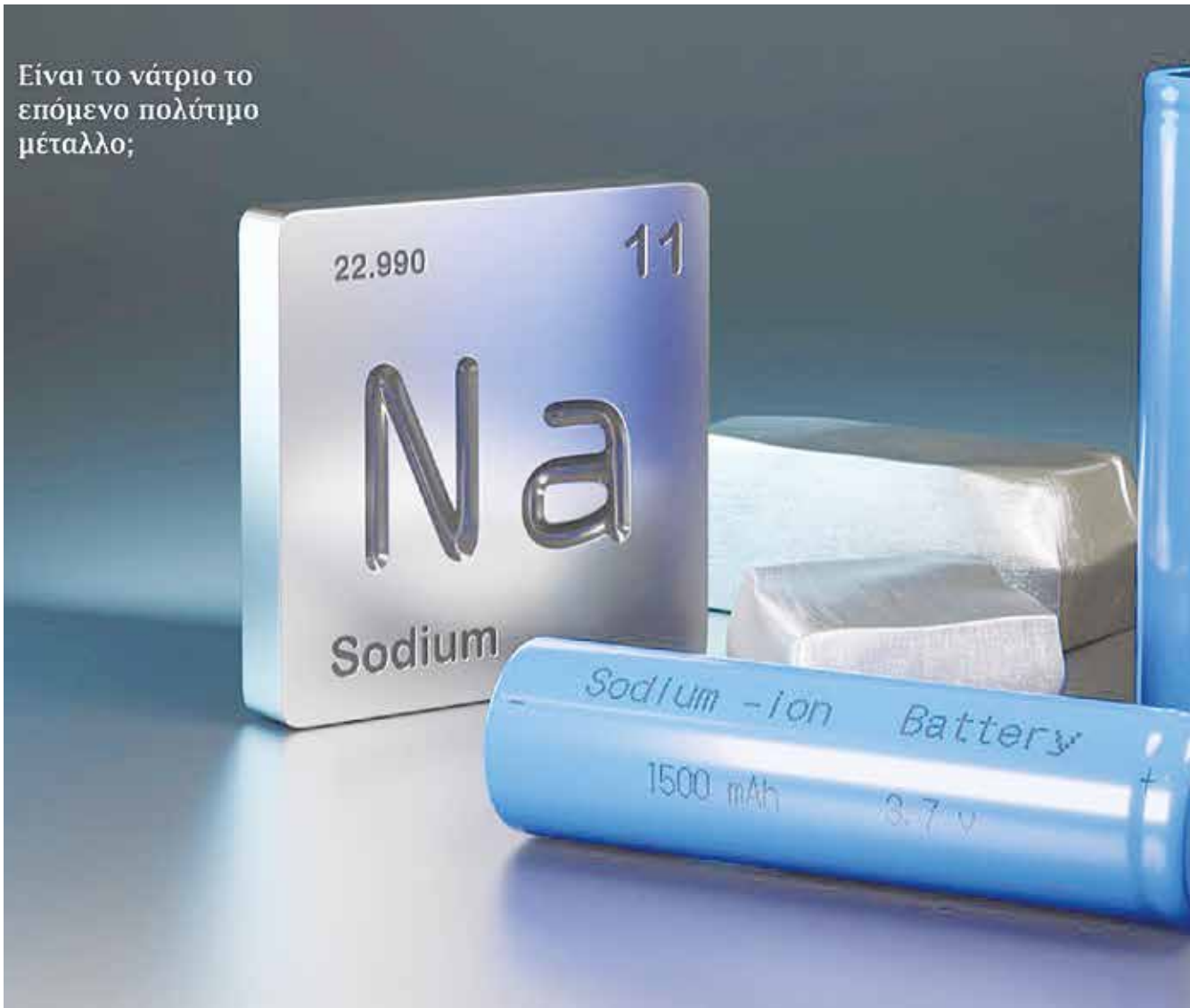
αυτά θα πρέπει να υπολογίσει κανείς και το γεμάτο ταμείο της τάξης των 272,47 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τα αποτελέσματα α' βμήνου 2025. Οπότε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ θα έχει σταθερή απολαβή μερίσματος κάθε χρόνο, συν το ενδεχόμενο επιστροφής κεφαλαίου, αφού η ΕΥΔΑΠ εξελίσσεται σε κότα που γεννάει χρυσά αυγά, όπως υποστηρίζουν οι αναλυτές. Πάντως, τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου 2025 ήταν τραγικά, με 5,5 εκατ. ευρώ ζημιά από 10,6 εκατ. ευρώ κέρδη κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Ταυτόχρονα, ο Γιώργος Περιστερή περνάει και ένα μήνυμα με την κίνηση αυτή: Χωρίς να έχει διευκρινιστεί αν θα αυξήσει τη συμμετοχή του πάνω από 15%, οι δυνητικοί πωλητές, με συμμετοχή κάτι λιγότερο από 5%, βλέπουν ότι οι τιμές που αγοράζει η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δεν είναι πάνω από 10 ευρώ. Με 10 ευρώ αποχώρησε ο Πόλοσον και με 9,70 ευρώ το λονδρέζικο fund. Στην αγορά κάνουν τον γύρο πληροφορίες, οι οποίες ωστόσο δεν έχουν επιβεβαιωθεί, ότι ο Γιώργος Σαλονίκη έχει βάλει τον πήχη πολύ πιο ψηλά, σχεδόν σε διπλάσια νούμερα από τα τρέχοντα.

Άλλες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο Γιώργος Περιστερή δεν κυνηγάει την τοποθέτηση δικών του ανθρώπων στο Δ.Σ. της ΕΥΔΑΠ, διότι, όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά, δεν αποτελεί στρατηγική επένδυση. Απλά επένδυση, η οποία μπορεί να αποφέρει πολλά στο μέλλον για τον όμιλο και το ταμείο του.

Σε κάθε περίπτωση παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο αν η συμμετοχή της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ στην ΕΥΔΑΠ θα αυξηθεί περαιτέρω και θα κινηθεί προς το 15%-16%.

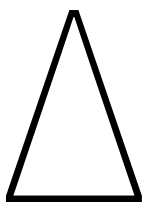
Είναι το νάτριο το επόμενο πολύτιμο μέταλλο;

Οι μπαταρίες του μέλλοντος!

Αν ακόμα... αμφιβάλλετε για τα EV, οι επερχόμενες μπαταρίες θα σας πείσουν!

Κείμενο - φωτογραφίες: **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΚΙΑΝΝΗΣ** - www.getelectric.gr

εν πάνε πολλά χρόνια από τότε που συζητούσαμε για το προσδόκιμο ζωής των μπαταριών ηλεκτρικών οχημάτων σε επίπεδο 100 ή

200 χιλιάδων χιλιομέτρων. Ακόμα και σήμερα, πολλοί δεν πιστεύουν ότι η μπαταρία ενός EV μπορεί να αντέξει 3, 5, 8 ή 10 χρόνια καθημερινής χρήσης, παρότι έχει αποδειχθεί με δεδομένα από εκατομμύρια οχήματα

παγκοσμίως και παρότι οι κατασκευαστές δίνουν με «άνεση» εγγυήσεις 8 και 10 ετών, 200 ή 250 χιλιάδων χιλιομέτρων, σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και... 1 εκατομμυρίου χιλιομέτρων!

Άλλα

Κι όμως, η τεχνολογία προχώρησε όντως τόσο γρήγορα, ώστε οι μπαταρίες που βλέπαμε πριν από 8 ή 10 χρόνια να θεωρούνται ήδη «2 γενιές πίσω». Το θετικό με αυτό είναι ότι τα σύγχρονα EV που είναι διαθέσιμα σήμερα στην αγορά (και στην Ελλάδα) έχουν εξελιγμένες μπαταρίες, που σίγουρα θα υπερβούν τις προσδοκίες σας και θα αντέξουν για πολλά, πολλά χρόνια, ακόμα και αφού το αυτοκίνητο έχει περάσει στον επόμενο ή τον μεθεπόμενο αγοραστή του. Και οι κατασκευαστές μπαταριών δεν έχουν αποκαλύψει ακόμη όλα τους τα

«όπλα», αφού έρχονται οι επόμενες γενιές μπαταρίες, που θα είναι ακόμα καλύτερες! Πάρτε για παράδειγμα την CATL. Είναι ο κορυφαίος κατασκευαστής μπαταριών παγκοσμίως, όπως ίσως γνωρίζετε. Πρόσφατα, η εταιρεία παρουσίασε μια μπαταρία που θα αντέχει πάνω από 1.800.000 χλμ. χρήσης και πάνω από 3.000 κύκλους φόρτισης, ακόμα και ταχείας φόρτισης! Έχει μεγάλη σημασία το δεύτερο, καθώς η ταχεία φόρτιση έχει «ενοχοποιηθεί» πολλάκις για μείωση του προσδόκιμου ζωής των μπαταριών, κάτι που σε έναν βαθμό ίσχυε σίγουρα στο παρελθόν. Πλέον, με το σύγχρονο software και hardware, η μπαταρία αφενός προστατεύεται επαρκώς απέναντι στις «ακραίες» συνθήκες φόρτισης και εκφόρτισης, αφετέρου η εσωτερική της «χημεία» είναι πολύ ανώτερη και επιτρέπει ταχυφόρτιση, χωρίς σημαντικές επιπτώσεις στη μακροζωία της! Η συγκεκριμένη μπαταρία φορτίζει στα 5C, δηλαδή με ισχύ πενταπλάσια της χωρητικότητάς της. Αν, για παράδειγμα, έχουμε μια μπαταρία με χωρητικότητα 60 KWh, φόρτιση 5C ισοδυναμεί με 300 KW ισχύος, δηλαδή ένα «γέμισμα» σε... 12'. Εντυπωσιακό, έτσι;

Ακραίες συνθήκες

Ακόμα και σε συνθήκες ακραίας ζέσης, στους 60 βαθμούς Κελσίου του Ντουμπάι, η CATL ανακοινώνει ότι η μπαταρία της αντέχει τουλάχιστον 1.400 κύκλους φόρτισης, δηλαδή περίπου 850.000 χλμ., πριν πέσει στο 80% της χωρητικότητάς της. Δεν νομίζω πολλοί από εμάς να κάνουμε 850.000 χιλιόμετρα με ένα αυτοκίνητο... Η μπαταρία αυτή ίσως χρειαστεί ακόμα 1-2 χρόνια για να μπει σε μαζική παραγωγή, αλλά ήδη σε μοντέλα που πωλούνται στην αγορά υπάρχουν αντίστοιχες μπαταρίες που μπορούν να αντέξουν χιλιάδες κύκλους φόρτισης και πάνω από 1.000.000 χιλιόμετρα. Βέβαια αυτό δεν ισοδυναμεί με «εγγύηση» καλής λειτουργίας από τον κατασκευαστή του οχήματος, αλλά σίγουρα καθησυχάζει τον υποψήφιο αγοραστή και κάτοχο. Εκτός από

τις solid-state μπαταρίες, δηλαδή τις μπαταρίες με στερεάς μορφής ηλεκτρολύτη, οι οποίες δεν θα αναφλέγονται... με τίποτα και θα αντέχουν αρκετά περισσότερο από τις υπάρχουσες, προσφέροντας και μεγαλύτερη ενεργειακή πυκνότητα, έχουμε και άλλες τεχνολογίες να μας εξιτάρουν. Όπως τις μπαταρίες Νατρίου (Sodium-ion), οι οποίες δειλά δειλά ήδη κάνουν την εμφάνισή τους, όπως σε ελαφρά επαγγελματικά οχήματα (CATL) αλλά και σε ηλεκτρικά σκούτερ (Yadea). Εκεί έχουμε ισχύ φόρτισης 1,5-3C, ακόμα και σε συνθήκες ακραίου ψύχους, ενώ οι κύκλοι φόρτισης που μπορούν να αντέξουν κυμαίνονται από 1.500 έως και... 10.000, για ορισμένα μοντέλα μπαταριών!

Από Κίνα

Από την άλλη, η κινεζική Svolt Energy πρόσφατα παρουσίασε μια μπαταρία 80 KWh για... plug-in υβριδικά οχήματα, που μπορεί να τους προσφέρει έως 400 χλμ. ηλεκτρικής αυτονομίας, πριν καταναλώσουν έστω μια σταγόνα καυσίμου. Μάλιστα, φορτίζει με ρυθμό 6C, δηλαδή κάνει το 10%-80% σε 10! Επίσης, η εταιρεία θα ξεκινήσει τη μαζική παραγωγή μπαταριών ημι-στερεάς κατάστασης τον Οκτώβριο. Τέλος, έχουμε και τους λιγότερο γνωστούς κατασκευαστές, που όμως ενίοτε κλέβουν τις εντυπώσεις! Όπως την Donut Lab, «αδελφή» εταιρεία της γνωστής Verge Motorcycles με τα απίστευτα ηλεκτρικά superbikes, η οποία πριν από λίγους μήνες... σόκαρε τον κόσμο με τη νέα της solid-state μπαταρία: Έως 100.000 κύκλοι φόρτισης, 400 Wh/Kg ενεργειακή πυκνότητα (υπερδιπλάσια των σύγχρονων μπαταριών) και πλήρης φόρτιση σε 4,5! Πολλοί θεωρούν «φούσκα» την ανακοίνωση, αλλά μόλις πριν λίγες ημέρες ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα των πρώτων εργαστηριακών δοκιμών της μπαταρίας και ήταν πολλά υποσχόμενα, επιβεβαιώνοντας τουλάχιστον την απίστευτη ταχύτητα φόρτισης (11C)! Για τα υπόλοιπα, θα πρέπει να περιμένουμε...

Ποδημικά

Ο πόλεμος καλά κρατεί και όλοι οι υπόλοιποι είμαστε στα χαρακώματα. Οι αμερικανικές μετοχές και τα κρατικά ομόλογα κατέγραψαν περαιτέρω απώλειες, ενώ η τιμή του Brent ενισχύθηκε ξανά πάνω από τα 110 δολάρια/βαρέλι, καθώς οι σύντομες ελπίδες για αποκλιμάκωση του πολέμου στη Μέση Ανατολή εξανεμίστηκαν.

Συγκριμένα, έπειτα από μια σύντομη σταθεροποίηση, παρά τις δηλώσεις του Αμερικανικού υπουργού Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ ότι η Ουάσινγκτον ενδέχεται σύντομα να επιτρέψει την πώληση ιρανικού αργού που βρίσκεται σε δεξαμενόπλοια, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για το Brent με παράδοση Μαΐου ενισχύθηκαν κατά 1,3%, φτάνοντας στα 110,28 δολάρια το βαρέλι, ενώ το αμερικανικό WTI με παράδοση Απριλίου κατέγραψε οριακή άνοδο 0,1% στα 96,20 δολάρια.

Ποδημικά 2

«Τις επόμενες ημέρες ενδέχεται να αποδεσμεύσουμε περίπου 140 εκατ. βαρέλια ιρανικού πετρελαίου που βρίσκονται στη θάλασσα» δήλωσε ο Μπέσεντ, εκτιμώντας ότι η επιστροφή αυτών των ποσοτήτων στην αγορά θα βοηθήσει στον περιορισμό των τιμών εντός 10-14 ημερών. Παράλληλα, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ δήλωσε ότι η χώρα του στηρίζει τις αμερικανικές προσπάθειες για το άνοιγμα των Στενών του Ορμούζ, εκτιμώντας ότι το Ιράν έχει πλέον περιορισμένες δυνατότητες στον εμπλουτισμό ουρανίου και στην παραγωγή βαλλιστικών πυραύλων, ενώ ο πόλεμος μπορεί να ολοκληρωθεί νωρίτερα από το αναμενόμενο. Όπως αναφέρει το Bloomberg, η Citigroup αναθεώρησε ανοδικά τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις της, εκτιμώντας ότι το Brent και το WTI μπορεί να φθάσουν τα 120 δολάρια το βαρέλι μέσα στους επόμενους 1-3 μήνες, με ακραίο σενάριο τις τιμές να φτάσουν ακόμη και τα 150 δολάρια, εάν ενταθούν οι διαταραχές στην προσφορά. Ωστόσο, το βασικό σενάριο προβλέπει αποκλιμάκωση της έντασης εντός 4-6 εβδομάδων, με πιθανή επιστροφή του Brent στα 70-80 δολάρια μέχρι το τέλος του έτους.

Πετρέλαιο

Η Ευρώπη πληρώνει ακόμα μία φορά τις ανύπαρκτες κυβερνήσεις που έχει. Δεν είναι τυχαίο ότι η διαφορά στις τιμές του Brent Oil (πετρέλαιο της βόρειας Θάλασσας) σε σχέση με το Crude Oil WTI (αμερικανικό πετρέλαιο) ξεπέρασε τα 20 δολάρια. Το Crude «παίζει» στα 96 δολάρια και το Brent Oil στα 109-111 δολάρια. Υπό φυσιολογικές συνθήκες η ψαλίδα των δύο είναι περίεξ των 5 δολαρίων.

Γιώργος Στάσης (ΔΕΗ)

Αισιόδοξο, παρά τον πόλεμο και την παγκόσμια ενεργειακή αναταραχή, είδα τον επικεφαλής της ΔΕΗ, κατά την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων. Και αισιόδοξο αλλά και σοβάρο, κι αυτό έχει τη σημασία του. Ο CEO της ΔΕΗ ό,τι υπόσχεται το κάνει, καθώς έχει φτιάξει μια πολυοχιδή επιχείρηση... παντός καιρού. Ο Γιώργος Στάσης έκανε, μάλιστα, και προβλέψεις για τα οικονομικά αποτελέσματα του 2026, εκτιμώντας ότι μπορεί να έχει κέρδη τουλάχιστον 700 εκατ. ευρώ και προσαρμοσμένα EBITDA στα 2,4 δισ. Θυμίζω ότι για το 2025 η ΔΕΗ παρουσίασε κέρδη 450 εκατ. ευρώ και EBITDA 2 δισ. ευρώ. Και μιλάμε πλέον για μια εταιρεία... μηχανή παραγωγής κερδών και για τους μετόχους οι οποίοι θα πάνε... ταμείο αφού η διοίκηση έκανε πρόταση για διανομή μερίσματος 0,60 ευρώ/μετοχή, αυξημένο κατά 50% σε σχέση με την εταιρική χρήση του 2024.

Όσο για τον πόλεμο; Ο Στάσης είπε ότι η ΔΕΗ είναι προστατευμένη. Και δεν είναι τυχαίο ότι η μετοχή της τις τελευταίες ημέρες κρατά γερά άμυνα. Όταν το management είναι σοβάρο κι έχει όραμα, όλα γίνονται.

Leader και στις τηλεπικοινωνίες

Συνεχίζει τις επενδύσεις στην οπτική ίνα η ΔΕΗ, μέσω της FIBERGRID, πετυχαίνοντας αύξηση της τάξης του 162% το 2025 σε σχέση με το 2024, φτάνοντας μέσα σε μόλις δυόμισι χρόνια 1,7 εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Αυτό καθιστά τη ΔΕΗ τον νούμερο 2 πάροχο στις τηλεπικοινωνίες στη χώρα, πίσω μόνο από την Cosmote Telekom.

Όπως είπε ο Γιώργος Στάσης, μιλώντας στους αναλυτές, οι «πολυπύθνητες» υπηρεσίες φωνής θα μπουν Ιούνιο ή Ιούλιο, ενώ παράλληλα ξεκαθάρισε ακόμα μία φορά ότι δεν ενδιαφέρεται για να εισέλθει στον κλάδο κινητής.

Η είσοδος της ΔΕΗ στις τηλεπικοινωνίες άλλαξε τα δεδομένα σε μια αγορά που για χρόνια κινούνταν γύρω από τους ίδιους παίκτες, έχοντας πλάνο να καλύψει 3,8 εκατ. νοικοκυριά και επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα έως το 2028. Μάλιστα, μέχρι σήμερα προσθέτει περίπου 200 πελάτες την ημέρα. Με παρουσία ήδη σε συνολικά 82 περιοχές (διαθέσιμες και υπό κατασκευή), η επέκταση του δικτύου συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς, εντάσσοντας συνεχώς νέες πόλεις και δήμους. Παράλληλα ο κ. Στάσης μίλησε και για τη μεγάλη επένδυση Data Center στη Δ. Μακεδονία, τονίζοντας ότι υπάρχουν επαφές με hyperscalers για συμφωνίες, ωστόσο «δεν είμαστε ακόμα εκεί».

Η Aktor στην Αλβανία

Η νέα συνεργασία για τα μεταλλεύματα και η εξαγορά στην Αλβανία από την Aktor έχουν έντονο αμερικανικό αποτύπωμα, καθώς σε όλα τα στάδια ανάπτυξης θα εμπλέκονται εταιρείες με έδρα τις ΗΠΑ. Το συνολικό ύψος της επένδυσης θα διαμορφώνεται σταδιακά ανάλογα με την πρόοδο του project, αλλά σε πλήρη ανάπτυξη εκτιμάται ότι μπορεί να αγγίξει το 1 δισ. ευρώ. Και -όπως λένε όσοι γνωρίζουν- το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης αναμένεται να προέλθει από αμερικανικά κεφάλαια, κάτι που δείχνει για άλλη μια φορά πόσο ισχυρές είναι οι γέφυρες του Εξάρχου με την άλλη πλευρά του Ατλαντικού.

Η Aktor Metal

Το project θα «τρέξει» μέσω της Aktor Metal, μιας εταιρείας που ιδρύθηκε πρόσφατα ως 100% θυγατρική του Ομίλου AKTOR. Η Aktor Metal θα κρατήσει το 51% της νέας εταιρείας που θα συσταθεί, ενώ το BNI Foundation θα συμμετέχει με 49%. Με άλλα λόγια, η AKTOR κρατά το τιμόνι. Και, φυσικά, δεν πρόκειται για οποιαδήποτε μέταλλα. Νικέλιο και κοβάλτιο θεωρούνται πλέον το «πετρέλαιο» της νέας τεχνολογικής εποχής. Είναι οι βασικές πρώτες ύλες για μπαταρίες ηλεκτρικών οχημάτων, αποθήκευση ενέργειας και μια σειρά εφαρμογών που τροφοδοτούν την ενεργειακή μετάβαση. Οι αριθμοί εξηγούν γιατί έχει ανοίξει τόσο μεγάλη όρεξη διεθνώς. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (IEA), η ζήτηση για κοβάλτιο αναμένεται να εκτοξευθεί τα επόμενα χρόνια και να φτάσει περίπου τους 330.000 τόνους έως το 2040, από περίπου 221.000 τόνους το 2024. Αντίστοιχα, η παγκόσμια ζήτηση νικελίου αναμένεται να κάνει άλμα από περίπου 3,3 εκατ. τόνους το 2024 στους 5,7 εκατ. τόνους έως το 2040. Και αν αυτά

δεν λένε πολλά, αρκεί να δει κανείς τα μεγέθη της αγοράς: Το νικέλιο υπολογίζεται ότι έφτασε το 2025 σε αξία περίπου τα 48 δισ. δολάρια και, σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις, μπορεί να πλησιάσει ακόμα και τα 80 δισ. δολάρια έως το 2034.

Πώς παίζουμε την αγορά εν καιρώ ποθέμου

Τρικλοποδιά στην επενδυτική στρατηγική, σε μια αγορά που τη μία στιγμή βρισκόταν στο +1,8% και την επόμενη κλείνει στο -0,6% (18/3) και στα χαμηλά μέρας, αποτελούν οι έντονες διακυμάνσεις της. Οι συναλλαγές, βεβαίως, σε σχέση με δύο μήνες πριν, έχουν περιοριστεί στο μισό. Αλλά αναπάντεχα και απρόσμενα γεγονότα -ενώ υποτίθεται ότι υπήρχαν οι σχετικές εγγυήσεις και απαγορεύσεις από τους Αμερικανούς να μη βομβαρδιστούν ενεργειακές πηγές, όπως ο βομβαρδισμός του μεγαλύτερου κοιτάσματος αερίου στο Ιράν- αποτελούν τροχοπέδη για τους επενδυτές. Ακόμα και σε, υποτίθεται, «καλές» για τις αγορές μέρες. Το ερώτημα που τίθεται είναι πώς μπορούν να προστατευτούν οι επενδυτές από τις έντονες διακυμάνσεις της αγοράς. Η μία άποψη, που έρχεται από μεγάλη χρηματιστηριακή εταιρεία, θέλει να παρακολουθεί κανείς το χαρτοφυλάκιό του από κοντά και εκ του σύννεγγυς. Δηλαδή, κανείς μπορεί να δημιουργήσει ρευστότητα αν πουλήσει σε μία μέρα που οι μετοχές ανεβαίνουν. Μέρος της ρευστότητας αυτής ή όλη (δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι και το 2025 ήταν μια πολύ καλή χρονιά για την αγορά) μπορεί να τη διαθέσει στις πτωτικές μέρες με την προοπτική να επωφεληθεί από την αντίδραση των επομένων ημερών. Σύμφωνα με χρηματιστηριακές πηγές, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Alpha αποτελεί ευκαιρία, όσο βρίσκεται κάτω από τα 3,30 ευρώ, η Πειραιώς στη ζώνη των 7 ευρώ, η Εθνική περίξ των 12,5 ευρώ και η Eurobank στα επίπεδα των 3,40 ευρώ. Αντιστοίχως σε άλλα blue chips, και ενδεικτικά στα 45 ευρώ και περίξ της γειτονιάς αυτής, μπορεί κανείς να βγει αγοραστής - στη ΔΕΗ κάτω από τα 18 ευρώ. Βεβαίως, υπάρχει και η άλλη σχολή σκέψης. Σύμφωνα

Του **ΣΤ. Κ. ΚΑΠΙΤΟΥ**

με τον υπεύθυνο συναλλαγών της Beta Χρηματιστηριακή Τάκη Ζαμάνη, «σε τέτοιες περιόδους έντονης μεταβλητότητας, καλό είναι να εξασφαλίσει κανείς μετρητά από το χαρτοφυλάκιό του». Σύμφωνα με τον χρηματιστή, «τουλάχιστον το 25% θα μπορούσε να εξασφαλιστεί σε μετρητά». Όπως αναφέρει ο κ. Ζαμάνης, «το παράδοξο είναι ότι εδώ και χρόνια οι επενδυτές έχουν προσαρμοστεί και έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους κυρίως blue chips, καλές μετοχές. Οι οποίες, όμως, εμφανίζουν μεγάλες διακυμάνσεις, λες και πρόκειται για τίποτα χαρτιά της περιφέρειας».

Από την πλευρά του ο Νίκος Χρυσοχοϊδης αναφέρει στο «Β.Ε.» ότι «οι πελάτες ενός σωστού επαγγελματία θα πρέπει να είναι συνειδητοποιημένοι, ενώ η χρηματιστηριακή έχει βάλει stop losses στους πελάτες της. Υπάρχουν και όρια στο πόσο κάποιος θα πρέπει να είναι εγκλωβισμένος. Διαφορετικά, προτείνουμε αμοιβαία κεφάλαια και την αγορά ομολόγων». Στο ερώτημα ποια θα πρέπει να είναι η επενδυτική στρατηγική σε περιόδους που οι μετοχές βρίσκονται από το +5% στο -5%, η απάντηση του χρηματιστή ήταν αφοπλιστική: «Το momentum έχει αλλάξει; Θα πρέπει να μειώσεις τη θέση σου». Μάλιστα, προτείνει και διάφορους άλλους τρόπους προστασίας του χαρτοφυλακίου, όπως το «χεντζάρισμα» σε μία μετοχή, πουλώντας, για παράδειγμα ένα τρίμηνο future της ίδιας (μετοχής) ή αν ο επενδυτής δεν θέλει να το κάνει για κάθε τίτλο, μπορεί για ένα χαρτοφυλάκιο 10 μετοχών να σορτάρει τη μία από αυτές. Ή, τέλος, να πουλήσει το 20% του χαρτοφυλακίου του και να αποκτήσει ρευστότητα. «Στην Ελλάδα δεν αντιμετωπίζουμε τέτοια προβλήματα. Οι περισσότεροι ιδιώτες επενδυτές έχουν το πολύ μία ή δύο μετοχές» καταλήγει ο Νίκος Χρυσοχοϊδης.

**BECAUSE
WE DRIVE
FASTER AND
SMARTER**

motori.gr

NEO CHERY TIGGO 9 PLUG-IN HYBRID

Με 148km ηλεκτρική αυτονομία.

Τετρακίνητο με 428 ίππους | 7θέσιο | Φόρτιση 30-80% σε 22'
Μηδενικά τέλη κυκλοφορίας | Χωρίς εταιρικό φόρο

12^{ΧΡΟΝΙΑ}
ΣΤΟ
ΕΓΓΥΗΣΗ

TIGGO 9

CSH
CHERY SUPER HYBRID

ΚΛΕΙΣΤΕ ΤΩΡΑ TEST DRIVE
ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΙΚΤΥΟ CHERY.

www.chery.gr | info@chery.gr

CHERY